

ارتباط هدفمند با اهل قلم

کتابخانه

شنبه ۳ آذر ۱۳۸۶
۱۳ ذی القعدة ۱۴۲۸، ۲۴ نوامبر ۲۰۰۷
شماره ۱۰۸، پیاپی ۷۵۹
صفحه ۱۰۰، تومان

ISSN:1029-3345

صاحب امتیاز: خانه کتاب
سردبیر: پدram پاک آیین
نشانی: خیابان انقلاب اسلامی
خیابان برادران مظفر جنوبی، کوچه
خواججه نصیر، پلاک ۱۰، طبقه چهارم
تلفن: ۵-۶۶۹۶۱۵۱
سازمان آگهی ها: ۲۲۲۵۵۲۴۶
چاپ: ایرانچاپ

www.ketabehafteh.ir

تأسیس اتحادیه

منطقه ای کتابخانه ها

نخستین اجلاس رؤسای کتابخانه های ملی کشورهای عضو اکو با تصویب شش پیشنهاد از جمله تشکیل اتحادیه کتابخانه ها و آرشیوهای ملی کشورهای منطقه به کار خود پایان داد.

اجلاس رؤسای کتابخانه های ملی کشورهای عضو اکو با تصویب پیشنهادهای مطرح شده از سوی ایران که از جمله مهم ترین آنها تشکیل اتحادیه کتابخانه های ملی کشورهای عضو اکو بود به کار خود پایان داد.

ع

هفته ای با ۳۶۵ روز

کارشناسان و چهره های فرهنگی از هفته کتاب می گویند

۱۸

مقاله ای از محمدرضا سرشار

بایدها و نبایدهای رمان انقلاب

داستان های کوتاه بسیاری نوشته و منتشر شده است. داستان های بلند و رمانواره های «زرد» و یا با نگاه تحریف گرانه - از سوی بازاری نویسان و نویسندگان مارکسیست و غرب زده - نیز در این باره متعدد نوشته و منتشر شده است. اما رمانی با اوصاف پیش گفته، که نیاز واقعی و از حقوق اولیه این انقلاب الهی است، هنوز چاپ و منتشر نشده است. تا آنجا که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت نهم، پس از توصیه مقام معظم رهبری به وزیر محترم متولی این وزارتخانه، در بدو تشکیل این دولت، مبنی بر لزوم توجه ویژه به ادبیات داستانی متعهد و نیز تصدی معاونت فرهنگی این وزارتخانه توسط کسی که خود سابقه طولانی در امر داستان نویسی و نقد ادبی دارد، در همین مدت کوتاه، سلسله اقداماتی را در جهت جبران این نقیصه - تا حد ممکن - آغاز کرده است که از آن جمله می توان به اعلام برگزاری جشنواره بزرگ ادبیات داستانی انقلاب - با مشارکت حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی - اشاره کرد.

۱۳

آنچه در پیش رو دارید، بخش نخست مقاله ای منتشر نشده از استاد محمدرضا سرشار، داستان نویسی و منتقد ادبی نام آشنای کشورمان است که علاوه بر کسوت نویسندگی و نقادی، تربیت نسلی از داستان نویسان مطرح امروز کشور را از سال های آغازین انقلاب اسلامی به عهده داشته است. نوشتار حاضر، حاصل تاملات نظری این استاد داستان نویسی در باب بایسته های ادبیات انقلاب اسلامی و نیز آسیب شناسی آثار این حوزه است. بخش دوم و پایانی این مقاله در شماره آینده به چاپ خواهد رسید: با گذشت حدود بیست و نه سال از پیروزی انقلاب بزرگ و بی نظیر اسلامی در کشورمان و انتشار آثار داستانی متعددی با موضوع انقلاب، همچنان شاهد دغدغه بزرگ مسئولان فرهنگی و دلسوزان روشن بین انقلاب، در مورد نبود رمانی که توانسته باشد منصفانه، آگاهانه و همه جانبه تصویری قابل قبول از این انقلاب بزرگ بی بدیل قرن، پیش روی مردم کشورمان و جهان قرار دهد، هستیم. در این باره - خاصه در سالیان نخست پس از پیروزی انقلاب -

در چهارمین جشنواره نقد کتاب ها به منتقدان خود جایزه دادند

عصر روز یکشنبه بیست و هفتم آبان ماه سرای اهل قلم میزبان تقدیر از برگزیدگان چهارمین جشنواره نقد کتاب بود.

در این مراسم که با حضور جمعی از اهالی قلم و فکر برگزار شد، منتقدان حاضر در برنامه به لزوم رشد نقد روشمند در حوزه کتاب تاکید کردند. آنچه در پی می آید گزارشی است از این مراسم. بهاءالدین خرمشاهی به عنوان اولین سخنران و در مقام یکی از داوران چهارمین جشنواره نقد کتاب، نقادی راهبر دیدن نقص ها و محاسن دانست و بر این باور بود که نقد کتاب در اصل و اساس خود از تالیف کتاب نیز مهم تر است. او کماکان بر این باور خود پابرجاست که اساساً در نقد، دیدن حسن ها و نقص ها هنر است و در واقع اگر کسی بتواند کژی ها و در عین حال محاسن اثری را ارزیابی کند، هنرمند است.

۸

WWW.KAJI-IR
Tel: 6419 [100 Lines] SMS:1000 475

فیزیک پایه - فیزیک پیش دانشگاهی

میکرو
طبقه بندی

کاج
ناشر کتاب های آموزشی با طرح متفاوت

از این دستمایه‌ای که جنگ برای ما درست کرده... حالا بیایم هنر قصه‌نویسی را در ایران بازسازی کنیم. بالاخره جنگ موجب شد که آقایی برای این که خاطراتش را بنویسد، به قول شما برود چند جلد رمان بخواند تا بفهمد واقعه‌نویسی چگونه است. اگر جنگ برای او مطرح نبود، شاید اصلاً به فکر نوشتن نمی افتاد اما حالا این استعداد توی راه آمده است. خیلی خوب از این استفاده کنیم. این استعداد جوشانی که ما می بینیم حادثه جنگ را به این خوبی می سراید و ترسیم می کند. واقعاً ترسیم‌هایی که در این نوشته‌های آقایان هست... این قدر خوب بیان شده است که انسان حظ می کند. نشان دهنده این است که استعدادی دارد در اینجا می جوشد؛ خیلی خوب، ما حالا این استعداد را در خدمت قصه‌نویسی جامعه مان بگیریم. این کشور به قصه‌نویسی احتیاج دارد. مگر جامعه‌ای می تواند بدون قصه‌نویسی باشد؟ بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار اعضای دفتر ادبیات و هنر مقاومت حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی (۱۳۷۱/۴/۲۲)

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خبر داد

آغاز تجهیز ۵ هزار کتابخانه روستایی

هر کتابخانه ایجاد شده با اعتباری بالغ بر ۱۵ میلیون ریال تجهیز شده است و بیش از ۸۰ درصد کتاب‌های مورد نیاز عموم در آن نیز از طریق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تامین می شود.

آشتی جامعه با کتاب

محمدحسین صفار هرنندی در عین حال گفت: «ساخت کتابخانه‌های عمومی در دستور کار فرهنگی دولت قرار دارد و باید جامعه را به سوی آشتی با کتاب پیش برد.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: «رسالت اساسی خانواده فرهنگ، گسترش کتابخوانی در جامعه است و باید این فرهنگ را از سنین کودکی در جامعه نهادینه کرد تا جامعه مبتنی بر مطالعه و اندیشه پیش رود.»

وی یادآور شد: «هرگونه اقدامی در راستای گسترش فرهنگ کتابخوانی در جامعه باید تقویت شود و زیرساخت‌های مورد نیاز در این امر نیز در دستور کار فرهنگی دولت قرار گیرد.»

همایون امیرزاده، مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان هرمزگان نیز از کمبود کتاب در هرمزگان به عنوان مشکل اساسی این بخش یاد کرد و بیان داشت: «هرمزان صاحب توانمندی‌های بی نظیری در فرهنگ و اندیشه است و اگر زیرساخت‌های لازم در این بخش فراهم شود استعداد‌های بسیاری تقدیم جامعه فرهنگی کشور خواهد شد کما این که اکنون نیز در بسیاری حوزه‌ها، هرمزگان فرهیختگی فرهنگی خود را به اثبات رسانده است.»

اقتدار کمتر برخوردار جامعه و روستاییان گسترش داد و کار جهادی وزارت ارشاد در تحقق این امر آغاز شده است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ایجاد ۱۱۰ کتابخانه در کنار ۱۱۰ خانه بهداشت استان هرمزگان را از اقدامات مناسب دستگاه فرهنگی دولت عنوان کرد و افزود: «از این تعداد کتابخانه تاکنون ۲۰ کتابخانه آن احداث و تجهیز شده است و به سرعت کار اتمام مراکز باقیمانده نیز پیگیری خواهد شد.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی از آغاز تجهیز پنج هزار کتابخانه عمومی در پنج هزار روستای بالای دو هزار نفر جمعیت در سراسر کشور خبر داد.

محمدحسین صفار هرنندی در جمع مردم بندرعباس گفت: «باید تلاش کرد تا در کنار افزایش تراز سلامت در کشور، تراز معرفت، دانایی و فرهیختگی را نیز افزایش داد.»

وی افزود: «باید به دنبال رشد متوازن در توسعه فرهنگی کشور بود و امکانات فرهنگی را در میان

مدیرعامل خانه کتاب عنوان کرد

حمایت از مؤلفان کارگر

مسئولان فرهنگی به دنبال ارائه راهکارهای مناسب برای بهبود اوضاع کتابخوانی هستند. از این رو وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از هر اقدامی برای ترویج فرهنگ کتابخوانی حمایت می کند که حمایت از آثار مکتوب مؤلفان و مصنفان جامعه کارگری از جمله همین اقدامات است.

به گزارش اینیاعلی شجاعی صائین، مدیرعامل خانه کتاب در نخستین هم‌اندیشی مؤلفان و مصنفان کارگر که در سالن اجتماعات ساختمان شماره سه وزارت کار و امور اجتماعی برگزار شد، ضمن بیان این مطلب اظهار داشت: «برپایی نشست‌هایی از این دست، نشانگر جدی گرفتن موضوع کتابخوانی در جامعه و ملی شدن آن در کشور است که به یک دغدغه تبدیل شده و مسئولان فرهنگی به دنبال ارائه راهکارهای مناسب برای بهبود اوضاع کتابخوانی هستند.»

مدیرعامل خانه کتاب خاطر نشان کرد: «با توجه به این که طی سال جاری تعاملات خوبی با نهاد‌های مختلف انجام گرفته است، مسئولان فرهنگی وزارت کار نیز می توانند با توافق وزارت ارشاد، از حمایت‌های این وزارتخانه در ابعاد مختلف کتابخوانی استفاده کنند.»

شجاعی گفت: «مرتفع کردن دغدغه‌ها و نیازهای کتابخوانی در کشور مستلزم تولید کتاب‌های پرمحتوا، پرجاذبه و با تیراژ بالا در جامعه است.»

وی با اشاره به سرای اهل قلم به عنوان محلی برای تعامل مؤلفان و مترجمان و نقد آثار تولید شده بیان داشت: «سرای اهل قلم با در اختیار داشتن امکانات و پوشش خبری مناسب از کلیه مؤلفان و مصنفان جامعه کارگری در صورت توافق وزارت کار استقبال می کند و امکان تعامل مناسب بین پدیدآورندگان کارگر را برای ارتقای آثار مکتوب آنها فراهم خواهد کرد.»

مدیرعامل خانه کتاب در پایان تصریح کرد: حمایت از آثار ارزشمند و فاخر جامعه کارگری، ارائه تسهیلات ویژه برای چاپ و نشر آثار، خرید بخشی از شمارگان چاپ، ارائه بن‌الکترونیکی خرید کتاب به مؤلفان برگزیده از جمله حمایت‌هایی است که می تواند از سوی وزارت ارشاد برای مؤلفان و مصنفان کارگر صورت گیرد.

تأسیس کتابخانه در کنار صحن مجلس

رئیس مجلس شورای اسلامی خبر داد

وی در عین حال خاطر نشان کرد: «چنانچه دولت پیشنهاد‌های خوبی در جهت افزایش اعتبارات کتابخانه ملی ارائه دهد مجلس از آن استقبال می کند و نمایندگان ملت تلاش می کنند که در جهت تقویت کتابخانه ملی در انجام مأموریت‌های محوله از هیچ تلاشی دریغ نکنند.»

حداد عادل همچنین در پاسخ به دیگر سوال خبرنگار مهر درباره میزان اثر گذاری نمایشگاه توانمندی‌های کتابخانه ملی در خانه ملت بر افزایش سرانه مطالعه در بین نمایندگان مجلس اظهار داشت: «از رئیس کتابخانه و مرکز اسناد و موزه مجلس خواستیم که نمایندگان را به طور گروهی و فردی دعوت به بازدید از این محل کند تا آنها از امکانات موجود در مجلس مطلع شوند.»

او افزود: «همچنین در کنار صحن علنی مجلس، کتابخانه‌ای برای نمایندگان دایر شده تا در راستای ایفای وظایف خود به اسناد و کتاب‌های مورد نیاز به سرعت دست یابند و از آنها بهتر استفاده کنند.»

رئیس مجلس شورای اسلامی در عین حال این نکته را نیز متذکر شد که نمایندگان ملت به دلیل درگیر بودن با مسائل اجرایی در رسیدگی به امور مردم گاهی اوقات حتی فرصت مطالعه روزنامه‌ها را نیز پیدا نمی کنند تا چه رسد به این که بخواهند اوقات فراغتی نیز برای مطالعه کتاب داشته باشند.

رئیس مجلس شورای اسلامی می گوید: «زنده کردن حس تاریخی در نسل جوان امری مهم است که کتابخانه ملی ایران در این زمینه گام‌های موثری برمی دارد و مجلس شورای اسلامی تلاش می کند با افزایش اعتبارات این کتابخانه، نهاد مذکور را در این مأموریت خطیر یاری دهد.»

دکتر غلامعلی حداد عادل رئیس مجلس شورای اسلامی در حاشیه بازدید از نمایشگاه توانمندی‌های سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران در محل نمایشگاه‌های دائمی خانه ملت در گفت و گو با خبرنگاران اظهار داشت: «یکی از امکانات مجلس هفتم امکانات نمایشگاهی است و به طور متوسط هر هفته در محل دائمی نمایشگاه‌های مجموعه بهارستان یک نمایشگاه برگزار می شود.»

رئیس مجلس شورای اسلامی در پاسخ به سوال خبرنگار مهر، درباره اعتبارات اندک کتابخانه ملی ایران نسبت به وظایف خطیری که بر عهده دارد اظهار داشت: «سهم اعتبارات کتابخانه ملی در سال‌های اخیر به طور قابل توجهی به منظور تهیه ساختمان جدید و تامین وسایل مورد نیاز افزایش یافت اما در حال حاضر به نظر می رسد بودجه این نهاد کاهش یافته که البته نسبت به سایر کتابخانه‌های کشور رقم خوبی دارد.»

حضور ۵۰۰ ناشر در نمایشگاه ایلام

نگاه آن در درجه اول به سوی کارها و حرکت‌های فرهنگی است.»

به گفته وی دولت نهم طی دو سال گذشته تاکنون اقدام‌های بسیار مطلوبی در زمینه توسعه فعالیت‌های فرهنگی در سطح کشور و به تبع در این استان داشته است. وی با بیان این که ایلام جزو استان‌های فرهنگی کشور است افزود: «در این مدت اعتبار‌های زیادی برای بخش فرهنگی استان هزینه شده است که نسبت به قبل بی سابقه بوده است.»

استاندار ایلام گفت: به رغم گسترش فضاهای فیزیکی و افزایش میزان چاپ کتاب در کشور، هنوز تعداد کتابخوانان کم بوده و کتاب به جایگاه اصلی خود دست نیافته است.

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ایلام نیز در این مراسم گفت: «اهم اینک عملیات احداث پنج باب کتابخانه در این استان در دست اقدام است که در صورت بهره برداری، فضای کتابخانه‌ای در استان ایلام از ۹ هزار مترمربع به ۱۶ هزار مترمربع افزایش می یابد.»

مدرسه و دانش‌آموزان را تهیه کنند.» پرویز افزود: «ایلام نیز به عنوان استان کمتر برخوردار در این زمینه اولویت داشته و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آمادگی کامل برای همکاری دارد.»

معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اشاره به دور دوم سفر استانی هیئت دولت به ایلام از مسئولان استان خواست که این مسئله را پیگیری کرده و مدنظر قرار دهند.

استاندار ایلام اصلاح مسیر فرهنگی کشور را نخستین حرکت فرهنگی در دولت نهم عنوان کرد و گفت: «این حرکت یکی از بزرگ‌ترین اقدامات و خدمات دولت نهم است چراکه فرهنگ کشور در حال منحرف شدن به سمت غرب بود.»

علی محمد آزاد با تأکید بر این که دولت نهم دولتی فرهنگی است، افزود: «اگرچه اقدامات انجام شده در این دولت بیشتر نمود فیزیکی و عمرانی دارد ولی

با حضور دکتر پرویز معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، حجتی مدیرعامل موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران، علی محمد آزاد، استاندار ایلام، نماینده مردم ایلام در مجلس و جمع زیادی از مدیران و دست‌اندرکاران چاپ و نشر این استان ششمین نمایشگاه کتاب ایلام در مجتمع فرهنگی، هنری ارشاد اسلامی شهر ایلام با حضور ۵۰۰ ناشر گشایش یافت.

دکتر محسن پرویز در آیین گشایش نمایشگاه بزرگ سراسری کتاب ایلام افزود: «چنانچه هر استانی برای تجهیز کتابخانه‌های مدارس نیاز به کتاب داشته باشد این وزارتخانه در این زمینه همکاری لازم را انجام خواهد داد.»

وی گفت: «در این راستا نمایشگاه ویژه کتاب دانش‌آموزان تشکیل و نمایندگان مدارس از سراسر کشور می توانند با مراجعه به آن کتاب‌های مورد نیاز

خرید کتاب شش برابر

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از افزایش ۶ برابری خرید کتاب این وزارتخانه نسبت به سال گذشته خبر داد.

دکتر محسن پرویز در اختتامیه ششمین جشنواره کتاب های آموزشی رشد گفت: از جمله اقداماتی که وزارت ارشاد در پیش رو دارد مسئله تجهیز کتابخانه های مدارس، مساجد و سایر کتابخانه های کشور است. در واقع خیلی وقت است که کتابهای کتابخانه ها، بهسازی نشده اند.

دکتر پرویز افزود: مادر سال جاری ۹ میلیارد تومان مصوبه خرید کتاب داشته ایم که شش برابر سال قبل شده است اما جالب این است که من اصلا شاهد اطلاع رسانی نیستیم، در حالی که این امر اقدام بزرگی به شمار می رود.

وی در ادامه افزود: امسال طی نشستهایی که با نهاد آموزش و پرورش و مدیران کل استانی داشتیم قرار شد طرحی در راستای کتابخوانی مطرح کنیم. در این نشستها جمعی از دست اندرکاران وزارت کشور، آموزش و پرورش و صداوسیما حضور داشتند که طی آنها قرار شد به تجهیز کتابخانه مدارس تا آخر امسال بپردازیم که در حال حاضر موفق به انجام این کار در استانهای فارس، هرمزگان و کرمان شده ایم.

پرویز ادامه داد: در این خصوص دو راه پیش روی ما بود. نخست اینکه کتاب را به شکل متمرکز خریداری کنیم و دوم اینکه مانند نمایشگاه یاد یار مهربان کتابها را در قالب نمایشگاه به مخاطبان عرضه کنیم.

معاون فرهنگی وزارت ارشاد خاطر نشان کرد: قرار بر این شده است که کتابهای برگزیده رشد را خریداری و به مدارس اهدا کنیم که به عنوان یک کار آزمایشی می توان فعلا آن را در یکی از استانها انجام داد.

رئیس کتابخانه ملی ایران نیز در این مراسم درباره محاسن برگزاری ششمین جشنواره کتابهای آموزشی رشد گفت: هفته کتاب فرصتی برای مرور کارهایی است که انجام شده و یا قرار است صورت بگیرد. مسئولان و دست اندرکاران در بطن این جشنواره می توانند بهتر به تدوین برنامه های خود بپردازند.

وی در ادامه گفت: زمانی فرهنگ کتابخوانی در ما شکل می گیرد که کتابهای درسی از جدابیتهای کافی برخوردار باشند و دانش آموز آخر سال کتابهای خود را دور نیندازد. این امر می تواند با قرار گرفتن معلمان در جایگاه راهنما محقق شود و دانش آموزان را به سمت کشف حقیقت سوق دهد که هیچ لذتی بالاتر از این نیست.

رئیس سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی کشور نیز در این مراسم گفت: برگزاری ششمین جشنواره کتابهای آموزشی رشد بیانگر اهتمام جدی آموزش و پرورش در جهت اثربخشی بیشتر در حوزه مطالعه در سطح جامعه است.

وی افزود: امروز در آموزش و پرورش بحثهایی

در خصوص چرایی این همکاری مطرح نیست و بیشتر به اصل قضیه که ضرورتی فرهنگی به نام کتابخوانی است، توجه می شود. نوید اضافه کرد: امروز باید از همگرایی سخن بگوییم. یکی از بایدهایی که می تواند نقش عمده ای در نهادینه کردن کتابخوانی داشته باشد وفاداری به اصول نظری است. این ضرورت در آموزش و پرورش که ایجاد تحول در آن به مطالبه برحق مقام معظم رهبری و فرهیختگان و اندیشه ورزان جامعه تبدیل شده، از اولویت و حساسیت خاصی برخوردار است.

وی ادامه داد: از این منظر جشنواره کتابهای آموزشی رشد، فرصت مغتنمی است تا تولیدکنندگان و توزیع کنندگان علم و دانش گردهم آمده و با همگرایی و هم افزایی نیروها و امکانات، زمینه رشد و تعالی نسل جوان را بیش از پیش فراهم آورند.

برگزیدگان جشنواره رشد

در پایان این مراسم جوایز برندگان به این شرح اهدا شد:

کتابهای "مهر پرتقالی" نوشته مهری ماهوتی و "در جستجوی خدا" نوشته ژوبرت کلر در بخش تعلیم و تربیت دینی و قرآن، "مهارتهای ورزشی پایه" نوشته جواد آزمون و ماندانا آجودان در بخش تربیت بدنی، "میکروب، غول ریزه میزه" به کوشش تهمینه میرهاشمیان و مرتضی رخصت پناه و علوم آسان شد" نوشته محمود امانی و محمود سالک در بخش علوم تجربی، "کار جغرافیا" به کوشش طاهره خردور و صغری ملکی در بخش مطالعات اجتماعی، "زاهکارهای نوین در حل مسئله ریاضی دوم ابتدایی" نوشته حمزه دادخواه و سارا خزاعی و کتاب کار ریاضی اول دبستان از میترا حسن زاده فرهودی در بخش ریاضی کتابهای برگزیده در بخش دوره ابتدایی بودند که با اهدای لوح سپاس، تندیس و سه سکه بهار آزادی تقدیر شدند.

همچنین در بخش دوره راهنمایی، کتاب "موسی"

مدیرکل دفتر چاپ:

چاپخانه داران هنوز مالیات می دهند

مدیرکل دفتر چاپ وزارت ارشاد می گوید: برای معافیت مالیاتی چاپخانه داران، پیشنهادهای خود را به سازمان امور مالیاتی داده ایم ولی هنوز جوابی به ما نداده اند.

جلالی ذکایی درباره پیگیری های این وزارتخانه برای معافیت چاپخانه داران از مالیات گفت: ما پیشنهادهای خود را به سازمان امور مالیاتی داده ایم و منتظریم که آنها نظرشان را اعلام کنند.

وی افزود: ما پیشنهاد خود را مبنی بر این که چه بخشی از چاپخانه داران و لیتوگراف ها می توانند معاف از مالیات باشند، داده ایم و منتظر پاسخ آنها هستیم که هنوز هم چیزی به دست ما نرسیده است.

ذکایی در ادامه در مورد تأمین بنزین مورد نیاز چاپخانه داران که با سهمیه بندی این ماده، مشکلاتی برای آنها ایجاد شده بود، گفت: "چاپخانه داران آن مقدار بنزینی را که احتیاج دارند با مجوزی که ما به آنها می دهیم به پالایشگاه فرآورده های نفتی می روند و بنزین خودشان را دریافت می کنند."

انتشار پنجمین گزارش جمهور

پنجمین شماره گزارش جمهور ضمیمه فصلنامه تخصصی نامه جمهور از سوی مرکز پژوهش و اسناد نهاد ریاست جمهوری منتشر شد.

نویسندگان این نشریه که در هر شماره به سراغ موضوعی واحد می روند، در این مجلد تحلیل هایی از فرمان رئیس جمهور برای تحول نظام بانکی در ایران به دست داده اند.

در آغاز سخن نخست این شماره آمده است: تطور نظام بانکی در ایران طی دو دوره صورت گرفته است؛ در دوره اول (۵۸-۶۲) ملی کردن بانکها، تصویب لایحه اداره امور بانکها، برقراری سود تضمین شده، انجام مذاکرات شورای پول و اعتبار و سرانجام مذاکرات مجلس شورای اسلامی مبنی بر ضرورت تحقق بانک داری بدون ربا در جمهوری اسلامی ایران مطرح نظر است.

در ادامه سخن نخست نیز اشاره هایی به دوره دوم که از سال ۶۳ به بعد آغاز شده است به چشم می خورد. نویسنده این مطلب در پایان آورده است: با صدور فرمان ریاست محترم جمهور در سال ۸۶ نظام بانکی در آستانه تحول قرار گرفته است و مرکز پژوهش و اسناد ریاست جمهوری در راستای تبیین این تحول با ارائه پنجمین گزارش جمهور به دسته بندی و بررسی دوره ها (تحولات) در سالهای گذشته است.

پنجمین گزارش جمهور توسط دکتر سید حسین میرجلیلی تدوین شده است.

نوشته امیر صالحی طالقانی و زندگی نامه امام حسین (ع) نوشته داوود غفارزادگان در بخش تعلیم و تربیت دینی، "دریا دریا" نوشته سرور کتبی و "مجموعه کشفهای علمی" نوشته علیرضا توکلی در بخش علوم تجربی، مجموعه "کار فارسی ۱ و ۲" نوشته جعفر ربانی در بخش ادبیات، "اصول طراحی در نازک بری" نوشته حسین غفاری شوشتری در بخش حرفه و فن و "بیابان زدایی" از سیاوش شایان و هایده آراء در بخش جغرافیا با سه سکه، لوح سپاس و تندیس برگزیده شناخته شدند.

در این مراسم همچنین از فرهاد تیمورزاده مدیر نشر تیمورزاده، علیرضا شریفی راد مدیر نشر الهام، نادر قدیانی مدیر نشر قدیانی، عبدالعظیم فریدون مدیر نشر محراب قلم و اصغر فیضی زاده مدیر نشر مدرسه به عنوان ناشران برتر با اهدای دو سکه بهار آزادی، لوح سپاس و تندیس قدردانی شد.

اهدای ۲ میلیارد تومان کتاب به مساجد

مسئول کتابخانه های کانون های مساجد کشور از اهدای ۵۰۰ عنوان کتاب کمک آموزشی به ارزش ۲۰ میلیارد ریال به کتابخانه کانون ها خبر داد.

سید ابوالفضل هاشمی مسئول کتابخانه های مساجد کشور گفت: ۵۰۰ عنوان کتاب کمک آموزشی به ارزش تقریبی ۲۰ میلیارد ریال از سوی ستاد عالی کانون های مساجد خریداری شده است که از هفته آینده ارسال این کتابها به استان های سراسر کشور آغاز می شود. هاشمی با اشاره به افتتاح ۳۰۰ کتابخانه در مساجد کشور اظهار داشت: تعدادی از این کتابخانه ها در هفته کتاب افتتاح می شوند و در راستای آشنایی مردم با کتابخانه های مساجد همزمان با این هفته بروشور آشنایی مردم با کتابخانه های مساجد چاپ و توزیع می شود. وی خاطر نشان کرد: چاپ و توزیع پوستر هفته کتاب، برپایی نمایشگاه های کتاب در استان ها و تقدیر از کتابداران نمونه از دیگر برنامه های هفته کتاب ستاد عالی کانون های مساجد کشور است.

بدین وسیله به اطلاع می رساند، همزمان با باز گشایی مجدد فروشگاه انتشارات علمی و فرهنگی واقع در خیابان انقلاب، مقابل درب اصلی دانشگاه تهران، شرکت بازرگانی کتاب گستر، توزیع کننده انحصاری کتب انتشارات علمی و فرهنگی و ناشرین برتر، با هدف ارائه خدمات بهتر در محدوده انقلاب، مبادرت به افتتاح دفتر بخش انقلاب در طبقه فوقانی فروشگاه مذکور نموده است.

لذا همکاران محترم کتابفروش می توانند با مراجعه مستقیم به دفتر مذکور نسبت به تأمین کتب مورد نیاز خود اقدام نمایند.

تلفن: ۱۷ - ۶۶۹۶۳۸۱۵

سخنرانی‌های «فلسفی ثانی» منتشر می‌شود

دکتر محمدجواد ادبی، فرزند حجت الاسلام شیخ علی ادبی در پی درگذشت این خطیب توانا از تدوین و انتشار مجموعه سخنرانی‌های وی خبر داد. حجت الاسلام علی ادبی

دو شنبه هفته گذشته در سن ۵۳ سالگی درگذشت. وی که به دلیل ارتباط بیش از سی ساله با آیت الله فلسفی، در سبک و سیاق سخنوری همانند آن مرحوم بود و به فلسفی ثانی شهرت داشت، در سال ۱۳۳۳ در مازندران به دنیا آمد، از ده سالگی تحصیل دروس حوزوی را آغاز و در سال ۱۳۴۷ به تهران عزیمت کرد. مرحوم ادبی از محضر استادانی چون حضرات آیات خسرو شاهی، شعرانی، سعید جهلستانی، سیدابوالحسن رفیعی، شهید مطهری، صدر، مجتهد شبستری، صدوقی، ربانی، امامی کاشانی و استادان بزرگ دیگر بهره برد. در سال ۱۳۵۴ به لباس روحانیت ملبس شد و به طور رسمی به وعظ و خطابه و منبر پرداخت. وی بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به قم منتقل شد و در سال ۱۳۶۷ به درجه اجتهاد رسید. ایشان در این دوران از درس فقه و اصول آیات عظام اراکی، گلپایگانی و مراجع تقلید کنونی بهره برد و درس اخلاق را در محضر حضرات آیات مشکینی، بهاءالدینی، احمد میانجی و سایر دروس را نزد حضرات آیات علامه طباطبایی، میرزا هاشم آملی، جوادی آملی، حسن زاده آملی و بزرگان دیگر فراگرفت. تکلیف آیت الله فلسفی موجب شد تا مرحوم ادبی به تهران بازگردد تا وعظ و خطابه را بیش از پیش توسعه دهد.

عضویت در شورای مرکزی جامعه روحانیت مبارز، هسته مرکزی جامعه مبلغان، جامعه وعظ، امامت جماعت مسجد الزهراء پانچرا از جمله فعالیت‌های ایشان است. ایشان از قبل از عزیمت به تهران و در سال‌های پس از این همواره به خدمت مردم استان مازندران اهتمام داشت؛ به طوری که در طول حیات خود در کنار کمک به ایتمام و خانواده‌های بی سرپرست بیش از ۲۰۰ مسجد، مدرسه، حسینیه، مجتمع آبرسانی و بیمارستان را احداث کرده یا در احداث آنها مشارکت فعال داشت؛ به طوری که هشت سال پیش مجتمع شبانه روزی حضرت امام خمینی (ره) را با بیش از ۲۰۰ دانش آموز در منطقه کوهستانی هزار جریب استان مازندران احداث کرد.

همچنین تاسیس حوزه علمیه حضرت صاحب العصر و الزمان (عج) در همین منطقه از آخرین فعالیت‌های وی بود. کتاب هفته، ضایعه درگذشت این خطیب شهیر را تسلیت می‌گوید.

تدارک فروش کتاب در واحدهای غیر تجاری

بخش قابل توجهی از سیاست‌ها و آیین‌نامه‌های معاونت فرهنگی به مسئله توزیع اختصاص داده شده که با تدوین دستورالعمل‌های اجرایی به زودی درباره آنها اطلاع رسانی می‌شود. حمید قبادی، مشاور معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی با اعلام این مطلب افزود: در این آیین‌نامه‌ها، کمک به ایجاد مجتمع‌های فروشنده کتاب، راه‌اندازی شبکه‌های پخش و کمک به ایجاد واحدهای کتابفروشی به عنوان فعالیت‌های اصلی در نظر گرفته شده است. وی اظهار داشت: اکنون در راستای تسهیل در ایجاد کتابفروشی‌ها و توسعه و پخش کتاب، موضوع استفاده از کاربری فرهنگی به عنوان یک اولویت در دستور کار قرار دارد و پیش‌بینی شده که واحدهای غیر تجاری امکان فروش کتاب را داشته باشند.

اعتراض اهالی ادبیات به خبر جعلی بی‌بی‌سی

مفاخر فرهنگی را نمی‌توان سرقت کرد

از قوم ترک و کشور ترکیه است. مورد اخیر هم نظیر همان سخن است.

دستغیب با بیان این که حتی در خود انگلستان هم اقوامی زندگی می‌کنند از نژادهای ژرمان و گل و نژادهای دیگر، و مجموع آنها کشوری تشکیل داده‌اند به نام انگلیس، تاکید کرد: «همان‌طور که انگلیسی‌ها ملیت خود را از خود سلب نمی‌کنند و حاضر نیستند شکسپیر را شاعر رمی بدانند؛ ما هم رودکی، فردوسی، حافظ و دیگران را شاعر ایرانی می‌دانیم.»

این پژوهشگر ادبی در ادامه گفت: از طرف دیگر، تقسیم‌بندی‌های جغرافیایی و سیاسی، متغیر و دگرگون شونده‌اند، چنان‌که ۲۰۰ سال پیش کشوری به نام تاجیکستان یا ترکمنستان وجود نداشته است. همه این کشورها ایالات ایران بزرگ و خراسان بزرگ و با هم برادر و خویشاوند و هم‌زبان بوده‌اند. به گزارش این‌وی در پایان تصریح کرد: «مطالبی که در بی‌بی‌سی اظهار شده، بی‌شک عامدانه بوده است و با توجه به فراین تاریخی و علمی موجود در این ارتباط، متولیان بی‌بی‌سی موظفند که از ملت و مردم و فرهنگیان ایران عذرخواهی کنند و دیگر چنین سخنانی به میان نیاورند. ما با برادران ترکمن و بلوچ و تاجیک و کرد و دیگر اقوام ایرانی، همه از یک رگ و ریشه ایم و از نظر زبان و دین، به یک فرهنگ تعلق داریم و این نغمه‌های ناساز، هرگز نمی‌تواند خللی در وحدت ما ایجاد کند.»

فارسی رودکی، بر این موضع تاکید کرد که بی‌بی‌سی باید از ملت، مردم و عموم فرهنگیان ایران بابت این اقدام عذرخواهی کند. به باور وی این اقدام بی‌بی‌سی عامدانه بوده است.

دستغیب با تاکید بر این که ما باید نسبت به این اقدام بی‌بی‌سی، فعال و حساس باشیم، افزود: «وظیفه جامعه فرهنگی این است که از بزرگان دانش و فرهنگ کشورمان دفاع کند. اینها نغمه‌هایی است که گاهی می‌شوند و کاملاً روشن است در شرایطی که ما در پی وحدت و یگانگی ملی هستیم و سالش نیز اعلام شده، بیگانگانی که در ایران خواستار تشنج هستند مبدع این سخن بوده‌اند.»

مترجم «هیدگر و شاعران» خاطر نشان کرد: از مدت‌ها پیش هم نغمه‌های ناساز دیگری ساز شده بود و اکنون هم ساز می‌شود که چون مولوی تاحدی به زبان ترکی آشنا بوده و کلمات ترکی به کار برده،

مرتضی کاخی، پژوهشگر ادبی در واکنش به خبری منتشر شده در بی‌بی‌سی مبنی بر تاجیک بودن آدم‌الشعرا رودکی، با بیان این که تاجیک‌های واقعی خود را ایرانی می‌دانند، بر این نکته تاکید کرد که مرتبط کردن تقسیمات جغرافیایی سیاسی به تقسیمات فرهنگی، نه رواست، نه علمی و نه اخلاقی.

کاخی با اشاره به این که تاجیک‌ها خود را ایرانی می‌دانند، افزود: آنها آریین‌های شمالی ایران بودند و منطقه جغرافیایی شان، مثل ازبکستان و ترکمنستان و افغانستان و آذربایجان جزو قلمرو زبان فارسی است. وی با بیان مثالی تاریخی ادامه داد: «ژان ژاک روسو را امروز همه یک فیلسوف فرانسوی و از بنیانگذاران انقلاب کبیر فرانسه می‌دانند؛ در حالی که او متولد ژنو در کشور سوئیس بود؛ اما در زمان حیاتش، کشوری به نام سوئیس وجود نداشت و شهر ژنو، جزو خاک فرانسه محسوب می‌شد. به همین منوال، رودکی هم شاعری ایرانی است.»

کاخی با بیان این که مرزهای سیاسی را می‌توان با مداد پاک کن، پاک کرد، افزود: «ولی مرزهای فرهنگی را، دیدیم که داس و چکش روسی هم نتوانست طی ۷۰ سال پاک کند. چرا هیچ‌کس توجهی به آن چه خود رودکی درباره خود گفته ندارد؟»

نغمه‌های ناساز

در عین حال عبدالعلی دستغیب در واکنش به اقدام بی‌بی‌سی مبنی بر تاجیک خواندن پدر شعر

با پیشنهاد ایران و تصویب کشورهای عضو اگو صورت می‌گیرد

نخستین اجلاس رؤسای کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو با تصویب شش پیشنهاد از جمله تشکیل اتحادیه کتابخانه‌ها و آرشیوهای ملی کشورهای منطقه به کار خود پایان داد.

اجلاس رؤسای کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو با تصویب پیشنهادهای مطرح شده از سوی ایران که از جمله مهم‌ترین آنها تشکیل اتحادیه کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو بود به کار خود پایان داد.

در این اجلاس شش پیشنهاد اصلی مورد تصویب رؤسای کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو قرار گرفت که از این قرار است:

به پیشنهاد ایران اتحادیه کتابخانه‌های کشورهای عضو اگو با نام اختصاری «افلا» که هم در برگزیده کتابخانه‌های ملی و هم آرشیوهای ملی است مورد تصویب شرکت کنندگان در اجلاس تهران قرار گرفت. این عنوان به خاطر شباهتش با اتحادیه افلا (فدراسیون بین‌المللی انجمن‌ها و مؤسسات کتابخانه‌ای) مورد استقبال رؤسای کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو قرار گرفت.

همچنین قرار شد اتاقی در هر یک از کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو به منابع مکتوب مرتبط با کشورهای منطقه اختصاص یابد که در آن اتاق، کتاب‌های مربوط به فرهنگ، اجتماع و دیگر وجوه کشورهای عضو قرار می‌گیرند.

بر اساس این پیشنهاد مقدمات دسترسی هر یک از محققان کشورهای عضو اگو به منابع مکتوب تسهیل می‌شود.

پیشنهاد دیگر ایران نصب مجسمه‌های مربوط به فرهنگ هر کشور در فضای خاصی از کتابخانه‌های ملی کشورهای منطقه بود که به تصویب رسید.

بر اساس این پیشنهاد نام این قسمت در کتابخانه‌های ملی کشورهای منطقه، فضای فرهنگی کشورهای اگو نامیده می‌شود.

اشعری، رئیس سازمان اسناد و کتابخانه ملی بعد از طرح و تصویب این پیشنهاد گفت: «برخی از شخصیت‌هایی که در منطقه هستند مربوط به کشور خاصی نیستند و برای نصب مجسمه آنها باید

تأسیس اتحادیه منطقه‌ای کتابخانه‌ها

بازدید روسای کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو از ایبنا

در عین حال دکتر پرویز معاون فرهنگی وزیر ارشاد، علی اکبر اشعری رئیس کتابخانه ملی، دکتر محمد رحبی رییس مرکز فرهنگی اگو، علی شجاعی صائین مدیرعامل خانه کتاب، حمیدزاده مدیرکل کتاب، قبادی مشاور اجرایی معاونت فرهنگی وزارت ارشاد، و روسای کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو هفته گذشته از خبرگزاری کتاب ایران دیدن کردند.

در این دیدار علی آقا غفار سردبیر خبرگزاری کتاب ایران به تشریح عملکرد و برنامه‌های این خبرگزاری پرداخت و گفت: این خبرگزاری از سال قبل با هدف ارائه اخبار کتاب به صورت تخصصی آغاز به کار کرد. وی گفت: توجه خاص به حوزه کتاب، محدودیت‌هایی را برای تولید خبر ایجاد کرده اما با این حال، متوسط تولید خبر در خبرگزاری کتاب ایران ۷۰ خبر در روز بوده است. سردبیر خبرگزاری کتاب ایران در ادامه به تشریح ساختار تحریریه این خبرگزاری برای مهمانان پرداخت. روسای کتابخانه‌های ملی کشورهای عضو اگو در ادامه به بازدید از بخش‌های دیگر خانه کتاب پرداختند.

بانک اطلاعات طنزپردازان تدوین شد

مدیر دفتر طنز کانون ادبیات ایران از مراحل پایانی تدوین بانک جامع اطلاعاتی طنزپردازان ایران از آغاز تا امروز خبر داد.

ابوالفضل زرویی نصرآباد با تاکید بر لزوم تدوین بانک اطلاعاتی طنزپردازان گفت: «متأسفانه به‌رغم وجود نهادها و متعددی که متصدی ثبت و اجرای فعالیت‌های طنز هستند، هنوز مرجع و منبع قابل اعتنا و اعتمادی برای شناخت طنزپردازان ایران فراهم نیامده است.»

به گفته نویسنده تذکره المقامات، بانک جامع اطلاعاتی طنزپردازان ایران در بردارنده اطلاعات اولیه و مهم و نمونه‌هایی از آثار طنزآوران ایران، از آغاز تا امروز است. زرویی نصرآباد در بخش دیگری از سخنان خود، به برگزاری کارگاه‌های بازخوانی و نقد آثار طنزپردازان در دفتر طنز کانون ادبیات ایران اشاره کرد و گفت: «با توجه به این که طنز امروز ایران مبتنی بر منابع کهن ادبیات پارسی است، این دفتر قصد دارد برای آشنایی بیشتر علاقه‌مندان و طنزپردازان جوان، دوره‌های بازخوانی و تحلیل متون کهن طنز را در اولویت برنامه‌های خود قرار دهد.»

این طنزپرداز، همچنین بر عدم انجام کار موازی با نهادهای مرتبط دیگر تاکید کرد و ادامه داد: «دفتر طنز کانون ادبیات ایران علاوه بر پرهیز از دامن زدن به حرکت‌های موازی با فعالیت‌های مراکز طنز دیگر، مصمم است که بیشترین تلاش خود را به آموزش، پژوهش و همایش‌های صرفاً ادبی معطوف کند.»

سایر محمدی

موسسه خانه کتاب یکی از نهادهای فرهنگی فعال در ایران است که از اوایل دهه هفتاد فعالیتش را آغاز کرده و امروز که بیش از یک دهه از آغاز تاسیس آن می‌گذرد، نقش انکارناپذیری در حوزه‌های مختلف فرهنگی، گسترش آثار مکتوب و تلاش در جهت نهادینه کردن فرهنگ مطالعه دارد. عرضه ده عنوان نشریه در زمینه اطلاع‌رسانی و نقد کتاب، تاسیس خبرگزاری کتاب ایران، چاپ و انتشار آثار مرجع و کتاب‌های ضروری در حوزه صنعت نشر کشور، بخشی از گستره فعالیت‌های این موسسه را نشان می‌دهد و همکاری در برگزاری هفته کتاب و نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیز جزو فعالیت‌های این موسسه است. امکانات، فرصت‌ها و چالش‌های این عرصه را از زبان علی شجاعی صائین مدیرعامل موسسه خانه کتاب می‌شنویم. او که خود آثار تألیفی گوناگونی را به نگارش درآورده، متولد ۱۳۴۰ تهران و دانش‌آموخته رشته تاریخ است.

علی شجاعی صائین، مدیرعامل موسسه خانه کتاب عنوان کرد

ارتباط هدفمند با اهل قلم

اهل قلم و محل تعامل اقشار فرهنگی جامعه شود. فلسفه برگزاری هفته کتاب چیست و طی پانزده دوره برگزاری چه دستاوردی داشته است؟ هفته کتاب براساس پیشنهاد معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و بیرون از مجموعه خانه کتاب شکل گرفت اما دو سال است که ما هم در این حوزه درگیر کار و تلاش و برنامه‌ریزی شده‌ایم. یعنی خانه کتاب در اساس شکل‌گیری هفته کتاب دخیل نبود اما حالا بیشترین مسئولیت‌ها در برگزاری هفته کتاب به موسسه خانه کتاب محول شده است. خانه کتاب علاوه بر مراسم و برنامه‌هایی که اختصاصاً خودش طراحی و برگزار می‌کند مدتی است که زمینه‌های مالی و اجرایی هفته کتاب را هم متقبل شده است. هزینه‌ها را خانه کتاب با حمایت معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پرداخت می‌کند اما در مجموع نگاه اصلی در طراحی و اجرای برگزاری هفته کتاب که امسال پانزدهمین دوره آن را برگزار می‌کنیم، این است که مسئله کتاب و کتابخوانی را به عنوان یک مسئله ملی در اذهان جامعه جایبندازیم و به سمت رشد و گسترش فرهنگ مطالعه برویم و به مرحله تولید فکر و اندیشه برسیم. بستری که در این ایام فراهم می‌شود می‌تواند کتاب و کتابخوانی را به عنوان یک مسئله برای سازمان‌های فرهنگی اعم از دولتی و غیردولتی و اقشار مختلف مردم، به دغدغه اصلی تبدیل کند. به نظر من طی این مدت در بخش اول تا اندازه‌ای توفیق حاصل شده اما در بخش دوم هنوز نیازمند آن هستیم که تلاش بیشتری صورت بگیرد.

برنامه هفته کتاب آیا در کشور دیگری هم وجود دارد؟ یعنی مشابه چنین برنامه‌ای در کشورهای دیگر وجود دارد؟

در برخی از کشورهای برنامه‌هایی شبیه به این اجرا می‌شود.

در برگزاری هفته کتاب امسال به لحاظ مشارکت نهادها، سازمان‌ها و ارگان‌های مختلف چه وضعی داشتیم؟ آیا با افزایش همکاری روبه‌رو بودیم؟ قطعا در زمینه همکاری نهاد‌های مختلف برای برگزاری هفته کتاب با افزایش روبه‌رو بودیم. ماهمکاری برخی نهادها مثل وزارت کار را در برگزاری هفته کتاب این دوره داشتیم. برخی برنامه‌ها در مقایسه با دو سال قبل توسعه و گسترش بیشتری پیدا کرده است. مثلاً موسسه منادی تربیت از تعداد ده هزار نمایشگاه در ده هزار مدرسه در سال‌های گذشته امسال طرح ۲۵ هزار نمایشگاه در ۲۵ هزار مدرسه را به اجرا می‌گذارد. امسال قطعا هم تعداد برنامه‌های مصوب و هم تعداد نهاد‌های حاضر در ستاد هفته کتاب نسبت به دوره‌های قبیل افزایش قابل توجهی داشته است. بودجه‌های حمایتی و اختصاصی هم به همین نسبت افزایش را نشان می‌دهد.

موسسه خانه کتاب امسال طرح و برنامه‌ریزی جدیدی نسبت به سال‌های گذشته در برگزاری هفته کتاب دارد؟

ما در آستانه برگزاری هفته کتاب مراسم انتخاب کتاب فصل را برگزار کردیم. در واقع برنامه‌ای به برنامه‌های سال‌های گذشته اضافه کردیم تحت

کتاب و سایت خانه کتاب متبلور است. در یک بخش هم برنامه داورهای ما را داریم و در بخش دیگر هم نقدها را. در واقع این سه بخش، حوزه‌های اصلی فعالیت خانه کتاب است. یک نهاد به اسم سرای اهل قلم هم دایر کرده‌ایم که در زمینه نقد و بررسی آثار فعال است. اما به شکل شفاهی نه مکتوب. یعنی با برگزاری نشست و برنامه گفت‌وگو و مباحثه که امیدواریم این مقوله را هم به سامان جدیدی برسانیم. **عملکرد خانه کتاب را طی بیش از یک دهه فعالیت در حوزه‌های مختلف چگونه ارزیابی می‌کنید؟** ببینید، موضوع شکل‌گیری یک موسسه فعال در امر کتاب فی‌نفسه مبارک و قابل تقدیر است. حال هر اندازه فعال و تاثیرگذار باشد، غنیمت است. من فکر می‌کنم فعالیت خانه کتاب روند رو به پیشرفتی داشته است. اگر حمل بر جانبداری از خانه کتاب نباشد، به نظر من طی یک سال و نیم اخیر حرکت آهسته‌آهسته خانه کتاب خیلی سریع شد و در واقع تحولی را در فعالیت‌های آن شاهدیم. انصافاً خانه کتاب امروز در جامعه و در میان دست‌اندرکاران صنعت نشر و اهل قلم، موسسه‌ای با فعالیت‌های پرآمنه و گسترده شناخته می‌شود. گرچه هنوز هم به وضعیت مطلوب نرسیده‌ام.

امیدوارم فعالیت‌های موسسه خانه کتاب به آن حد و اندازه برسد که این محل، محل تردد اهل کتاب،

برگزار می‌شود و امیدوارم امسال سومین دوره آن را برگزار کنیم. هر سال داورهای این جایزه توسط موسسه خانه کتاب انجام می‌شود.

جایزه جلال‌آل احمد هم مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی است که امیدوار بودیم امسال اولین دوره آن را برگزار کنیم و به دلیل فراهم نشدن مقدمات آن به سال آینده موکول شد ولی به هر حال مسئولیت برگزاری آن بر عهده خانه کتاب است. برنامه دیگری نیز که مسئولیت اجرای آن به عهده ما است، چاپ و انتشار مجموعه کتاب‌های ماه است. این نشریات علاوه بر اطلاع‌رسانی و وظیفه نقد و بررسی کتاب‌ها را نیز بر عهده دارند. در واقع موسسه خانه کتاب یک شاخه اطلاع‌رسانی دارد که شامل ۹ نشریه می‌شود و اگر کتاب هفته را هم به آن بیفزاییم ده نشریه در این زمینه فعالیت می‌کنند. مثل کتاب ماه فلسفه که جدیدترین نشریه منتشر شده در این مجموعه است. قبلاً کتاب ماه ادبیات و فلسفه را با هم داشتیم که در حال حاضر ادبیات از فلسفه جدا شده است. بقیه نشریات هم کتاب ماه دین، هنر، کلیات، تاریخ و جغرافیا، علوم اجتماعی، علوم و فنون، کودک و نوجوان و ... هستند که این نشریات عمدتاً به نقد و بررسی بیشتر نقش اطلاع‌رسانی در حوزه کتاب می‌پردازند.

یک بخش اطلاع‌رسانی داریم که در خبرگزاری

آقای شجاعی، فلسفه تاسیس موسسه خانه کتاب چه بود؟

موسسه خانه کتاب به عنوان یک موسسه فرهنگی فعال که در اوایل دهه هفتاد شکل گرفت دارای اساسنامه مصوب است و فعالیتش براساس این اساسنامه قابل تعریف است. هدف اولیه از تشکیل موسسه خانه کتاب، اطلاع‌رسانی در حوزه کتاب بود. اما به تدریج فعالیتش گسترش پیدا کرد و وارد شاخه‌های گوناگونی در عرصه فرهنگ و هنر کشور شد. به ویژه طی یکی - دو سال اخیر حجم مسئولیت‌هایی که بر عهده خانه کتاب گذاشته شده، هم بسیار گسترده است و هم بسیار سنگین. مثلاً بحث داوری کتاب، اعم از داوری کتاب سال و داوری کتاب فصل که امسال اولین دوره آن برگزار شده است جزو همین امور است. در واقع موسسه خانه کتاب علاوه بر فعالیت در حوزه اطلاع‌رسانی که اخیراً خبرگزاری کتاب هم به آن اضافه شد، در زمینه داوری کتاب و نقد و بررسی هم فعالیت‌های مضاعفی را آغاز کرده است.

این داوری‌ها مشخصاً در چه حوزه‌هایی تعریف شده است؟

داوری کتاب سال بخشی از این کار و شاید مهم‌ترین بخش باشد. ما امسال جایزه گام اول را در زمینه آثار نویسندگان نوقلم برگزار کردیم. کتاب فصل را برگزار کردیم که داوری پیرامون آثار منتشر شده در بهار امسال بود. جایزه کتاب فصل در واقع اولین دوره آن محسوب می‌شد و امیدوارم که در فصل‌های بعد در این مورد فعال‌تر عمل کنیم. به عبارت دیگر در کتاب سال کتاب‌های رشته‌های مختلفی ارزیابی و داوری می‌شوند که در این داوری‌ها گاهی رقابت بین چند کتاب خیلی فشرده و نزدیک به هم است. انتخاب کتاب فصل برای آن دسته از آثاری که با چند امتیاز موفق نشده‌اند عنوان کتاب سال را به خود اختصاص دهند و از امتیازات کتاب سال بهره‌مند شوند، بسیار مغتنم است.

به هر حال بعضی کتاب‌ها در کتاب سال از نظر ما دور می‌مانند و در واقع از برخی امتیازات محروم می‌شوند. مثلاً کتابی که به عنوان کتاب سال برگزیده می‌شود، هزار نسخه آن برای تجهیز کتابخانه‌های عمومی کشور خریداری می‌شود. اما کتابی که در داوری حداکثر ۵ امتیاز کمتر آورده، نباید از این امتیاز محروم بماند. علاوه بر این امسال که در بهمن ماه بیست و پنجمین دوره کتاب سال را برگزار می‌کنیم آثار چاپ شده در سال ۸۵ را داوری می‌کنیم. یعنی اگر کتابی در بهار ۸۵ چاپ شده باشد نتایج داوری‌اش را در بهمن ۸۶ اعلام می‌کنیم. این فاصله برای معرفی و داوری یک کتاب خیلی زیاد است. به همین خاطر انتخاب کتاب فصل را طراحی کردیم تا از مزایای لازم برخوردار شود. امیدوارم به وضعیتی برسیم که کتاب‌های منتشر شده هر فصل در فصل بعد مورد ارزیابی و داوری قرار گیرد و برگزیدگان آن به جامعه معرفی شوند. این کاری بسیار مهم است که علاوه به رونق کلی به بازار نشر و کتاب، آثار خوب و بهتر را خیلی زودتر و بهتر به مردم معرفی می‌کند. کار دیگری که از سال گذشته متعهد به اجرای آن شدیم، جایزه پروین اعتصامی است که در اسفندماه

سال‌های گذشته در دل برنامه‌های هفته کتاب، جشنواره رسانه برتر را در حوزه کتاب داشتیم تا خبرنگاران و گزارشگران برتر ویژه کتاب را انتخاب و معرفی کنیم. امسال این برنامه را توسعه دادیم و خانه کتاب هم پیشنهاد کرد و از چند ماه پیش تا کنون همه همکاران ما درگیر این موضوع بودند. به برنامه‌های رسانه ملی یعنی صدا و سیما در زمینه کتاب و کتابخوانی هم توجه کردیم. برنامه‌هایی که در زمینه معرفی و نقد کتاب تولید و پخش شده‌اند مورد داوری قرار می‌گیرند و برگزیدگان به جامعه فرهنگی معرفی می‌شوند. با این برنامه ریزی‌ها سعی داریم مسئله کتاب را به نهادهای فرهنگی وارد کنیم. شاید از طریق صدا و سیما بتوانیم گام‌های اساسی‌تر و بلندتری در این زمینه برداریم. اگر رسانه ملی به کمک متولیان فرهنگی کشور برنامه‌های متنوعی در زمینه کتاب و کتابخوانی آماده و پخش کند به نظر من کمک بسیار خوب و تأثیرگذاری خواهد بود.

برای برگزاری هفته کتاب در سال‌های آینده چه برنامه‌های جدیدی در ذهن دارید؟

من فکر می‌کنم برنامه تازه‌ای که چند دوره آن را برگزار کردیم یعنی منتقدان برگزیده حوزه کتاب باید جدی‌تر دنبال شود. یعنی به نقد و بررسی کتاب باید بهای بیشتری بدهیم تا از رهگذار آن بستر سازی کنیم. این مسئله برای تقویت نقد است و نقد کتاب زمینه‌ای می‌شود برای تولید و تالیف کتاب‌های فاخر و ماندگار و تنگ شدن عرصه برای تولید کتاب‌های به اصطلاح زرد. همچنین برنامه‌هایی را باید توسعه بدهیم که به عموم مردم مربوط می‌شود. به ویژه درباره مدارس که باید رویکرد جدیدی به این قضیه داشته باشیم و به صورت گسترده‌تری به این قشر از جامعه بپردازیم. تلاش می‌کنیم همه این برنامه‌ها باعث مطلوب‌تر شدن وضع کتابخوانی در سطح جامعه شود.

به عنوان مدیرعامل موسسه خانه کتاب طرح و برنامه خاصی برای ادامه فعالیت‌های فرهنگی این موسسه دارید؟

من دو نکته را مدنظر دارم؛ یکی این که طی یک سال و نیم اخیر فعالیت خانه کتاب و مسئولیت‌هایش گسترش فراوانی پیدا کرده است. به اعتقاد من باید یک تامل و بازنگری در کیفیت برنامه‌هایی که اجرا شده داشته باشیم و به محتوا و عمق حرکت‌ها بپردازیم.

نکته دیگری که مدنظر هست و با دیگر دوستان در خانه کتاب در میان گذاشته‌ام و باید اقدام مناسبی در موردش انجام بدهیم، همین موضوع ارتباط با اهل قلم است. به نظر من ارتباط و اختلاط ما با نویسندگان یک ارتباط هدفمند و تعریف شده نیست و در واقع بیشتر به صورت پراکنده است. باید با برنامه روشن‌تری وارد این وادی شویم و هم به لحاظ کمی و هم به لحاظ کیفی آن را توسعه بدهیم. اگر موفق شویم و در واقع نظر مساعد اهل قلم را تأمین کنیم، گام بسیار مهمی در زمینه نزدیک‌تر کردن نویسنده به مخاطب برداشته‌ایم.

در برگزاری مراسم هفته کتاب عمدتاً کدام اقشار جامعه را هدف گذاری کرده‌است؟ دانش‌آموزان، اهل قلم یا مخاطبان عام؟

طراحی اولیه برنامه‌های ما همه مخاطبان را در برمی‌گرفت. اما آن‌چه در عمل رخ داده این است که برنامه‌ها بیشتر متوجه سازمان‌های فرهنگی دولتی و غیردولتی شده است. به نظر من همین بحث برنامه ریزی برای مدارس و برگزاری ۲۵ هزار نمایشگاه در ۲۵ هزار مدرسه خود به خود قشر دانش‌آموزان را هدف گرفته است. برای این که فرهنگ مطالعه برای نهادینه شدن باید از خانه و مدرسه شروع شود چون برگزاری نمایشگاه‌های کتاب در مدارس بهترین برنامه می‌تواند باشد. به خصوص که مستقیماً با مخاطب اصلی کتاب سرو کار دارد. باید به این گونه برنامه‌ها در هفته کتاب بیشتر توجه کنیم و بیشتر به آن بپردازیم تا بدون واسطه با مخاطب ارتباط داشته باشیم. ضمن این که باید به برنامه‌های رسانه‌ای هم بیشتر توجه کنیم.

علی اوجبی، دبیر علمی جشنواره نقدکتاب:

نقد از حاشیه به متن می‌آید

تقریباً هرکسی که اخبار جشنواره نقد کتاب را دنبال کرده باشد می‌داند که رشد علمی این جشنواره به واسطه دعوت از برجسته‌ترین استادان حوزه‌های مختلف مرهون تلاش‌هایی است که طی سه سال گذشته به سامان رسیده و امروز در مرحله‌ای است که هر منتقدی تلاش می‌کند تا نامش جزو برگزیدگان باشد. باری آنچه در پی می‌آید گفت‌وگویی است با علی اوجبی، دبیر علمی این جشنواره پیرامون سویه‌های نقد روشمند و آسیب‌شناسی نقد در ایران با نیم‌نگاهی به جشنواره چهارم.

بر آثار تازه منتشر شده هستند، جشنواره نقد و همچنین برپایی سرای دائمی اهل قلم که روزانه به نقد کتاب‌های جدید می‌پردازند، همه و همه می‌تواند بستر مناسبی برای گسترش نقدنویسی عالمانه مهیا سازند.

تصور می‌کنید این تشویق‌ها تا چه حد بتواند نقادی روشمند را در جامعه گسترش دهد؟

بدیهی است در صورتی که داوری‌ها منصفانه، عالمانه و سختگیرانه باشد، با معرفی منتقدان برتر نقدهای معیار و عیار نقد به همراه نمونه‌های عملی به جامعه علمی معرفی می‌شوند و کسانی که توان نقد دارند به فعالیت در این سو متمایل می‌شوند. استعداد‌های این حوزه شناخته می‌شوند و به تدریج با تربیت علمی به نقد روشمند نزدیک می‌شویم.

طبعاً تلاش در هر حوزه‌ای به حد کفاف نیست. شما طی این سال‌ها با توجه به نظارت بر عملکرد داوران، جای چه حوزه‌هایی را خالی می‌بینید؟

در حوزه‌های علوم کاربردی و علوم محض به دلیل فاصله‌ای که میان ما و جوامع پیشرفته وجود دارد، آثار تالیفی کمتر به چشم می‌خورد و بازار از انواع و اقسام ترجمه‌ها اشباع شده است و روز به روز نیز بر کمیت آنها افزوده می‌شود. هر کسی که اندک توان ترجمه در خود می‌بیند، دست به قلم می‌شود و متنی علمی را به فارسی برگردان می‌کند. شمار قابل توجهی نیز آثار کم‌محتوای بازاری است. از این رو سطح علمی این گونه آثار بسیار متنازل است و متأسفانه کسانی که به نقد آنها بپردازند بسیار اندک‌اند.

در حوزه شعر نیز متأسفانه با رواج شعرهای سبک‌نو، سپید و نیمایی بی‌محتوا شاهد افول چشمگیر ادبیات منظوم معاصر شده‌ایم. اغلب آثار منظوم معاصر حاوی اشعار عاشقانه، مبتذل و سطحی است.

در حوزه دین نیز کتاب‌های منتشر شده به رغم کثرت، نه پاسخگویی پرسش‌هایی است که نسل معاصر را به چالش بکشد و نه از عمق و غنای لازم برخوردار است. ترجمه‌رمان‌های خارجی نیز بسیار رایج و متداول است. در این حوزه نیز جدای از ادبیات کلاسیک و فاخر، عمده آثار از درونمایه ارزشمندی برخوردار نیست.

به گمان بنده در این چهار حوزه نقدهای جدی کمتر به چشم می‌خورد و بر منتقدان صاحب نظر فرض است که به این حوزه‌ها توجهی دوچندان داشته باشند.

داوری آثار بر چه اساسی صورت گرفته و اساساً چه شاخصه‌هایی اثر برگزیده را شایسته تقدیر می‌کند؟

روند داوری در جشنواره نقد مبتنی بر آیین‌نامه مصوب موسسه خانه کتاب است. براساس این آیین‌نامه ارزیابی مقالات در چند مرحله انجام می‌شود: نخستین گروه‌های داوری مرکب از حداقل دو صاحب‌نظر به بررسی و ارزیابی مقاله‌ها می‌پردازند. پس از بحث‌های کارشناسانه، مقاله‌هایی که از حداقل معیارها یک نقد خوب برخوردار نباشند، از گردونه داوری حذف می‌شود. در مرحله دوم هر مقاله از سوی دو داور ارزیابی و براساس فرم‌های مخصوص امتیازبندی می‌شوند. مقاله‌هایی که حداقل ۸۵ از ۱۰۰ امتیاز را دارا باشند به مرحله نهایی راه می‌یابند.

نقادی در ایران ظاهر از قدمتی قابل توجه برخوردار است و به باور بسیاری از پژوهشگران یکی از دلایل بالندگی تفکر اسلامی طی سده‌های گذشته تمرکز بر نقد روشمند از سوی متفکران اسلامی بوده است. به نظر شما این نقدها بر چه پایه‌هایی استوار است؟

از دیرباز عالمان مسلمان در تمامی حوزه‌ها به خوبی به جایگاه نقد در رشد دانش و خرد واقف بوده‌اند. روح پرسشگری غالب بود. حوزه‌های درسی بر گفتمان و روش‌های دیالکتیکی مبتنی بود. صاحبان علم خود به استقبال نقد می‌رفتند و مناظره و مجادله علمی رواج داشت. ردیه‌نویسی و نقدنویسی به عنوان یک مقوله ضروری جاری و ساری بود. تاریخ علم حاوی خاطره‌های دل‌انگیز مناظره‌ها و تشکیک‌ها و پرسش و پاسخ‌های میان فقها و محدثان و متکلمان با فلاسفه و عرفاست. نظام‌های فلسفی چون حکمت اشراق و حکمت متعالیه زاینده همین روح پرسشگری است و هرگاه چنین فضایی غالب نبود، شاهد رکود و ایستایی علم و دانش بودیم. در قرون وسطی که یکی از سیاه‌ترین دوران فرهنگ و تمدن بشری به شمار می‌آید، که ایستایی علم متأثر از روح متعصبانه و تنگ‌نظرانه ارباب کلیسا بود.

با توجه به این که اساساً نقد به معنای امروزی خود سابقه‌ای اندک (قریب به نیم قرن) دارد، آیا این انتظار که کتابهای ایران امروز نیازمند نقد جدی و روشمند به مانند غرب است، انتظار بجایی است؟ همان‌گونه که عرض کردم نقد و مناظره از همان سال‌های آغازین دوره‌های اسلامی رواج داشت. اما نقد امروزی در ایران پیشینه‌ای نزدیک به ۵۰ سال دارد و با انتشار مجلاتی چون راهنمای کتاب آغاز شد. به رغم گذشت بیش از پنج دهه متأسفانه با نقد‌های جدی و روشمند بسیار فاصله داریم. افراط و تفریط‌ها کاملاً مشهود است. منتقدان ما بیشتر یا به نقد مولف و یا ایرادهای سطحی بسنده می‌کنند و برخی نیز از خلأها چشم می‌پوشند و به

بزرگمایی قوت‌ها می‌پردازند. مجموعه نقدهای جدی و روشمند بسیار معدود و انگشت‌شمارند که باید با حمایت و آموزش جوانان مستعد عرصه را برای کم‌مایگان تنگ کرد. باید به گونه‌ای عمل کرد که هیچ صاحب‌قلمی خود را در حاشیه امن نینگارد یا نویسد یا درست و عالمانه و روشمند بنویسد.

با توجه به مشکلات موجود در حوزه نقد، رویکرد دبیرخانه جشنواره نقد کتاب و خانه کتاب برای رفع مشکلات موجود چیست؟

نهادهای درون‌گروهی نقد نیازمند عزم ملی است. تا نویسندگان ما به آداب نقد پایبند نباشند و انگیزه‌ها و انگیزه‌ها در هم آمیزد و غرض‌ناقد مشوب به اغرض شخصی باشد و تا وقتی نقدهای صوری جایگزین نقدهای عالمانه و فنی نشود نقد نهادینه نمی‌شود. راه بسیار دشوار پرفراز و نشیب و طولانی در پیش داریم. اما امیدواریم به یاری خدا با بضاعت اندکی که داریم به دلیل باور به جایگاه نقد در رشد و بالندگی فرهنگی ایرانی اسلامی مسیری را که آغاز کرده‌ایم ادامه دهیم.

شناسایی ناقدان تیزبین و پایبند به اصول نقد و تشویق و ترغیب و معرفی آنها یکی از ابزارهای نهادینه کردن نقد است. با وجود چنین منتقدانی نویسندگان به خوبی خواهند دانست که همواره چشمان تیزبینی در کمین‌اند که سره را از ناسره بازمی‌شناسند. بنابراین نوشته‌ها باید عالمانه، مستند به منابع و مبتنی بر اصول علمی در هر حوزه باشد. یکی از خلأها نبود منابع مکتوب در باب آیین نقد و شاخصه‌های یک نقد علمی است که کوشیده‌ایم در حد توان به این مهم نیز بپردازیم که دو کتاب «نقد نقد» و «کتاب نقد، نقد کتاب» می‌تواند به عنوان گام نخست محسوب شود.

گفت‌وگوهایی نیز با استادان دانشگاه تهران داشته‌ایم که حاصل آن برگزاری کارگاه‌های آموزش اخلاق نقد است.

مجلات کتاب ماه نیز که عهده دار نقدهای علمی

در چهارمین جشنواره نقد

کتاب‌ها به منتقدان خود جایزه دادند

وبهانه جویی یکسان است. البته کزازی منکر این واقعیت نبود که این پدیده نه تنها فردی نیست بلکه معضل را می‌بایستی در سطحی وسیع‌تر دید و به آرمانگرایی ما بازمی‌گردد.

او در پایان با تاکید بر این که کسی می‌تواند درباره یک اثر داوری کند که پیش از نقد کتاب با زمینه‌هایی که اثر بر پایه آنها استوار است آشنا باشد، یادآور شد که با وجود امیدواری‌های زیاد نقد کتاب با وجود سابقه قریب به نیم قرن خود هنوز جدی نیست و طبعاً اگر نقد را جدی‌نگیریم نخواهیم توانست در امر فرهنگ و کتاب گامی جدی و مهم برداریم.

قرآن کریم، راهنمای نقادی روشمند

در ادامه مراسم دکتر بهروز ثروتیان به عنوان یکی از مدعوین پشت تریبون قرار گرفت تا نگاه خود را نسبت به وضعیت نقدنویسی در ایران تبیین کند.

به گفته این پژوهشگر، نقد در عالم شرق از قرآن کریم آغاز می‌شود و علم نقد به نوعی برگرفته از آموزه‌های کتاب الهی بوده است و در اصل می‌توان ریشه تاکید قرآن کریم بر نقد را از قرآن و آیه شریفه «ان ولقلم و ما یسطرون» جست و جو کرد.

وی با تاکید بر این که ۱۲۰ بار کلمه کتاب و مشتقات آن در قرآن کریم آمده است به اشاره‌های قرآنی حافظ در زمینه نقد پرداخت و بر این باور بود که حافظ اولین کسی است که با توجه به آیه «انا عرضنا الامانه...» به نقد برمی‌خیزد و جنگ هفتاد و دو ملت را در باب این بار امانت بیان می‌کند.

به اعتقاد این داور چهارمین جشنواره کتاب و نقد، اساساً هر کتابی قابل نقد نیست و در کنکاش اثر در حد امکان باید به هدف نویسنده، نیاز جامعه و مسائل فنی کتاب توجه داشت.

سفارش ثروتیان به منتقدان کتاب در سخنان پایانی اثر دین بود: نقد کنید، خوبی‌ها و بدی‌ها را دریابید و

هنوز با این معضل روبه‌رو هستیم. در نگاه کزازی این موضوع را می‌توان از دو دیدگاه مورد بررسی قرار داد: اول منش نقد و دوم کنش نقد. او با طرح این دو دیدگاه بر این باور خود مصرانه پافشاری داشت که اساساً اگر بخواهیم فراخ‌بگیریم ما نه تنها در نقد کتاب، بلکه در دیگر زمینه‌هایی که با نقد، سنجش و بررسی پیوند دارند، با پرسمان روبه‌رو هستیم.

به اعتقاد وی ما هنوز نتوانسته‌ایم خود را از چنبره چیرگی فرهنگ اسطوره‌ای برهانیم و هنوز برآنیم تا پدیده‌ها را در دو سوی آشتی ناساز ببینیم. از این رویا یکسره دشمنانه با کتاب روبه‌رو می‌شویم و یا یکسره دوستانه و سپیدنگر و اگر گاه منتقد در کنار عیب‌هایی که از کتاب می‌گیرد، از هنر آن نیز سخنی به میان بیاورد، آن اشاره به هنرهای اثر، در حد و اندازه عیب‌هایی که برشمرده، نیست.

او تاکید کرد که نقادی را تاکنون ندیده است که در آن منتقد به خوبی توانسته باشد هر دو سوی را به شایستگی نشان داده باشد.

به باور استاد دانشگاه علامه طباطبائی، این منش ناساز و دیرینه در نقد، خواه ناخواه بر کنش ناقدانه اثر می‌گذارد.

او در بخش دیگری از سخنانش سعی کرد تا نقد‌های وارد بر کنش و رویکرد ناقدان و منتقدان را تبیین کند و بر همین اساس نقی زده به معضل گرفته برداری در نقد. به گفته کزازی اگر بخواهیم، ادب، جامعه، روان و زبان خویش را در تاریخ، فرهنگ و ادب بکاویم می‌بایست دیدگاه‌های برآمده از این فرهنگ را مد نظر داشته باشیم چراکه نمی‌توان با رویکرد و دیدگاه فلان فرنگی که بر پایه دیدگاه خود مسئله‌ای را یافته خویشتن را بسنجیم.

به اعتقاد وی گاه هنوز نقد در این جغرافیا باخرده‌بینی

به اعتقاد خرمشاهی حیات به نقد است و اگر بنا باشد همه افراد و مخاطبان در خوانش حافظ، سعدی، مولوی و دیگر بزرگان ادب فارسی یک سخن را تکرار و به یک نکته بسنده کنند، تکرار مکررات خواهد شد.

او این موضوع را به حوزه نقد تعمیم داد و یادآور شد که همین مسئله می‌تواند در مورد نقد نیز مصداق داشته باشد و به عنوان شاهدهی بر تکثرگرایی در نقد منظور شود چراکه به اعتقاد او هر نظری در مورد یک اثر می‌تواند وجهی از آن کتاب را بازگو و بازخوانی کند.

«باعث خوشبختی خاطر مجروح من است که این جشنواره نقد کتاب چهارمین سال خود را پشت سر می‌گذارد و امید که از چهلمین سال نیز بگذرد. دیر بیاید و خوش».

خرمشاهی با این جمله سخنانش را پایان داد و رشته کلام را به دیگر داور جشنواره یعنی دکتر میرجلال‌الدین کزازی سپرد.

داستانی پرآب چشم

دکتر میرجلال‌الدین کزازی نیز به عنوان یکی از سخنرانان، رویکرد خود را بر نقد و وضعیت نقادی در ایران معطوف کرد.

داستان نقد کتاب در نظر کزازی داستانی است کهن چراکه چندی است تمام فکر و ذکر این استاد ادبیات فارسی را به خود مشغول ساخته و از سوی دیگر کماکان دغدغه‌ای جدید و نو به شمار می‌آید چون به فرجام فرخنده خود نرسیده است. او برای اثبات مدعایش جشنواره نقد کتاب را شاهدهی آورد که اگر نقد و نقادی به فرجام خوش خود رسیده بود نیازی به این بزم‌ها نبود.

کزازی در ادامه دلیل اصلی این رویکرد را به فرجام نرسیدن پرسمان نقد در ایران دانست و یادآور شد که

عصر روز یکشنبه بیست و هفتم آبان ماه سرای اهل قلم میزبان مراسم تقدیر از برگزیدگان چهارمین جشنواره نقد کتاب بود.

در این مراسم که با حضور جمعی از اهالی قلم و فکر برگزار شد، منتقدان حاضر در برنامه به لزوم رشد نقد روشمند در حوزه کتاب تاکید کردند. آنچه در پی می‌آید گزارشی است از این مراسم.

نقد در مقام اول

به‌الدین خرمشاهی به عنوان اولین سخنران و در مقام یکی از داوران چهارمین جشنواره نقد کتاب، نقادی را هنر دیدن نقص‌ها و محاسن دانست و بر این باور بود که نقد کتاب در اصل و اساس خود از تالیف کتاب نیز مهم‌تر است.

او در پی ذکر این نکته اشاره‌ای هم به سابقه نقد در ایران کرد و برای بسط و توضیح رویکردش به نقد و نقادی یادآور شد که کماکان بر این باور خود پابرجاست که اساساً در نقد، دیدن حسن‌ها و نقص‌ها هنر است و در واقع اگر کسی بتواند کژی‌ها و در عین حال محاسن اثری را ارزیابی کند، هنرمند است.

البته او منکر این واقعیت نبود که بیان در نقد و نقادی نقش محوری ایفا می‌کند چراکه در نظر خرمشاهی نقد می‌بایست از جدل دور شود، به ویژه در روزگار ما که اخلاق کتابیاری و کتابداری نیز تعالی بیشتری یافته است.

به گفته این داور جشنواره نقد کتاب، می‌بایست جوانمردی را رعایت کرد و علاوه بر معایب و کاستی‌ها، محاسن را نیز دید. چراکه اثر قابل نقد به طور قطع محاسنی نیز دارد و باید آنها را نیز در نوشتن نقد مورد توجه قرار داد.

او برای توضیح این موضوع یادآور شد که کتاب سر تا پای عیب، باید از کانون توجه منتقدان بیرون بیاید و اساساً قابل نقد و داوری نیست.

مصائب نقد

محمد اسفندیاری نیز به عنوان یکی از منتقدانی که در این مراسم از وی به پاس سال ها تلاش در جهت ارائه نقدهای روشمند قدردانی می شد، زمانی که می خواست پیرامون معضلات نقد و نقادی در ایران سخن بگوید رویکردش را به تاریخچه نقد در یونان باستان متمرکز کرد و با اشاره به مفتون بودن مولف و نویسنده نسبت به اثر خود، یاد آور شد که وقتی جنون نوشتن به سراغ نویسنده ای می آید، نیاز اصلی جامعه فکری و فرهنگی را تذکر عیب کار نویسنده توسط منتقدان تیزبین دانست. به باور این منتقد کتاب رکن فرهنگ است و فرهنگ رکن همه امور و طبعاً وقتی که فرهنگ نباشد کتابی در کار نخواهد بود و به تبع آن نقادی نیز نخواهیم دید بر همین اساس باید برای پیشرفت و توسعه اول کتاب خوب و سپس نقد کتاب پدید آید.

او با اطلاق عبارت «کاری کتاب» برخی از آثار منتشر شده به نقد کتابسازی در جامعه پرداخت و گفت: با وجود این که تاکنون کتاب های آموزنده ای نیز در ایران منتشر شده است اما در کنار آنها تولیداتی نیز در بازار به چشم می خوردند که فقط نامشان را می توان کاری کتاب گذاشت.

به گفته این پژوهشگر تاجر علم و فرهنگ بسیار زیاد هستند به طوری که فرهنگ و علم را طعمه قرار داده اند این افراد نه تنها کاروان فرهنگ را به جلو هدایت نمی کنند بلکه باعث عقب ماندگی و از بین رفتن توسعه فرهنگی نیز می شوند.

او با این پیش زمینه می خواست ضرورت توجه مسئولان به این موضوع را متذکر شود چرا که معتقد بود علاوه بر این که حضور منتقد جدی خواهد توانست در مقابل این کتابسازی های بیایستد، بلکه موجب تشخیص رشد یا پسرفت نویسندگان و پژوهشگران خواهد شد.

مقابله با صورت گرای

مدعو نهایی این نشست نیز در فرصتی که برایش مهیا شده بود گرایش نقدهای موجود به صورت گرای و مصلحت اندیشی را جزو آفات دانست که جریان تفکر دینی و آثار دینی را تهدید می کند.

به باور جوایا جهانبخش گاه در برخی از نشریات جدی نیز صورت گرای دیده می شود آن نقد جانبداری که از این نشریات انتظار می رود به شدت صوری شده است و به راحتی می توان حکم داد که ناقدان بسیار

توانمند ما که نقد محتوایی را سرلوحه کار خود قرار داده بودند به سمت نقدهای صورتگرا رفته اند.

این متن پژوه معتقد است که نقد امروز ایران در حوزه تفکر دینی با دو معضل عمده دست و پنجه نرم می کند. در حالی که باید پذیرفت که روزگار مصلحت اندیشی و روی آوردن به کیش عجایب ساده انگار سپهری شده وقت آن است که از سربصیرت نقل ها را بنگریم، سست ها را تضعیف و استوارها را تقویت کنیم.

به اعتقاد جهانبخش تجربه نشر آثار مصلحت اندیشانه و عقل مدارانه نشان داده است که آثار عقل گرایانه تاثیر بسزایی در ترویج کتاب و کتابخوانی داشته اند و طبعاً باید پذیرفت که هر کتاب مصلحت اندیشانه ای نباید منتشر شود و می بایستی به آثار بدون حاشیه و عقل گرا اهمیت بیشتری داد.

او این موضوع را به حوزه نقد نیز تسری داد و معتقد بود که در نقد نیز باید عقل گرایانه برخورد کنیم و همین برخورد عقل گرایانه با آثار مصلحت بین می تواند در تعالی فرهنگی و رشد فرهنگ نقد در ایران کارساز باشد.

در جست و جوی نقد

پس از پخش نماهنگی درباره برنامه های هفته کتاب، علی اوجبی، دبیر علمی چهارمین جشنواره نقد پست تریبون رفت تا گزارشی از روند دوری ها ارائه کند.

او با اشاره به این که واژه عربی «نقد» در اصل به معنای شناخت سکه سره از ناسره است گفت: بعدها این واژه هم در زبان فارسی و هم در لسان تازی مجازاً در بازشناسی معایب و محاسن کلام به کار رفت و به تدریج برای همین معنا اصطلاح شد.

به گفته اوجبی در میان عالمان مسلمان از دیرباز پایبندی به نقد و تشکیک و پاسخ مشهود است. متکلمان، فقها و فلاسفه مسلمان گاه خود به استقبال اشکالها می رفتند و در هر مسئله، ناقد فرضی را لحاظ کرده و به نقد فرضی، پاسخ می دادند. افزون بر آن به نقد اندیشه های یکدیگر ارج می نهادند.

به اعتقاد وی هموردی ها و دست و پنجه نرم کردن های دوانی و دشتکی و نگارش رساله های جدید، آجد و آجد آجد و همچنین رساله تهافت الفلاسفه غزالی که به انگیزه اثبات تناقض آموزه های فلسفی نگاشته شد و تهافت التهافت که دفاعیه ابن رشد از فلاسفه می باشد، از خاطره های دل انگیز تاریخ علم است.

او در ادامه با اشاره به تاریخ نقدنویسی کتاب در ایران، گفت: پس از گذشت نیم قرن از نقدنویسی که با مجله وزین راهنمای کتاب آغاز و به واسطه نشریاتی

چون نقد کتاب، آینه پژوهش، آینه میراث، نشر دانش، جهان کتاب، نامه علوم انسانی و مجلات تخصصی کتاب ماه تداوم یافت، آنچه خلا آن به طور جدی احساس می شود، پرداختن به آسیب شناسی نقد و نقد نقد است.

به گفته دبیر علمی این جشنواره باز کاوی پدیده «نقد» در چند دهه اخیر به خوبی نشان می دهد که هنوز ادب نقد در میان اهل قلم نهادینه نشده و افراط و تفریط ها در بسیاری از موارد مخاطبان را از ثمرات آن بی بهره می سازد. برخی از نقدها به جای نقد اثر، متوجه نقد مولف است و بعضی دیگر جز بزرگ نمایی قوت ها چیز دیگری نیست و رخنه ها را نمایان نمی سازد. با کمال تاسف در میان صاحبان آثار و ارباب قلم کمتر کسی هست که حاضر باشد اثرش نقد شود و گاه نقد، نوعی خصومت تلقی می شود و شخص را به مقابله به مثل وامی دارد.

او گفت: موسسه خانه کتاب با وقوف به اهمیت نقد و نقش چشمگیر آن در مسیر زایش اندیشه ها و رشد و تعالی دانش و خرد، به نشر مجلات تخصصی کتاب ماه، تشکیل جلسات نقد و بررسی کتاب در سرای اهل قلم و برگزاری چهار دوره جشنواره نقد کتاب و نیز انتشار کتاب هایی در حوزه های نظری نقد بر آن است تا در فرهنگ سازی آموزه نقد و نهادینه کردن آن سهیم باشد.

طبق اعلام اوجبی دبیر خانه چهارمین دوره جشنواره نقد، در آغاز سال جاری طی فراخوان های مکرر از منتقدان و مجلاتی که در حوزه نقد کار می کنند درخواست کرد تا نمونه ای از مقالات خود را ارسال کنند. تجربه سال های پیشین و نیز دبیری کتاب سال جمهوری اسلامی ایران حاکی از آن بود که برخی به دلایل مختلف موفق به ارسال آثار خود نخواهند شد. از این رو برای نخستین بار گروه ده نفری مسئولیت گردآوری مقالات را عهده دار شدند و تلاش شبانه روزی آغاز کردند و طی ۲ ماه با سفر به شهرستان ها موفق به تهیه نشریاتی شدند که حتی شماری از اهل قلم و داوران همکار با دبیرخانه نیز از وجود آنها بی اطلاع بودند.

حاصل این تلاش بر مبنای اعلام وی دستیابی به بیش از ۲۸۰ مقاله در حوزه های گوناگون علوم انسانی، علوم کاربردی و محض بود.

او در پایان با تشکر ویژه از داوران چهارمین جشنواره نقد کتاب به همکاری نزدیک هشتاد تن از اساتید فرهیخته حوزه های علمیه، دانشگاهها و موسسات پژوهشی در امر خطیر ارزیابی با دبیرخانه جشنواره اشاره کرد.

یادداشت

عبدالعلی دستغیب

نقادی به مثابه فلسفه ورزی

انتقاد به معنی سنجش نوشته، گفتار یا کردار افراد بر حسب اصول پذیرفته شده یا پیشنهاد شده است، به این معنی که ما در جامعه ای ویژه برخی گفتارها یا کردارها را نمی پسندیم یا نکوهش می کنیم و می پذیریم و ستایش می کنیم. در مثل در ایران و به ویژه در ایران باستان آلوده کردن آب خطای بزرگی شمرده می شد. چرا که به نظر پیشینیان ما، آب مایه زندگانی است و آلوده کردنش هستی را به مخاطره می اندازد به همین دلیل ایرانیان باستان سرودهای بسیاری درباره باران سروده بودند. به این ترتیب درمی یابیم که نکته گیری های انفاقی درباره کردارها و نوشتارها و گفتارها انتقاد به شمار نمی آید. به سخن دیگر انتقاد باید اصولی و جهت دار باشد.

در همه جوامع بشری، از دیرباز تاکنون انتقاد به صورت گفتارها و نوشتارها وجود داشته است. چرا که انسان ها همیشه نگران نتایج گفتارها و کردارهای دیگران و خودشان بوده اند و به همین دلیل جوامع انسانی تحول و تکامل یافته اند چرا که انتقاد می شود که افراد در گفتار و رفتار خود تجدید نظر کنند و آثار خود را به اصلاح آورند. در زمینه آثار ادبی و هنری البته کار دشوارتر است. زیرا دریافت ظرایف معنایی و ساختاری آثار هنری بسیار دشوار است و حتی خود هنرمندان در بسیاری از موارد به روشنی ساختار آثار آفریده خود را نمی شناسند و نیازمندند که منتقدی موشکاف و ژرف نگر، ظرایف کار آنها را نشان بدهد و اهمیت نقد از همین نکته آشکار است.

وظیفه نقد عبارتست از روشن کردن ظرایف معنایی و لفظی آثار هنری و ادبی و به صداد آوردن آوایی که در اثر پنهان است. چنان که می بینیم این کار یعنی بازجستن و بازگو کردن معانی ظاهری و پنهانی آثار ادبی خود آفرینشگرانه است. بعضی گمان می برند که عیب جویی سطحی و آثار ادبی و... تعرض به نویسندگان نقاد ادبی به شمار می آید. به ویژه در عالم سیاست این موضوع بارزتر است چنان که در اروپای پیش از جنگ و در شوروی سابق آثار نویسندگان بزرگی مانند توماس مان، چارلی چاپلین، داستایوفسکی و مارسل پروست آثاری نابهنجار و خطر آفرین و گاهی ضدانسانی و اخلاقی شمرده می شد و به ویژه در آلمان هیتلری آثار کسانی مانند فریود را به آتش می کشیدند.

منتقد وظیفه محکوم کردن نویسندگان آثار ادبی را بر عهده ندارد. او داور مشفقی است که بانویسنده همدلی می کند، در ژرفای دریای اثر هنری فرومی رود و مرواریدهای گرانبهایی از آن ژرفا به دست آورده و به دیگران هدیه می کند. همچنان که آفریدن آثار ادبی دشوار است، غوطه وری در دریای ژرف آثار هنری هم دشوار می نماید.

این رانیز باید بگویم که پس از بنیادگذاری دبستان نقاد ادبی عده ای اصول این دبستان را به کار می گیرند و آن را شاخ و برگ می دهند و حتی کامل ترمی کنند. با این همه باید در نظر داشت که پس از مدتی اصول به کار گرفته شده نامبرندگان تا حدودی فرسوده می شود و آثار هنری تازه ای پدید می آید که با اصول قدیمی توضیح پذیر نیست. برای نمونه باید از رمان های پروست و یویرجینیا وولف و جیمز جویس را نمی توان به کمک اصول ارسطویی و بر حسب اصول رمان کلاسیک سنجید و توضیح داد. در اینجا نیز به طور منتقدی است که همه ماجراها و اصول ادبی کلاسیک را بداند و هم ناظر بر ظهور پدیده های تازه هنری و ادبی باشد. بنابراین می توانیم بگویم که وظیفه نقد ادبی در مقام کاری علمی، فلسفی است و چنین نقادی هم طالبان آثار هنری را به دریافت های تازه ای می رساند و هم هنرمندان را از ظرایف کارها و آثار ایشان آگاه می سازد.

برگزیدگان چهارمین جشنواره نقد کتاب

بر مبنای اعلام هیئت داوران از میان هشت مقاله داوری شده در حوزه کتابداری، فهرست نگاری و کتابشناسی علی اکبر صفری به خاطر تالیف و نگارش مقاله «نگاهی به الشریعه الی الاستدراک الذریعه» در مجله آینه پژوهش برگزیده اعلام شد.

در حوزه های فلسفه، کلام، منطق و عرفان در میان ۱۶ مقاله ای که به دبیرخانه این جشنواره ارسال شده بود مقاله «دشوارتر از تدریس استادانه» نوشته حجت الاسلام و المسلمین احمد عابدی مندرج در نشریه آینه پژوهش به صورت مشترک با مقاله «ترجمه اسفار در بوته نقد» نوشته عباس فتحی منتشر شده در مجله معرفت فلسفی برگزیده اعلام شدند.

هیئت داوران از میان ۳۴ مقاله داوری شده در بخش کودک و نوجوان مقاله ای از شهرام اقبال زاده با عنوان «دیگر طالبی نمی خورم» را که با زیر عنوان «مترجمان شازده کوچولو در بوته نقد» در کتاب ماه کودک و نوجوان منتشر شده بود، برگزیده اعلام کرد.

در بخش علوم اجتماعی و علوم سیاسی از میان ۱۵ مقاله ارائه شده زینب السادات معصومی زاده به دلیل نگارش مقاله «نقد و بررسی کتاب تاریخ جراید و مجلات ایران» در نشریه یاد در حوزه علوم اجتماعی برگزیده و مقاله «نظم در بی نظمی» نوشته اصغر افتخاری در مجله نامه فرهنگستان شایسته تقدیر اعلام شد.

در حوزه علوم فنون، هیئت داوران از میان چهار مقاله رسیده به دبیرخانه جشنواره، به خاطر نگارش مقاله «نقد و بررسی روضه المنجمین» (متن پارسی در نجوم از قرن پنجم هجری) منتشر شده در مجله نامه فرهنگستان، عسکر بهرامی را برگزیده این حوزه معرفی کرد.

بنا بر اعلام هیئت داوران، از میان ۹۳ مقاله ارائه شده در حوزه ادبیات داستانی، مقاله ای از زری نعیمی تحت عنوان «داستان مذهبی مدرن، پدیده ای از نوع دیگر» برگزیده شد و در بخش ادبیات فارسی مقاله «نگاهی به نقد ادبی نوشته غلامرضا رحمدل» منتشر شده در مجله نامه علوم انسانی از میان ۵۴ اثر رسیده به دبیرخانه، رتبه نهایی را کسب کرد.

در حوزه زبانشناسی نیز مقاله «واج شناسی؛ نظریه بهینگی» نوشته دکتر امید طبیب زاده از میان هشت اثر رسیده به دبیرخانه جشنواره برگزیده اعلام شد. اما در بخش شعر معاصر هیئت داوران از میان ۳۳ اثر رسیده به صورت مشترک، دو مقاله را برگزیده اعلام کردند. اولین اثر به قلم احمد رضا پور عمران تحت عنوان «تصحیح و ویرایش یا تخریب و ویرانش» (منتشر شده در مجله گوهرا) و مقاله «شعر تا انتها حضور از سهراب سپهری از دیدگاه نقد فرمالیستی» نوشته ابوالفضل حرّی (منتشر شده در مجله زبان و ادب دانشکده ادبیات و زبان های خارجی دانشگاه علامه طباطبایی) بود.

در حوزه هنر نیز مقاله «نقدی بر سیر هنر در ایران» نوشته صالح طباطبایی که در مجله خیال منتشر شده است، به عنوان اثر برگزیده در میان ده مقاله رسیده به جشنواره معرفی شد.

مصطفی موسوی نیز به دلیل نگارش مقاله «نقدی بر تصحیح انتقادی جامع التواریخ» در مجله نشر دانش در حوزه تاریخ از میان ۴۰ اثر رسیده برگزیده هیئت داوران چهارمین جشنواره بود.

علاوه بر این هیئت داوران، از دکتر سید فضل الله موسوی سردبیر نامه علوم انسانی تقدیر کرد. از محمد اسفندیاری نیز به پاس سال ها تلاش در عرصه نقد تقدیر ویژه به عمل آمد و از جوایا جهانبخش نیز به عنوان منتقد جوان تقدیر شد.

جوایز یازدهمین دوره کتاب سال دفاع مقدس اهدا شد

درخشش در سنگر واژه ها

شفیعی و «خانه ابدی» (زندگینامه داستانی سردار شهید حسن آزادی) نوشته داوود بختیاری دانشور شایسته تقدیر معرفی شدند.

در بخش جنگ و زندگینامه، هیئت داوران بابررسی ۱۵ اثر و تفکیک آنها به دو بخش زندگینامه جمعی و یادنامه، آرای خود را صادر کردند. در این بخش تنها سه اثر به مرحله نهایی داوری هارا یافتند که در بخش زندگینامه جمعی هیچ اثری حائز رتبه اول و سوم معرفی نشد، اما رتبه دوم هیئت داوران به کتاب «سرداران آتش» (یادمان شهدای توپخانه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی) به قلم سردار شهید غلامرضا یزدانی و بازنویسی علیرضا اشتری اعطا شد.

همچنین در این بخش از کتاب «آخرین معادله» نوشته راضیه رضاپور نیز تقدیر شد. در بخش یادنامه نیز هیچ اثری سزاوار رتبه های اول و سوم شناخته نشد، اما کتاب «فرهنگنامه جاودانه های تاریخ» (یادنامه سرداران شهید خراسان رضوی) از سید سعید موسوی شایسته رتبه دوم اعلام شد.

در یازدهمین جشنواره انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس، گروه خاطره، شاهد کاهش ۵۲ درصدی آثار انتشار یافته در این بخش بود. البته افت در کیفیت آثار نیز کاملاً مشهود بود.

هیئت داوران در این گروه ۷۲ عنوان کتاب رسیده به جشنواره را در دو بخش خاطرات خود نوشت و خاطرات دیگر نوشت مورد بررسی و مطالعه قرار دادند که در بخش خاطرات خودنوشت هیچ اثری شایسته احراز رتبه اول و سوم اعلام نشد، اما کتاب «عبور از سیروان» نوشته امیر سرتیپ دوم علی عبدی بسطامی رتبه دوم را کسب کرد.

همچنین در این بخش کتاب های «از پرشین هتل

بخش دفتر مستقل شعر، هیچ اثری شایسته رتبه برتر اعلام نشد، اما دو کتاب «از شرم برادرم» سروده میلاد عرفانپور و «آنان همه از تبار باران بودند» سروده هادی فردوسی تقدیر شدند.

همچنین در بخش مجموعه های گردآوری شده، کتاب «آواز پرملاتک» اثر محمد کاظم را به عنوان رتبه اول و کتاب «نغمه های عاشقان» مجموعه شعر ترکمن اثر موسی جرجانی را به عنوان رتبه دوم معرفی کردند. در این بخش هیچ اثری حائز کسب رتبه سوم اعلام نشد.

همچنین از کتاب های «حرف های داخل قاب» به کوشش سید محمد امین جعفری، «اشک انار» به کوشش ذبیح الله ذبیحی و کیومرث باغستانی، «هفت مرتبه باران» به کوشش محمدرضا رستمپور و «زخم سیب» مجموعه اشعار پانزدهمین کنگره سراسری شعر دفاع مقدس به کوشش حسین اسرافیلی تقدیر ویژه شد.

بنابراین گزارش در بخش کتاب های حاوی تک شعر، هیچ اثری حائز رتبه برتر و تقدیر نشد. در بخش داستان گرچه هیئت داوران مراتب خشنودی خود را از رشد ۲۰ درصدی آثار داستانی دفاع مقدس اعلام کردند اما هیچ اثری را شایسته کسب رتبه برتر ندانستند. داوران این دوره با مطالعه و بررسی ۵۱ اثر در مجموع شش اثر را واجد راهپایی به مرحله نهایی دانستند و تنها از رمان «با جام های شوکران» نوشته عبدالمجید نجفی تقدیر ویژه شد.

در گروه زندگینامه داستانی، هیئت داوران پس از بررسی و مطالعه ۱۱ کتابی که به مرحله دوم داوری رسیدند، هیچ اثری را شایسته رتبه اول تا سوم ندانستند، اما کتاب های «شب جایی که من بودم» نوشته شهرام

است اما در حقیقت ترسیم آینده بشریت است.» رئیس جمهوری اضافه کرد: «کسانی که در راه صیانت از ارزش های دفاع مقدس گام برمی دارند بدانند که ارزش کارشان به بزرگی خود دفاع مقدس است؛ همان کاری که انبیاء کردند. من دست همه زحمت کشان این عرصه را می بوسم.»

پیش از سخنان رئیس جمهوری محمدرضا سنگری دبیر علمی یازدهمین جشنواره انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس، ضمن ارائه گزارشی از عملکرد این جشنواره، تاکید کرد: «پیوند میان آثار دفاع مقدس و هنر به خصوص تلویزیون، تئاتر و سینما باید بسیار محکم تر باشد و فعالان عرصه رسانه بیشتر به دفاع مقدس بپردازند.»

وی همچنین از خلأ بانک اطلاعات ادبیات دفاع مقدس سخن گفت و پیشنهاد کرد که در جشنواره سال آینده از پایان نامه های دفاع مقدس نیز تجلیل شود.

یازدهمین دوره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس پذیرای ۲۱۹ عنوان کتاب از ناشران دولتی و ۶۸ عنوان کتاب از ناشران خصوصی و در مجموع ۲۸۷ عنوان کتاب بود که نسبت به دوره دهم کاهش ۳۰ درصدی را تجربه می کرد.

همچنین در داوری امسال، شعر و داستان کودک و نوجوان به دو رشته شعر کودک و نوجوان و داستان کودک و نوجوان تفکیک شد که در نتیجه رشته های داوری در یازدهمین دوره به سیزده رشته افزایش یافت.

در بخش شعر هیئت داوران ۳۰ اثر واجد شرایط را در سه حوزه دفتر مستقل شعر، مجموعه های گردآوری شده و اشعار منفرد در مجموعه ها داوری کرد که در

یازدهمین دوره انتخاب کتاب سال دفاع مقدس در اولین روز از هفته کتاب و طی مراسمی با حضور رئیس جمهوری برگزیدگان خود را شناخت. در این مراسم که شامگاه ۲۴ آبان در مجتمع فرهنگی سیدالشهدا برگزار شد، حضور محمود احمدی نژاد رئیس جمهوری کشورمان نشاط و هیجان خاصی در بین حاضران و فضای مراسم ایجاد کرده بود و رئیس جمهوری شخصاً جوایز نفرت برتر را اهدا کرد.

همچنین محمدحسین صفار هرنندی و محمود فرشیدی وزرای فرهنگ و ارشاد اسلامی و آموزش و پرورش، سرلشکر فیروزآبادی، رئیس ستاد فرماندهی کل نیروهای مسلح و محسن رضایی دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام از میهمانان ویژه این جشنواره بودند.

رئیس جمهوری در این مراسم با بیان این که کاری که در دفاع مقدس انجام شد دفاع از حیثیت بشریت امروز بود، گفت: «همه زیبایی ها و ارزش هایی که بشر در طول تاریخ برای به دست آوردن آنها تلاش و مجاهدت کرد، به یک باره در دوران دفاع مقدس متجلی شد.»

وی تصریح کرد: «فرهنگ دفاع مقدس یک مکتب کامل برای زندگی سعادت مند فردی و اجتماعی همه بشریت است.»

احمدی نژاد افزود: «فرهنگ دفاع مقدس چشمه جوشانی است که تا ابد خواهد جوشید و کسانی که این آب زلال را جست و جو و مرواریدهای آن را پیدا و به جامعه عرضه می کنند، کاری بس بزرگ و ارزشمند انجام می دهند. این کار عقب گرد نیست، بلکه ساختن آینده است و ظاهر آن خاطره گوئی، داستان، شعر و...»

تایپرانشر» نوشته جانباز نورعلی غریبی، «استقبال خونین» اثر علی عبدی بسطامی و «نبرد الیچ» اثر احمد خواستار شایسته تقدیر اعلام شدند.

در بخش خاطرات دیگر نوشت نیز هیئت داوران هیچ اثری را به عنوان رتبه اول نشناخت، اما کتاب های «پنهان زیر باران» (خاطرات سردار آزاده علی ناصری) به قلم سید قاسم یاحسینی رتبه دوم و «ماموریت در ساحل نیسان» (خاطرات امیر سرتیپ دوم محمود فردوسی) به قلم سعید علامیان به عنوان رتبه سوم معرفی شدند. علاوه بر آن، کتاب «مردان سحر» (روایت خاطرات سردار بهرام سعیدی) به قلم عباس میرزایی شایسته قدردانی شناخته شد.

همچنین هیئت داوران کتاب سه جلدی «منظومه عشق» را به گردآوری کبری شاهی، فاطمه صالحی و اشرف سیف الدینی شایسته تقدیر دانست و جایزه تقدیر را به مولف کتاب (اشرف سیف الدینی) تقدیم کرد.

در گروه داستان کودک و نوجوان، هیئت داوران پس از سه مرحله داوری از وضع غیر قابل قبول کمی و کیفی ادبیات کودک و نوجوان در زمینه دفاع مقدس اظهار تاسف کردند.

در این بخش تنها ۱۰ اثر به جشنواره ارسال شده بود. از این میان سه اثر به مرحله نهایی داوری راه یافتند که هیچ یک حائز رتبه های دوم و سوم نشد، اما کتاب «اشک های پارچه ای عروسکم» نوشته ریحانه مولوی به عنوان رتبه اول معرفی شد. همچنین از کتاب «اگر من خلبان بودم» نوشته احمد اکبرپور نیز تقدیر به عمل آمد.

اما وضع گروه شعر کودک و نوجوان بدتر از داستان آن بود زیرا تنها شش اثر به این بخش ارسال شده بود که راهیابی دو اثر از میان آنها به مرحله نهایی باز هم هیچ امیدی را ایجاد نکرد. شاید به همین دلیل است که گروه داوری از کم بودن آثار و ضعف کیفی کتاب ها اظهار تاسف کرد و هیچ اثری را حائز کسب رتبه و تقدیر ندانست.

در گروه تحقیق و پژوهش نظامی - سیاسی، هیئت داوران ۳۵ اثر رسیده به این بخش را در سه زیرگروه اطلاع رسانی، حقوقی - سیاسی - مدیریتی و پژوهش نظامی بررسی و داوری کردند.

طبق آنچه اعلام شد در زیرگروه اطلاع رسانی هیچ کتابی رتبه اول و دوم را به دست نیورده، اما کتاب «قطع رابطه آمریکا با ایران» نوشته هادی نخعی شایسته رتبه دوم اعلام و از «نقش عشایر استان ایلام طی دوران دفاع مقدس» تألیف کامران محمد رحیمی نیز تقدیر شد.

در زیرگروه حقوقی - سیاسی - مدیریتی نیز رتبه اول و دوم به هیچ کتابی نرسید، اما کتاب «حقوق بشر دوستانه در جنگ ایران و عراق» نوشته نعمت الله پورمحمدی به عنوان رتبه سوم اعلام شد.

همچنین از کتاب های «از سقوط گنجه تا فتح

خرمشهر» اثر حسن رحیمی، «پل بعثت» تألیف سید هاشم بنی هاشمی و «مهندسی جنگ» نوشته عیسی سلمانی لطف آبادی، سعید زرینی و محمد جلال شم آبادی شایسته قدردانی شناخته شدند.

بنابراین گزارش در زیرگروه پژوهش نظامی هیئت داوران هیچ اثری را واجد صلاحیت های عالی پژوهشی و علمی ندانست و به همین دلیل کتاب برگزیده ای را معرفی نکرد.

در گروه تحقیق ادبی و هنری دفاع مقدس، گروه داوری پس از بررسی ۲۵ اثر واجد شرایط و مرتبط با موضوع، هیچ اثری را شایسته رتبه اول و سوم اعلام نکرد، اما کتاب «گل مریم» اثر آرمان بوداغیانس رابه عنوان رتبه دوم برگزید.

همچنین از کتاب های «جوانان در جهاد و شهادت» اثر غلامعلی پارسا، «دفاع بدون مرز» نوشته محمدحسین احمدیار، «گدازه های چاه و آه» اثر دکتر غلامرضا رحمدل، «اهل خمول» تألیف ابراهیم باقری حمیدآبادی و دو جلد نخستین مجموعه پژوهشی تئاتر مقاومت با عنوان «کتاب شناخت تئاتر مقاومت» و «نشانی» اثر تقی اکبرزاده تقدیر شدند.

در گروه هنر نیز هیئت داوران پس از بررسی هشت جلد کتاب هنری ارسالی به دبیرخانه، ضمن اظهار تاسف از افت چشمگیر کتاب در این حوزه، هیچ اثری را شایسته کسب رتبه ندانست، اما کتاب های «مهاجران آفتاب» اثر غلامرضا راه پیمان و نمایشنامه «سه پاس از حیات طویه نوجوانی نجیب و زیبا» اثر علیرضا نادری تقدیر شدند.

همچنین کتاب «زن در دفاع مقدس» از مجموعه آلبوم عکس «جنگ تحمیلی، دفاع در برابر تجاوز» به اهتمام انجمن عکاسان انقلاب و دفاع مقدس و بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس تقدیر ویژه شد.

در ادامه مراسم طراحان روی جلد و ناشران برگزیده نیز معرفی و جوایز خود را از دست رئیس جمهوری دریافت کردند.

در گروه طراحی و گرافیک تمام کتاب های دفاع مقدس ارسالی به دبیرخانه در سه بخش طراحی جلد کتاب، تصویرسازی کتاب و مدیریت هنری مورد بررسی و داوری قرار گرفت.

در بخش طراحی جلد کتاب، پس از راهیابی ۳۰ اثر به مرحله نهایی و تفکیک آثار در دو بخش بزرگسال و کودک و نوجوان، جایزه بهترین طراح جلد کتاب به مجید زارع برای کتاب «نشانه» اهدا شد.

همچنین فرزند ادیبی برای طراحی جلد کتاب «نسیم بهشتی»، محمد صمدی برای طراحی جلد کتاب «سروهای سرخ» و شهرام عظیمی برای طراحی جلد «مجموعه زندگینامه داستانی چهارده جلدی شهدا» تقدیر شدند.

در بخش تصویرسازی کتاب نیز هدی حدادی به خاطر تصویرگری کتاب «اگر من خلبان بودم» نوشته

احمد اکبرپور به عنوان تصویرگر برگزیده معرفی شد. همچنین در این بخش از امیر نساجی برای تصویرسازی کتاب «کلاهخود» نوشته نرگس آبیاری، علی نامور برای تصویرسازی کتاب «یک دنیا پروانه» نوشته امیرحسین فردی و رویابیزئی برای تصویرسازی «دو دو تا همیشه چهارتایی شود» نوشته سمیه علم زاده تقدیر شد.

هیئت داوران در بخش سوم از گروه طراحی و گرافیک یعنی مدیریت هنری، هیچ یک از کتاب ها و ناشران را حائز رتبه برگزیده و قابل تقدیر معرفی نکرد، اما از نشر «صریر» و انتشارات «روایت فتح» به دلیل انتشار مناسب کتاب های «اجازه های بی جواب» و «یادگاران» تشکر و سپاسگزاری کرد.

در گروه انتخاب ناشر نمونه نیز هیئت داوران از «نشر ودیعت» از شهر کرمان به خاطر انتشار هفت اثر با موضوع دفاع مقدس و برخورداری از یک عنوان کتاب تقدیری در جشنواره یازدهم و نیز «نشر سلمان» از مشهد به خاطر انتشار شش اثر با موضوع دفاع مقدس و برخورداری از یک عنوان کتاب برگزیده و یک عنوان کتاب تقدیری در جشنواره یازدهم، به عنوان ناشران خصوصی شهرستان تقدیر کرد. در بخش ناشر خصوصی تهران متاسفانه هیچ ناشری حائز امتیازهای لازم نشد.

همچنین از «نشر ستاره ها» از مشهد به خاطر انتشار ۳۳ عنوان کتاب در حوزه دفاع مقدس و برخورداری از یک عنوان کتاب تقدیری و دو عنوان کتاب برگزیده در جشنواره یازدهم به عنوان ناشر دولتی شهرستان تقدیر شد.

اما بخش ناشر دولتی تهران نیز شاهد جوانمردی «نشر صریر» بود. زیرا گرچه نشر صریر به دلیل انتشار ۲۲ عنوان کتاب در هفت شاخه و ۱۲ اثر برگزیده و هفت کتاب تقدیری از جایگاه ویژه ای در مقایسه با ناشران دیگر برخوردار بود، اما به دلیل وابستگی آن به بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس و بنا به پیشنهاد مسئولان آن از حیطه داوری خارج شد. در این بخش «نشر شاهد» با انتشار ۵۱ جلد کتاب در پنج شاخه داوری و برخورداری از یک عنوان کتاب برگزیده و یک عنوان کتاب تقدیری به عنوان ناشر فعال معرفی شد.

همچنین دبیرخانه انتخاب کتاب سال دفاع مقدس از «نشر شاهد» به دلیل اهتمام بر ترجمه و انتشار ۱۴ اثر ارزشمند دفاع مقدس به زبان عربی تقدیر و تشکر ویژه کرد.

علاوه بر آن از «انتشارات سوره مهر» به دلیل انتشار ۱۴ عنوان کتاب در هفت شاخه داوری و داشتن یک عنوان کتاب برگزیده تقدیر شد.

در ابتدای این مراسم نیز ضمن قرائت قطعه ای از اشعار مرحوم دکتر قیصر امین پور و پخش فیلم کوتاهی از وی، یاد و خاطره این شاعر متعهد و بسیجی دفاع مقدس گرمی داشته شد.

مضمونی داشته باشد، باید پا را از این حوزه فراتر بگذارد و به عنوان یک اثر ادبی مستقل نیز مطرح باشد. موضوع نباید محدود کننده شخصیت های داستان باشد، بلکه باید شخصیت ها را از تک بعدی بودن خارج ساخت و آنها را در زندگی واقعی مطرح کرد. آثاری که در حوزه ادبیات دفاع مقدس خلق می شوند، باید چنان از نظر کیفی قوت داشته باشند و چنان همه جانبه به مسائل پیرامونی نگاه کنند که الهام بخش آثار دیگر قرار گیرند. به طور مثال، باید نویسنده متوجه باشد که موضوع متناسب با واقعیتی خلق شود که از آن حکایت می کند. واقعیت چیزی به جز مجموعه افرادی نیست که داستان را شکل می دهند. به طور مثال، شخصیت های عرصه دفاع مقدس هستند که به ادبیات این حوزه هویت می دهند. این تناسب باید بتواند شخصیت ها را به طور کامل و درست بازنمایی کنند. به طور قطع آنها دارای نقاط قوت و ضعفی بوده اند که باید نویسنده به آنها توجه کند و همین حالات انسانی است که پیش برنده داستان است.

در مورد کتاب سال دفاع مقدس امسال نیز، چنانکه دبیر علمی این جایزه گفته است، با کاهش کمی آثار روبه رو بوده ایم اما نکته ای که در اینجا مطرح است، کمیت آثار نیست، بلکه ما باید آثار را از نظر کیفی مورد بررسی قرار دهیم. هر بخش نیز باید به صورت خاص و بین دیگر آثار بازه زمانی یک سال گذشته مورد بررسی قرار می گیرد. به همین دلیل ممکن است کتابی که امسال مورد تقدیر قرار می گیرد نسبت به آثار سال گذشته قوی تر یا ضعیف تر باشد. آنچه مسلم است این آثار در بازه زمانی مشخصی مورد قضاوت قرار می گیرند و این نکته بسیار قابل توجه و مهم است.

یادداشت

نصرت محمودزاده

سرداور بخش زندگینامه داستانی جشنواره

ادبیات در ستایش پایداری

از بازماندگان هشت سال دفاع مقدس توقع بیجایی نیست که نسبت به انعکاس وقایع جنگ تحمیلی متناسب با زحمات رزمندگان اسلام اقدامی جدی به عمل آورند. مرور زمان نشان داد که این امر جز در حوزه هنر و ادبیات میسر نبوده و لازم است که ادبیات دفاع مقدس جدی تر دنبال شود.

انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس از سال ۱۳۷۳ تاکنون سنگ محک خوبی است که به ارزیابی این عملکرد بپردازیم. دریای وسیع وقایع جنگ در ابعاد مختلف بستری دراز مدت را برای این حوزه ترسیم کرده است و باید دید که اهل قلم تا کجای کار با شهدا همراه خواهند شد. بررسی دوره ای کتاب های جنگی نشان از فراز و نشیبی است که نمی توان برای آن علتی هدفمند قلمداد کرد.

در دومین سال بررسی کتاب های زندگینامه داستانی به صورت مستقل تغییری در کتاب های ارائه شده مشاهده می شود که بیانگر اهمیت موضوع در حوزه ادبیات دفاع مقدس است.

توجه به تمام ابعاد زندگی شخصیت ها در دفاع مقدس در قالب استفاده از طرح و ساختار، شخصیت پردازی با نثر و زبانی روان همراه با نوآوری می تواند عامل اصلی ارتقاء کیفی کتب در این حوزه به حساب آمده و بدین خاطر معیار بررسی گروه داوری نیز از این منظر بوده است. آنچه بیش از همه در اغلب کتب به چشم می خورد، بی توجهی در مرحله تحقیق است که به عنوان تهدیدی جدی شناخته شده است.

بهره گیری از نویسندگان توانمند و ناشرانی که از سرمایه خوبی برخوردارند، می تواند نقطه قوت این امر باشد و لازم است که تحقیق و پژوهش در کلیه مراحل زندگی شخصیت ها (به ویژه حضور در جنگ) از غنای بیشتری برخوردار شود تا آثار بر جسته ای در خور شأن شهدا تحویل جامعه شود.

انتظار می رود با حضور شخصیت های برجسته از جمله ریاست محترم جمهور و دیگر مسئولان ذریبط در مراسم اهدای جوایز یازدهمین دوره انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس این موضوع با سر فصل جدی تری دنبال شده و طی یک برنامه تعریف شده، ادبیات دفاع مقدس در جهتی حرکت کند که از آن انتظار می رود. بحث اصلی پیرامون زندگینامه داستانی این است که بعضی ها روی پژوهش تاکید دارند و بعضی ها روی داستان، این یک تضاد است که باید حل شود.

آیا زندگینامه می تواند داستان صرف باشد؟ زندگینامه حکایت از واقعیت هایی دارد که ذهن نویسنده را متوجه خود کرده و محور کتاب قلمداد می شود در حالی که داستان خلق موضوعی است با محوریت ذهن نویسنده. بنابراین در زندگینامه باید اصل را بر پرداخت شخصیت اصلی با محوریت واقعیت ها و پژوهش گذاشت. این موضوع نوعی دوگانگی ایجاد می کند که آثار آن را به وضوح در کتاب های زندگینامه می توان مشاهده کرد.

اگر حوزه ادبیات را یک بستر وسیع خلاقیت، اما در چارچوب اصول تعریف شده بیان کنیم، آن وقت توقع این است که نویسنده در نوآوری و خلاقیت ابتکاراتی از خود نشان دهد تا عامل جذب خواننده شود. این ابتکارات به نوعی در بعضی از کتب این دوره مشاهده می شود که می توان آن را نقطه امید قلمداد کرد. آنچه می توان از بررسی این کتب برداشت کرد، این است که می توان در آینده شاهد ظهور کتب ارزشمندی در این حوزه از ادبیات دفاع مقدس باشیم.

نهمین دوره کتاب سال ولایت برگزیدگان خود را شناخت

نقطه های طلایی در ستایش آفتاب

افراد سیاسی و رجال سیاسی فرق می گذاشتند زیرا برخی پیرو سیاسی امام هستند ولی برخی مخالف آن بودند.

رئیس موسسه علمی و آموزشی امام صادق (ع) خاطر نشان کرد: «امام ششم (ع) همیشه در برابر ظالمان از خود ایستادگی نشان می داد و دفاع از حق را وظیفه خود می دانست و در برابر سیاست بازان تسلیم نمی شد، زیرا می دانست آنها با حضرت همراه نمی شوند.»

وی با قدردانی از برگزاری همایش کتاب سال ولایت گفت: «این همایش گام موثری در راه ترویج فرهنگ اهل بیت (ع) است که مسئولان آن باید توجه بیشتری به آثار منتشر شده در این زمینه داشته باشند.» آیت الله سبحانی گفت: «گرچه این همایش توانسته تلاش فراوانی را در راه ترویج فرهنگ اهل بیت (ع) داشته باشد ولی تلاش ها تنها به همین اندازه کفایت نمی کند، بلکه باید گام را از این فراتر گذاشت.»

وی خاطر نشان کرد: «مسئولان کتاب سال ولایت تنها به آثار ارائه شده و منتشر شده در زمینه ولایت اکتفا نکنند، بلکه در این زمینه با نویسندگان مختلف جهان اسلام از کشورهای همچون مصر، عربستان، عراق و ... وارد مذاکره شوند و با آنها قرارداد ببندند تا در این زمینه قلم زده شود.»

آیت الله سبحانی ضمن انتقاد از برخی مواضع انفعالی، تصریح کرد: «برگزارکنندگان همایش کتاب سال ولایت موضع انفعالی نداشته باشند، باید موضع گیری آنها فعال باشد و از نویسندگان جهان اسلام در موضوع ولایت دعوت به تالیف و نگارش آثار قوی کنند.»

در پایان برگزیدگان نهمین دوره کتاب سال ولایت معرفی شدند و از برگزیدگان تجلیل به عمل آمد.

بر اساس ارزیابی دبیرخانه این جشنواره در این دوره از کتاب سال ولایت از میان ۹۵۰ اثر ارسال شده به دبیرخانه هیئت داوران در نهایت پنج اثر را به عنوان برگزیده، دو اثر را تشویقی و یک اثر را به عنوان جایزه هیئت داوران انتخاب کرد.

بر اساس این گزارش، کتاب «حیات الامام الصادق (ع)» تالیف آیت الله باقر شریف القرشی از کشور عراق، «ترجمه نهج البلاغه به زبان چینی» اثر دکتر محمود شمس الدین از کشور چین، «کتاب قریش و علی (ع)» به زبان انگلیسی اثر دکتر رضا شاه کاظمی از کشور انگلستان و کتاب «الامام علی فی الفكر المسيحي المعاصر» نوشته راجی انور حنیف از کشور سوریه آثار برگزیده این دوره کتاب سال ولایت هستند. همچنین کتاب های «سیمای کارگزاران علی بن ابی طالب امیرالمومنین (ع)» تالیف حجت الاسلام علی اکبر ذاکری و «تحلیل تاریخی نشانه های ظهور»، نوشته مصطفی صادقی به عنوان آثار تشویقی انتخاب شدند.

هیئت داوران همچنین جایزه ویژه خود را به علامه محقق حاج شیخ عزیزالله عطاردی به خاطر تدوین کتاب گرانقدر «مسند الامام الصادق (ع)» اهدا و از مدیر موسسه اداره اصلاح هندوستان، سیدمحمدجابر جواری به خاطر ۱۲۵ سال فعالیت مستمر این موسسه شیعی و انتشار صد و ده سال مجله اصلاح تقدیر کرد.

گفتنی است، در پایان همایش نهمین دوره کتاب سال ولایت، از حجت الاسلام والمسلمین سیدمرتضی رضوی به عنوان نویسنده و ناشر فعال و به پاس بیش از پنجاه سال فعالیت و تلاش برای ترویج فرهنگ اهل بیت (ع) در مصر و ایران تقدیر شد.

در عالم اسلام تحمل می کنیم ناشی از مسائلی است که دشمنان اسلام به دلیل گسترش فرهنگ ولایت اهل بیت (ع) به آن دامن می زنند.»

وی ابراز امیدواری کرد که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با همکاری حوزه علمیه و سایر نهادهای دینی و فرهنگی بتواند در زمینه اشاعه و اعتلای فرهنگ اهل بیت عصمت و طهارت (ع) گام بردارد. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی خاطر نشان کرد: «انقلاب اسلامی به دست توانای ولایت در ایران تحقق یافت و هم اینک صدای جمهوری اسلامی ایران در سراسر جهان طنین انداز است و از آن به نیکی یاد می شود.»

وی به گوشه ای از فعالیت های وزارت ارشاد اشاره کرد و اظهار داشت: «امروز دغدغه انتشار کتاب های دینی و مذهبی به ویژه با موضوع اهل بیت (ع) از دغدغه های اصلی وزارت ارشاد است و افتخار می کنیم که نام این وزارتخانه با چنین برنامه هایی رقم زده می شود.»

در ادامه همایش آیت الله جعفر سبحانی از علمای حوزه علمیه قم با تشریح دوران زندگی امام صادق (ع) گفت: «این امام بزرگوار با توجه به این که در زمان و دوره خاصی قرار داشتند، تلاش بسیاری را برای تربیت شاگردان علمی انجام دادند.»

وی ادامه داد: امام صادق (ع) توجه بسیاری به جوانان داشت به گونه ای که بسیاری از شاگردان ایشان جوان بودند. این استاد علوم کلامی حوزه علمیه قم افزود: «باید راه و روش ائمه در تفاسیر الگو قرار گیرد و مورد توجه همگان باشد.»

وی با بیان این که در دوران امام صادق (ع) گروه های سیاسی فعال بودند، گفت: «امام ششم (ع) همیشه میان

است، مورد قدردانی قرار گرفت. مهدوی را با اشاره به همکاری های معاونت فرهنگی وزارت ارشاد برای برگزاری این جایزه گفت: «بانی اصلی این جایزه معاونت فرهنگی وزارت ارشاد بوده است که همواره در کنار این جریان باقی مانده و بهترین همراهی های مادی و معنوی را با آن داشته است.»

در ادامه همایش محمدحسین صفارهرندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، به ایراد سخنرانی پرداخت و گفت: «جهان تنها با محور ولایت سامان پیدامی کند.» وزیر ارشاد با انتقاد از برخی که خود را خارج از ولایت اهل بیت (ع) می دانند، خاطر نشان کرد: «عده ای ادعا می کنند که ما می خواهیم بر روی پای خود بایستیم و نمی خواهیم محکوم به ولایت باشیم ولی بدانند که همانند افرادی که در طول تاریخ چنین ادعایی می کردند مجبور به قبول ولایت می شوند.» وی با بیان این که برخی در زمان حاضر اهل بیت (ع) را نمی پذیرند، تصریح کرد: «این گروه ادعا می کنند که ما ولایت کسی را نمی پذیریم، ولی در عمل حاکمان جابر را ولی خود می دانند و در برابر خواسته های آنان کرنش نشان می دهند و در برابر یک قدرت شیطانی سر تعظیم فرود می آورند.»

صفارهرندی ادامه داد: «این گروه برای منازعه با قدرت داخلی، کمک گرفتن از قدرت خارجی را مباح می دانند و دموکراسی را در این می دانند و پای خود را به سفارتخانه های خارجی می گشایند.»

وی با اشاره به این که جهان محل منازعه دو نوع ولایت است، گفت: «امروز ولایت اهل بیت (ع) در اذهان جهان جا پیدا کرده و همه با ماهیت ولایت باطل دشمنان اهل بیت نیز پی برده اند.» صفارهرندی اظهار داشت: «انامایماتی که ما امروز

نهمین دوره کتاب سال ولایت با حضور وزیر و معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و علما و اندیشمندان داخل و خارج کشور در قم برگزار شد.

در این دوره از کتاب سال ولایت که روز پنجشنبه ۲۴ آبان، روز کتاب و کتابخوانی و نخستین روز از هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران در تالار شیخ مفید دانشگاه قم برگزار شد، از پدید آوردندگان آثار مرتبط با چهارده معصوم (ع) در سال ۱۳۸۵ تجلیل به عمل آمد.

در ابتدای این همایش، حجت الاسلام محمدعلی مهدوی راد، دبیر علمی این همایش گفت: «آثار ارائه شده به همایش ۹۵۰ عنوان بوده است که ۴۰۰ عنوان از آن به حضرت امام صادق (ع) اختصاص یافته بود.» وی ادامه داد: «در مرحله اول حدود دویست اثر برگزیده شد و در مرحله دوم داوری ۴۰ عنوان راه یافت که ده اثر به عنوان برگزیده شناخته شد و از آثار برگزیده تجلیل به عمل آمد.»

حجت الاسلام مهدوی راد، برگزاری جایزه کتاب سال ولایت را گامی در جهت تشویق و ترغیب و ایجاد فضا و موقعیت برای گسترش فرهنگ اهل بیت (ع) دانست و خاطر نشان کرد: «آثار ارائه شده توسط هفتاد نفر از استادان برجسته حوزه و دانشگاه مورد بررسی قرار گرفت و همچنین از دو شخصیت چینی و عراقی به عنوان نفرات برگزیده تجلیل شد.» دبیر علمی همایش گفت: «اهنگ کار جایزه کتاب سال ولایت به این ترتیب است که ابتدا به شناسایی آثار درباره ائمه (ع) در ابعاد مختلف سیره، معارف و زندگی آنها و موضوعاتی که با آنها ارتباط مستقیم داشته باشد می پردازیم. برای شناسایی آثار گرچه ما از طریق فراخوان برای دریافت آثار اعلام آمادگی می کنیم، اما منتظر نمی شویم که آثار را بر ایمان بفرستند و عهده کار شناسایی به عهده خود ماست که با مراکز اطلاع رسانی، نمایشگاه های بین المللی و کتابخانه ها در ارتباط هستیم و نسبت به شناسایی آثار در سه حوزه تحقیق به معنای بررسی و بازشناسی نصوص کهن و ارزیابی و تحلیل آنها اقدام می کنیم.»

مهدوی راد در مورد کیفیت کتاب های مورد بررسی در این دوره گفت: «ما مسائل تحقیق برگزیده و تشویقی نداشتیم و ارزیابی های ما نشان از آن دارد که بخش قابل توجهی از آنچه در این حوزه منتشر می شود، بریده از مخاطب و نیازهای اوست. در واقع هنوز برنامه ریزی قابل توجهی برای این بخش از میراث مکتوب انجام نشده است، به طوری که درباره برخی ائمه حتی یک مقاله هم وجود ندارد. در حالی که در برخی زمینه ها تکرار مکررات اندکی آزاد رهنده است. از دیگر مشکلات این حوزه آن است که نشر اغلب آثار بانثر معیار فاصله قابل توجهی دارد. بهترین اثر تحقیقی، خود را زمانی نشان می دهد که در جامعه ای فاخر عرضه شود.»

حجت الاسلام مهدوی راد افزود: «از دیگر بخش های این جایزه می توان به بخش ویژه امسال که به آثار مرتبط با امام جعفر صادق (ع) اختصاص دارد، اشاره کرد. در این حوزه، آثار نوشته شده از ارسال ۱۳۵۸ تا ۱۳۸۵ مورد بررسی قرار گرفته اند.»

این جایزه همچنین از یک نویسنده فعال که بخش قابل توجهی از عمر خود را صرف معارف اهل بیت علیهم السلام کرده باشد، همچنین از یک ناشر و یک موسسه فعال در این زمینه تقدیر کرده است. برای امسال موسسه ای هنری که حدود ۱۲۵ سال سابقه فعالیت و انتشار مجله با درونمایه های شیعی را داشته

رمان انقلاب: مختصات، بایدها و نبایدها

بخش نخست

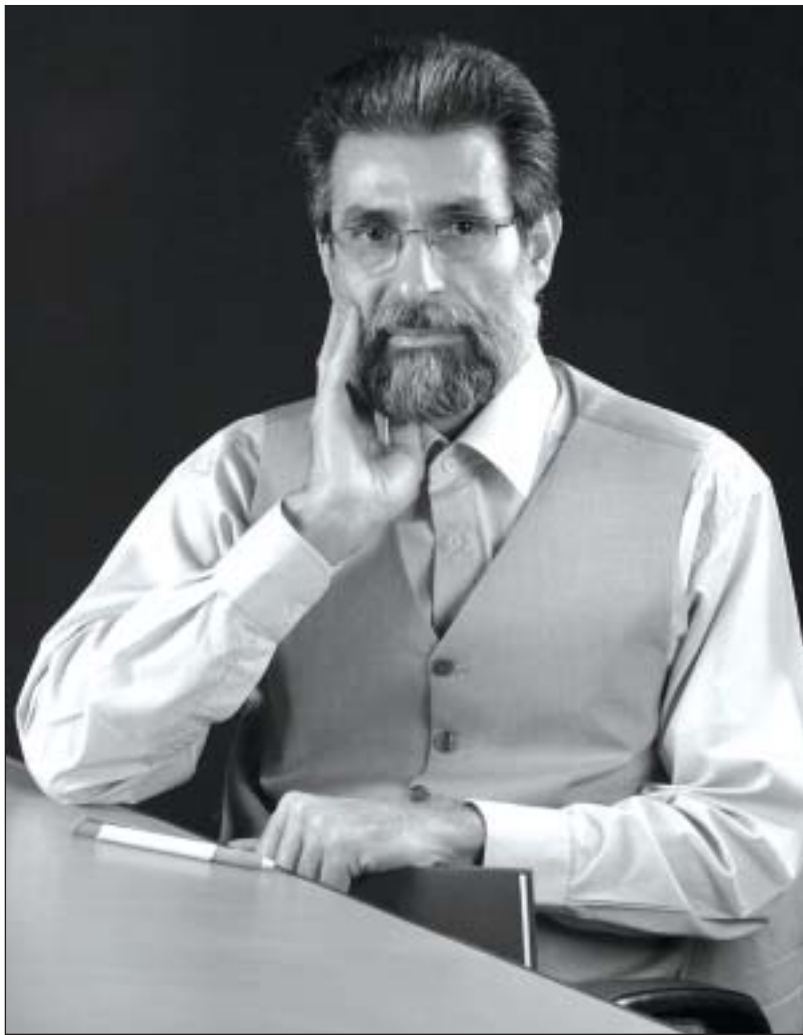
لازمه اهتمام به چنین امری توسط نویسنده نیز داشتن اطلاعات وسیع و عمیق از این مقولات به ظاهر فراداستانی است. به گونه‌ای که هیچ نویسنده حتی سالمندی نیز به تصور این که خود در سالیان پیش و پس از انقلاب در این کشور حضور داشته و زندگی کرده است و به صرف اتکا بر دیده‌ها و شنیده‌ها و تجارب شخصی خویش، قادر به نمایاندن کافی و وافی و صحیح این بسترها در داستانش و تاثیر آنها بر زندگی، شخصیت و افکار قهرمانانش و در نهایت به تصویر کشیدن ریشه‌های شکل‌گیری، نضج و تحقق انقلاب اسلامی نخواهد بود. به علاوه از آنجا که یک سلسله جریان‌های فرامرزی و بین‌المللی همچون فراماسونری، صهیونیسم، استعمار و امپریالیسم، یا ابرقدرت‌هایی مانند انگلیس، روسیه، آلمان، فرانسه، آمریکا یا رژیم اشغالگر قدس نیز، هر یک در دوران‌هایی و به نوعی در مقدرات کشور ما دخیل بوده و از حامیان و اربابان طیف‌هایی از حاکمان و دولتمردان داخلی بوده‌اند، نویسنده رمان انقلاب باید از این جریان‌ها و روابط و دول و ریشه‌ها و علل توجه ویژه آنها به این بخش از کره زمین نیز اطلاعات لازم داشته باشد.

آگاهی از پیشینه نحوه فعالیت و دامنه نفوذ جریان‌های فکری و سیاسی ای همچون مذهبی‌های سنتی، مذهب‌های نوگرا، اسلام‌گراهای متصل به روحانیت و اسلام‌گراهای مستقل از روحانیت، مذهب‌های متحجر، شبه‌روشنفکران شیفته غرب، شبه‌روشنفکران وابسته به بلوک شرق (مارکسیسم و کمونیسم)، روشنفکران مستقل و دیگر جریان‌های فکری و احزاب و تشکل‌ها و گروه‌های سیاسی داخلی (در مجموع، تاریخ معاصر کشور) نیز از دیگر لازمه‌های کار نویسنده رمان انقلاب در شکل و اندازه مورد انتظار است. اما لازمه نمایاندن طبیعی و قابل قبول این بسترهای مهم در چنین زمانی آن است که شخصیت اصلی و شخصیت‌های مهم رمان، افرادی به لحاظ فکری بالاتر از سطح عوام باشند. چنین اشخاصی

باید از افراد دارای تحصیلات عالی و دارای دغدغه‌های جدی فکری (اعتقادی، اجتماعی، سیاسی و...) باشند، یا از همان ابتدای زندگی، به سبب نوع تربیت و محیط خانوادگی و اجتماعی، صاحب چنین دغدغه‌های فراتر از شخصی و فرامعاشانه‌ای شده باشند یا آن که در طول زندگی، خواه ناخواه به این وادی‌ها کشیده شده و با این مسائل درگیری یافته باشند. ورود در چنین حیطه‌هایی نیز نیازمند حداقل آشنایی درست و علمی با درون و بیرون تشکیلات حکومتی امنیتی و نظامی رژیم گذشته است. همان‌گونه که اشاره شد، واضح است که منظور از این همه، غفلت از جنبه‌های خانوادگی، شخصی، عاطفی و احساسی آن قهرمانان و ارائه تصویری صرفاً اجتماعی و سیاسی از شخصیت آنان نیست از قضا این همان اشتباهی است که بسیاری از نویسندگان متعهد ما در نوشتن تعداد زیادی از داستان‌های مربوط به جبهه و جنگ هشت ساله مرتکب شدند و کمترین زیانتش از دست دادن مخاطبان عام که در حقیقت خوانندگان اصلی رمان و داستان‌اند بود. بلکه، همچنان که در ابتدای این بخش از بحث تأکید شد در هر حال هر رمان اصیلی در همین بستر خانوادگی آغاز می‌شود و در طول مسیر نیز بیشترین اهتمام خود را در نمایاندن خصایص شخصیتی قهرمانانش صرف می‌کند. منظور آن است که رمان انقلاب، ضمن توجه کافی به این جنبه، نباید از سایر بسترهای متشکله و موثر بر شخصیت و سرنوشت قهرمانان خود غفلت کند، یا به اندازه کافی به آنها نپردازد.

پی‌نوشت

۱. صاحب این قلم، سال‌ها پیش در کتابی حجیم با عنوان «نگاهی تازه به جنگ و صلح» به تفصیل درباره این اثر سخن گفته است. مقام معظم رهبری با وجود تعریف از «جنگ و صلح» معتقدند که قدرت و دامنه نفوذ قلم لئو تولستوی محدود به طبقه اشراف و درباریان و مرفهان جامعه روسیه زمان خود است و سایر طبقات مردم را در بر نمی‌گیرد.

صلح» اثر اثر رشک انگیز و - اگر نگویم بی‌بديل - کم‌نظیر نابغه عالم داستان، لئو تولستوی است. رمانی که یک قلم، فقط بالغ بر پانصد شخصیت داستانی دارد.

۳. چنین اثری اگر پرداخت درست، فنی و ریزبافت داستانی داشته باشد، به‌طور طبیعی، نوشته‌ای طولانی و حجیم از کار در خواهد آمد که قاعدتاً تعداد صفحات آن سر به هزاران صفحه خواهد زد. مگر آن که نویسنده، با بهره‌گیری از برخی شگردهای رمان نو، در روایت و پرداخت بتواند آن را در حجمی فشرده‌تر عرضه کند، که در آن صورت نیز هزار تا هزار و دویست صفحه - با حروف منطقی معمول - حداقل تعداد صفحات قابل تصور برای چنین رمانی است. (در عین حال که مبالغه در استفاده از شگردهایی همچون تداعی، تلخیص و مانند آنها، می‌تواند از عده خوانندگان عادی رمان بسیار بکاهد).

۴. داستان‌های صرفاً شکل‌گرفته بر بسترهای خانوادگی (مانند عمده داستان‌های زرد یا اغلب داستان‌های نویسندگان زن) حتی با وجود داشتن طول بسیار، هرگز نه به معنی درست کلمه تبدیل به رمان می‌شوند و نه می‌توانند رمان انقلاب به معنی مورد انتظار شوند. طبعاً هر انسانی - و خاصه قهرمانان رمان‌هایی با موضوع اصلی انقلاب - هم‌زمان بر بسترهای گوناگونی پا به عرصه وجود می‌گذارد و زندگی و فعالیت می‌کند و می‌بالد. مهم‌ترین این بسترها، عبارتند از بستر خانواده، بستر جامعه، بستر اعتقادی، بستر تاریخی و سیاسی، بستر اقتصادی و ...

بی‌تردید، در هر داستان به معنای درست کلمه، مهم‌ترین بستر همان بستر خانوادگی است. اما سایر بسترها نیز به تناسب مضمون و درونمایه اصلی مورد نظر، نقشی برجسته و مهم ایفا می‌کنند و در داستان باید در حد و اندازه لازم خود، برجسته شوند و مدنظر قرار گیرند.

شخصیت‌های مهم داستان، بعد از شخصیت اصلی و ماجراهای مستقیماً مرتبط با آن را دارد. در عین حال که از هر یک از این شاخه‌های اصلی، ده‌ها شاخه فرعی منشعب شده است، که حکم دیگر شخصیت‌های نقش آفرین اما کم‌اهمیت‌تر از شخصیت‌های رده قبلی را دارند و این سیر مراتبی از اصلی به فرعی و فرعی‌تر و ... چندان ادامه می‌یابد که احساس می‌شود آخرین شاخه‌ها از نازکی به ضخامت مثلاً یک چوب کبریت می‌رسند. اما مجموعه مرتبط هماهنگ و موزون این تنه و شاخه‌ها و شاخچه‌ها، پیکره رشید، انبوه، به‌سامان و زیبای درختی واحد را تشکیل می‌دهند.

در مقابل درخت تیریزی، که صرفاً مشتمل بر یک تنه صاف و مستقیم، با شاخچه‌هایی گرداگرد آن است؛ که نسبت به تنه، جز حالت پیرایه‌ای را ندارند؛ و می‌توان این را شکل تجسمی پیرنگ داستان بلندی دانست.

۲. درباره مضمون و درونمایه و دیگر عناصر مهم بنیادین نیز، کم و بیش و با تفاوت‌هایی می‌توان - باید بتوان - مشابه چنین پیکره‌ای را برای یک رمان به معنی درست کلمه ترسیم کرد. ضمن آن که درباره عناصری همچون مضمون و درونمایه، علاوه بر لزوم تعدد و وسعت گسترده، عمق و غنای در حداکثر ممکن، لازمه شکل‌گیری یک رمان به معنی فنی کلمه است.

همچنان که طول زمان تاریخی و تقویمی از زندگی قهرمانان اصلی، که محور یک رمان قرار می‌گیرد، چیزی در حدود عمر یک نسل از ایشان، یا دست‌کم از ابتدای تکوین شخصیت آنان برای ورود به مسائل و معرکه‌های اصلی و مهم مطرح در رمان، تا رسیدن به وضعیت ثبات آمیزی است که به نظر می‌رسد تا پایان عمرشان دوام می‌یابد.

یک نمونه تام و تمام و کامل از این جهات، «جنگ و

آنچه در پیش رو دارید، بخش نخست مقاله‌ای منتشر نشده از استاد محمدرضا سرشار، داستان‌نویس و منتقد ادبی نام‌آشنای کشورمان است که علاوه بر کسوت نویسندگی و نقادی، تربیت نسلی از داستان‌نویسان مطرح امروز کشور را از سال‌های آغازین انقلاب اسلامی به عهده داشته است. نوشتار حاضر، حاصل تأملات نظری این استاد داستان‌نویسی در باب بایسته‌های ادبیات انقلاب اسلامی و نیز آسیب‌شناسی آثار این حوزه است. بخش دوم و پایانی این مقاله در شماره آینده به چاپ خواهد رسید.

پیشگفتار

با گذشت حدود بیست و نه سال از پیروزی انقلاب بزرگ و بی‌نظیر اسلامی در کشورمان و انتشار آثار داستانی متعددی با موضوع انقلاب، همچنان شاهد دغدغه بزرگ مسئولان فرهنگی و دلسوزان روشن بین انقلاب، در مورد نبود رمانی که توانسته باشد منصفانه، آگاهانه و همه‌جانبه تصویری قابل قبول از این انقلاب بزرگ بی‌بدیل قرن، پیش روی مردم کشورمان و جهان قرار دهد، هستیم.

در این باره - خاصه در سالیان نخست پس از پیروزی انقلاب - داستان‌های کوتاه بسیاری نوشته و منتشر شده است. داستان‌های بلند و رمانواره‌های «زرد» و یا با نگاه تحریف‌گرانه - از سوی بازاری‌نویسان و نویسندگان مارکسیست و غرب‌زده - نیز در این باره متعدد نوشته و منتشر شده است. اما رمانی با اوصاف پیش‌گفته، که نیاز واقعی و از حقوق اولیه این انقلاب الهی است، هنوز چاپ و منتشر نشده است. تا آنجا که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در دولت نهم، پس از توصیه مقام معظم رهبری به وزیر محترم متولی این وزارتخانه، در بدو تشکیل این دولت، مبنی بر لزوم توجه ویژه به ادبیات داستانی متعهد و نیز تصدی معاونت فرهنگی این وزارتخانه توسط کسی که خود سابقه طولانی در امر داستان‌نویسی و نقد ادبی دارد، در همین مدت کوتاه، سلسله اقداماتی را در جهت جبران این نقیصه - تا حد ممکن - آغاز کرده است که از آن جمله می‌توان به اعلام برگزاری جشنواره بزرگ ادبیات داستانی انقلاب - با مشارکت حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی - اشاره کرد.

آنچه در پی می‌آید، مرور گذرای تجربه‌های مستقیم صاحب این قلم، در این باره است. امید که به سهم خود بتواند برای کسانی که از این پس بنا دارند در این راه گام بگذارند، مفید و راهگشا باشد.

رمان مورد نظر انقلاب کدام است

۱. چنین اثری در وهله اول باید به لحاظ پیرنگ و ساختار، «رمان» به معنی درست و فنی کلمه باشد. سابقه داستان‌نویسی مادر داخل کشور، از مشروطه به این سو، نشان می‌دهد که نویسندگان ایرانی اصولاً رمان نمی‌نویسند، بلکه آنچه به این نام از آنان منتشر می‌شود، عمدتاً داستان کوتاه بلند، داستان بلند و یا در بهترین صورت خود - در تعبیری متناقض‌نما - رمان کوتاه است. به طوری که در ادبیات داستانی نوین ما، شاید به معنی درست کلمه، دو - سه رمان هم نداشته باشیم.

نخستین مشخصه یک رمان، پیرنگ گسترده و گشَن و انبوه است. چنین پیرنگی را اگر بخواهیم به صورت تجسمی نشان بدهیم، باید تنه و شاخه‌های درختی همچون یک افرا کهنسال بارور یا در اندازه کوچک شده‌اش، تنه و شاخه‌های یک درخت نارون توأمند سن و سال دار را رسم کنیم.

آشنایان با چنین درخت‌هایی می‌دانند که از تنه اصلی که بگذریم، که حکم همان شخصیت اصلی و ماجراهای مستقیم مرتبط با او در داستان را دارد، از این تنه، شاخه‌های اصلی قطور و بلندی منشعب می‌شود که حکم دیگر

در مراسم اهدای جوایز کتاب سال دانشجویی عنوان شد

جایزه جهانی برای کتاب سال قرآنی

صبح روز سه شنبه ۲۹ آبان ماه تالار شهید مطهری دانشگاه تربیت مدرس به سیاق سال های پیش میزبان چهاردهمین جشنواره کتاب سال دانشجویی بود.

در این مراسم که با حضور دکتر محسن پرویز، معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، دکتر طیبی؛ رئیس جهاد دانشگاهی، دکتر امیدوار رضایی رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی و جمعی از استادان دانشگاه ها و دانشجویان پژوهشگر برگزار شد علاوه بر معرفی برگزیدگان کتاب سال دانشجویی، مراسم کتاب سال قرآنی نیز برگزار شد. در این مراسم پس از خیرمقدم دکتر فتح الهی معاون پژوهشی دانشگاه تربیت مدرس، مجری از معاون فرهنگی وزیر ارشادخواست تا با سخنان خود مراسم را آغاز کند.

توجه به ظرفیت های علمی دانشجویان

دکتر محسن پرویز به عنوان اولین سخنران این مراسم پیش از هر سخن دیگری تلاش جهاد دانشگاهی در برگزاری مستمر و پایدار جایزه کتاب سال دانشجویی را ارزنده توصیف کرد و افزود: برگزاری اولین دوره کتاب سال قرآنی در کنار جشنواره کتاب سال دانشجویی، ارج و قرب بیشتری به این جشنواره بخشیده است.

به گفته معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی امروز اهتمام جامعه نسبت به قرآن کریم بیشتر شده و این فضا با انتشار قابل توجه آثار برگزیده اولین دوره کتاب سال قرآنی دانشجویان به گونه ای برجسته تر از دیگر بخش ها نیازمند تقویت است.

دکتر پرویز گفت: که باید نتایج جشنواره کتاب سال قرآنی دانشجویان برجسته تر از سایر بخش ها منتشر شود تا دانشجویان در این زمینه ارزیابی صحیحی از اهداف برگزاری کتاب سال قرآنی داشته باشند.

او در بخش بعدی سخنانش با تمرکز بر بحث بومی سازی، بر این باور بود که در زمینه های مختلف علمی، کتابی که بومی سازی شده باشد، وجود ندارد اما دبیرخانه این جشنواره باید در انتخاب کتاب سال روی این موضوع متمرکز شود.

او تاکید داشت که باید از حضور جوانان دانشجویی علاقه مند به حوزه تالیف یا ترجمه بهره گرفت.

به گفته دکتر پرویز دوره جوانی از دوره های تکرارناپذیر است و جوانان باید قدر این دوران را بدانند چراکه وظیفه ای بزرگ برعهده آنان است؛ وظیفه ای که می تواند زیرساخت فرهنگی جامعه را قوی تر کند. بر همین اساس می بایست استادان و

معلمان کشور از این پتانسیل به بهترین نحو استفاده کنند.

معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دقت نظر بر این مسائل را یکی از راهکارهای بهبود وضعیت فرهنگی در سال های آتی دانست و بر این باور بود که یکی از کارهای ضروری در این بخش حرکت ناشران دولتی و خصوصی در راه اعتلای فرهنگ کشور با توجه به پتانسیل های علمی دانشجویان پژوهشگر است.

جبران عقب ماندگی در توجه به قرآن

از دیگر سو دکتر امیدوار رضایی رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی نیز در ابتدای سخنانش ضمن تشکر از دست اندرکاران جشنواره کتاب سال دانشجویی، به بنیادگذاران اولین دوره انتخاب کتاب سال قرآنی خسته نباشید گفت و معتقد بود که این جایزه را باید به فال نیک گرفت البته می بایست با تاکید بر تلاش ها به جبران

عقب ماندگی ها در توجه به قرآن به عنوان کتاب اصلی زندگی بشری پرداخت.

او در پی طرح این بحث به یک نکته کلی نیز تاکید داشت و آن معضلی بود که چندی است مسئولان فرهنگی با جدیت در جهت حل آن برآمده اند. این معضل به گفته رئیس کمیسیون بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مجلس شورای اسلامی، تکیه بر فرهنگ شفاهی و غفلت از مطالعه در سطح جامعه است.

به اعتقاد رضایی مرتفع شدن این مشکل نیازمند فرهنگ سازی جدی و جدیدی است که باید از سوی دانشجویان، استادان و به طور خاص تمام مسئولان فرهنگی کشور صورت گیرد.

این نماینده مجلس شورای اسلامی با بازخوانی تاکیدهای موجود بر توسعه و تولید علم و گفتمان غالب فرهنگی این سال ها که بر اساس بیانات مقام معظم رهبری سامان یافته یادآور شد که اساساً توسعه

بدون اتکا به فرهنگ اسلامی نابودی ساختار جامعه را به دنبال خواهد داشت.

به گفته رضایی در برنامه چهارم توسعه سرانه کتاب برای هر یکصد نفر باید از ۳۳/۷ به ۵۴/۹ افزایش یابد و طبعاً رسیدن این مهم نیازمند تسهیلات و اعتبارات ویژه است.

کتاب سال قرآنی بین المللی می شود

به گفته رئیس سازمان فعالیت های قرآنی دانشجویان کشور جشنواره کتاب سال دانشجویی را می توان یکی از برجسته ترین حرکت های علمی و فرهنگی کشور به شمار آورد که به نوبه خود منشأ برکات و ثمرات فراوانی در جامعه علمی و دانشگاهی خواهد بود.

به باور حاکمی، برقراری پیوند میان کتاب و دانشجو یکی از مهم ترین ابزار تحقق جنبش علمی کشور است.

او در ادامه سخنانش به بحث انتخاب کتاب سال

برگزیدگان چهاردهمین دوره کتاب سال دانشجویی

هیئت داوران چهاردهمین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی در این مراسم برگزیدگان هشت بخش جشنواره و کتاب برگزیده نخستین دوره کتاب سال قرآنی دانشجویی را معرفی کرد.

گروه علوم انسانی: بنا بر اعلام هیئت داوران در گروه علوم انسانی و در بخش تالیف کتاب های "سطر اول" نوشته جواد مرادی نیا و کتاب شناسی توصیفی سنایی غزنوی نوشته غلامرضا سالمیان و در شاخه ترجمه کتاب های "رابطه سببیت در حقوق کیفری" ترجمه عباس نیای زارع، "درآمدی بر نظریه فرهنگی معاصر" ترجمه جمال محمدی و "درآمدی بر حقوق فلسفه" ترجمه بهروز جندقی به عنوان برگزیدگان این گروه معرفی شدند.

گروه علوم پایه: در شاخه ترجمه دو اثر "زیست شناسی سلولی، مولکولی و مهندسی ژنتیک" ترجمه مجید مهدوی و "مبانی سیستماتیک جانوری" ترجمه امید میر شمسی به صورت مشترک آثار برتر در

گروه علوم پایه انتخاب و معرفی شدند.

گروه هنر و معماری: هیئت داوران همچنین در گروه هنر و معماری، طراحی محیط های یادگیری نوشته حامد کامل نیا، در گروه کشاورزی و منابع طبیعی، کتاب "عملکرد گیاهی زراعی فیزیولوژی و فرایندها" ترجمه شهاب مداح حسینی و در گروه فنی و مهندسی کتاب های "امنیت داده ها" نوشته احسان ملکیان و "اصول مهندسی بهره برداری و تولید" نوشته محمد عادل زاده را به عنوان آثار برتر معرفی کردند.

گروه علوم پزشکی و دامپزشکی: در گروه علوم پزشکی و دامپزشکی در شاخه تالیف کتاب "ایمونولوژی پیری پژوهش مشترک امیر حسین مسعود، هومن ریاضی و محمد مهدی حسام برگزیده و در شاخه ترجمه کتاب جامع سلامت خانواده" ترجمه آهاری و رضاییان و کتاب "مامایی ویلیامز ۲۰۰۵" جلد ۱ و ۲ به صورت مشترک

به عنوان آثار برگزیده معرفی شدند.

بخش ویژه: همچنین در بخش ویژه کتاب قاموس عدالت ترجمه مجتبی جاویدی برگزیده شد.

بخش جوان: در بخش جوان نیز اعضای هیئت داوران کتاب "3D max studio" را به عنوان اثر برتر معرفی کردند.

کتاب سال قرآنی: در بخش انتخاب کتاب برتر قرآنی نیز، هیئت داوران کتاب "مستشرقان و قرآن" ترجمه محمد حسن زمانی از دانشگاه علوم قرآنی قم را به عنوان کتاب برتر این بخش که امسال برای نخستین بار به مراسم کتاب سال دانشجویی اضافه شده است، انتخاب کرد.

ناشران برتر: موسسه فرهنگی انتشاراتی حیان، موسسه فرهنگی انتشاراتی تیمورزاده، انتشارات بوستان کتاب قم و انتشارات دیباگران نیز از سوی هیئت داوران به عنوان ناشران برتر چهاردهمین جشنواره کتاب سال دانشجویی انتخاب شدند و در همین بخش دبیرخانه کتاب سال دانشجویی از انتشارات نص و نشر کتاب دانشگاهی تقدیر کرد.

قرآنی پرداخت و سعی داشت تا رویکردها و سویه‌های این جشنواره و چگونگی طرح این بحث را تبیین کند.

به گفته رئیس سازمان فعالیت‌های قرآنی دانشجویان کشور پس از برگزاری موفقیت آمیز سیزده دوره از کتاب سال دانشجویی، این سازمان بر آن شد تا با همکاری سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی، اولین دوره انتخاب کتاب سال قرآنی را برگزار کند و چنان‌که برنامه ریزی شده، مقدمات بین‌المللی شدن این جشنواره نیز مهیا شده تا در سال‌های آتی این مراسم با قدرت و قوت هر چه تمام‌تر در سطح جهان برگزار شود.

به گفته دبیر اولین جشنواره انتخاب کتاب سال قرآنی، توجه به حرکت‌های علمی و پژوهشی در حوزه قرآنی، هدایت دانشجویان به سوی تحقیق و پژوهی در عرصه‌های قرآنی، تحقیق دانشجویان پژوهشگر در مورد قرآن کریم از جمله اهداف برگزاری اولین دوره انتخاب کتاب سال قرآنی بوده است.

آغازی برای بالندگی بیشتر

دکتر حمیدرضا طیبی رئیس جهاد دانشگاهی نیز با اشاره به این‌که کتاب در فرهنگ ایرانی اسلامی از مولفه‌های مهم فرهنگی به شمار می‌آید گفت: هدف نویسنده مسلمان اساساً با نگاه به قرآن شکل می‌گیرد.

او در پی طرح این بحث، یادآور شد که یونسکو در تعریف عملیاتی خود از فرهنگ، این حوزه را به ده مقوله تقسیم کرده که اولین بخش آن کتاب و محصولات فرهنگی آن است و نکته بارز شاید تأکید فرهنگ اسلامی به تالیف و نگارش باشد.

او با طرح این مباحث نقیبه نیز به رویکردهای جهاد دانشگاهی زد که سعی خود را به گسترش فرهنگ و اهتمام به مقوله کتاب و نشر معطوف داشته است.

رئیس جهاد دانشگاهی برگزاری همزمان چهاردهمین دوره کتاب سال دانشجویی و اولین دوره انتخاب کتاب سال قرآنی را حدنصاب شاخص در حیطه فعالیت‌های فرهنگی دانست و معتقد بود که این آغازی است که تلاش، بالندگی و شکوفایی دانشجویان را در پی خواهد داشت.

رشد کتاب‌های تالیفی

گزارش محمد سلگی رئیس سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی به عنوان متولی چاپ و انتشار آثار دانشجویان از روند ارسال آثار و نحوه داوری‌ها بیانگر سیر صعودی در حوزه پژوهش‌های دانشجویی بود. به گفته سلگی طی چهارده سال اخیر جمعاً ۴۳۱۲ عنوان اثر به دبیرخانه این جشنواره ارسال شده و در میان آثار اسالی، کتاب‌هایی به جامعه فرهنگی معرفی شده که نشانگر بالندگی علمی و فرهنگی ایران اسلامی است.

به گفته رئیس سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی پس از ارسال ۵۴۰ اثر به دبیرخانه چهاردهمین جشنواره کتاب سال دانشجویی، داوران آثار رسیده را در ۱۶ گروه مورد ارزیابی قرار دادند و بر اساس آمارهای موجود، آثار اسالی در گروه علوم انسانی با ۳۷ درصد، حائز رتبه اول، علوم پزشکی با ۳۳ درصد در رتبه دوم و کتب فنی و مهندسی با ۳۰ درصد در رتبه سوم قرار دارند و ۸۵ درصد از این آثار متعلق به دانشجویان دانشگاه‌های دولتی است.

بنابر آمارهای اعلام شده از سوی سلگی امسال با رشد چشمگیر تالیف در میان آثار اسالی به دبیرخانه این جشنواره مواجه هستیم، به گونه‌ای که تنها ۲۳ درصد از آثار اسالی به دبیرخانه این جشنواره در گروه ترجمه بوده است در حالی که ۷۷ درصد آثار، تالیفی هستند و همین خود نشان از افزایش بار علمی دانشجویان دارد. فراوانی آثار به ترتیب در مقاطع تحصیلی کارشناسی ارشد، دکتری و کارشناسی بوده است.

بنابر گفته رئیس سازمان انتشارات جهاد دانشگاهی امسال علاوه بر انتخاب کتاب سال قرآنی، جشنواره کتاب سال دانشجویی جهشی دیگر برای رسیدن به نوآوری داشته و آن انتخاب مولف جوان است.

با برپایی ۲۰ نمایشگاه در ۲۰ کارخانه شتاب گرفت

چرخ صنعت بر مدار کتاب

کودک این کتاب‌ها را با تخفیف ۲۰ درصدی به آنان ارائه می‌دهد و امیدواریم این تخفیف با همکاری وزارت ارشاد و مدیران بخش صنعت به بیش از ۴۰ درصد افزایش پیدا کند.

وی در ادامه افزود: این نمایشگاه‌ها در کارخانه‌های ماموت، پاپکو، زر ماکارون، مداد سبز، شیشه و گاز، منطقه صنعتی خاگرک، صنایع غذایی بهروز، شوگا، وینو پلاستیک، داروگر، سیمان تهران، سیمان آبیگ، توگا، مرکز گسترش پیمان خودرو، مگا موتور، ایران پویا، تک ماکارون، اسکان شیمی، پل استارا صنعت و سایپا دیزل برپا شده‌اند.

در این مراسم همچنین هادی غنیمی فر رئیس خانه صنعت و معدن استان تهران ترویج فرهنگ بهره‌وری، مالیات، تأمین اجتماعی، تعاون و حقوق شهروندی را از جمله مقولاتی توصیف کرد که نویسندگان ما باید در زمینه نگارش آنها دست به قلم شوند.

صنعتگران را با کتاب آشنا کنیم

"خانواده‌های صنعتی، قشر عظیمی از ایرانیان را دربرمی‌گیرند و اگر انجمن فرهنگی ناشران و متولیان فرهنگ و هنر این مرز و بوم، بتوانند این حجم وسیع را با کتاب آشنا کنند، کار شایسته و درخوری انجام داده‌اند."

برزو سریزدی، مدیر اجرایی انجمن فرهنگی ناشران، همچنین معتقد است: مسئولان فرهنگی، ناشران، معلمان و... باید راه‌های گوناگون را بررسی کرده و به بهترین شیوه ممکن راهی برای ورود کتاب به زندگی روزانه مردم بگشایند و گرنه نمی‌توان منتظر اتفاق خوشایندی در این زمینه بود.

وی در ادامه بیان کرد: چهار سال پیش انجمن فرهنگی ناشران برآن شد تا با برگزاری جشنواره کتاب، کودک، کار و صنعت، کتاب را به مراکز صنعتی ببرد و خانواده‌های پرجمعیت کارگری را با کتاب آشنا کند. البته این جشنواره، اهداف ثانویه‌ای را هم دنبال می‌کند که از آن جمله می‌توان به دنبال کردن اهداف صاحبان صنایع توسط ناشران اشاره کرد.

سریزدی در پاسخ به این‌که با کارهای سفارشی تا چه اندازه می‌توان مخاطبان را جذب کرد گفت: تاکنون چند کار سفارشی به خواسته صاحبان صنایع انجام شده اما موفق و تأثیرگذار نبوده زیرا نویسندگان باید از خلاقیت خود استفاده کنند و نمی‌توانند آن گونه که باید و شاید نگرانی‌های جامعه صنعتی را در نظر بگیرند. وی یکی دیگر از اهداف جشنواره را پایین آوردن نرخ کتاب دانست و افزود: خوشبختانه در جشنواره امسال توانستیم با کمک معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کتاب‌ها را با ۴۰ درصد تخفیف در ۲۰ نمایشگاه، در اختیار علاقه‌مندان بگذاریم، در نمایشگاه امسال همه اعضای انجمن (۵۸ عضو) شرکت کرده‌اند و امید می‌رود که با پشتیبانی‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان صنایع و معدن استان تهران بتوانیم فرهنگ کتابخوانی را هر چه بیشتر در میان مردم رواج دهیم."

برگزیدگان جشنواره

در چهارمین جشنواره کتاب، کودک، کار و صنعت، از خادمان فرهنگ و صنعت تقدیر شد که مهرزاد فردوس، مدیرعامل شرکت ماموت، خدایار کاکاوند، مدیرعامل شرکت مدادسبز، ابوالفضل نعمتی، مدیر روابط عمومی شرکت پالایش گاز سرخس، امیرعباس رضوی، مدیر روابط عمومی سازمان صنایع و معدن استان تهران و مرکز آموزش ایران خودرو برگزیدگان این بخش بودند.

چهارمین جشنواره کتاب، کودک، کار و صنعت صبح روز دوشنبه ۲۸ آبان ماه همزمان با روز کتاب و کودک در پانزدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران با حضور دکتر محسن پرویز، معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در سرای دائمی اهل قلم برگزار شد.

در این مراسم که به همت انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک و با همکاری معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برگزار شد، دکتر محسن پرویز در سخنانی با ابراز نگرانی از این‌که برخی از مدیران فرهنگی با فرهنگ مطالعه و کتابخوانی بیگانه اند گفت: افرادی که عهده‌دار کارهای فرهنگی می‌شوند، نباید اطلاعات خود را بر اساس اطلاعاتی که به صورت شفاهی کسب کرده‌اند، مطرح کنند و الزماً باید این اطلاعات را بر اساس آنچه در لابه‌لای کتاب‌ها خوانده‌اند، مطرح کنند. البته این موضوع در مورد اغلب افراد جامعه نیز صدق می‌کند. مردم ایران مردم با فرهنگی هستند و از همه مسائل باخبرند؛ اما عامه مردم ما آنچه را مطرح می‌کنند که عمدتاً شنیده‌اند؛ پس اگر چه در مورد مسائل سیاسی و اجتماعی بعضاً تحلیل‌های خوبی ارائه می‌دهند، اما اطلاعاتشان عمدتاً شنیداری است و نه بر اساس مطالعه.

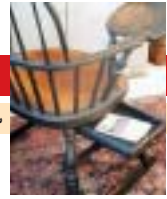
وی با تأکید بر لزوم درک اهمیت کتابخوانی از سوی مدیران فرهنگی کشور افزود: وقتی ما می‌خواهیم کتابخوانی را ترویج دهیم، قبل از هر چیز باید خودمان اهل کتابخوانی باشیم. مشکل فرهنگی جامعه ما این است که کتاب در دسترس نیست و موضوع کتابخوانی نهادینه نشده است؛ بنابراین افراد صرفاً با مشاهدات عینی خود حرف می‌زنند و نه با مطالعات خود و ما باید برای این مشکل راه چاره‌ای پیدا کنیم. در واقع راه چاره این مسئله این است که عادت به مطالعه را در کودکان ایجاد کنیم و بزرگترها را با کتاب آشتی دهیم."

دکتر محسن پرویز تصریح کرد: کتابخوانی در جامعه باید به تفاخر ملی بدل شود و کتاب در دسترس همگان قرار گیرد و این تلاش ارزشمندی است که معاونت امور فرهنگی درصدد تأمین آن است.

معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در پایان سخنانش با اشاره به طرح اهدای کتاب به مدارس افزود: اهدای کتاب به مدارس استان‌های مختلف را در ماه‌های باقیمانده از سال جاری به صورت جدی پیگیری می‌کنیم. اما در این طرح نگرانی اصلی ما این است که بازار نشر نتواند از این حجم نیاز تبعیت کند. به علاوه این‌که اجرای این طرح به اقتصاد نشر نیز کمک می‌کند و زمینه را برای چاپ آثار بیشتر و رجوع بیش از پیش ناشران به نویسندگان برای دریافت آثار ارزشمندشان فراهم می‌کند.

دکتر عزت‌الله اکبری رئیس سازمان صنایع و معدن استان تهران که از سخنرانان این مراسم بود، با اشاره به این‌که در ایران سلاح ما قلم است، گفت: اهدای کتاب کار بسیار ارزشمندی است و به نظر من ما باید به تناسب سن و سال بچه‌ها برای آنان برنامه ریزی کنیم و این‌که قرآن به قلم قسم می‌خورد، خود از اهمیت این موضوع حکایت می‌کند و برای این‌که از پیشرفت غافل نباشیم، باید پیوندمان را با کتاب هر روز بیشتر و بیشتر کنیم."

در ادامه محمدرضا توکل صدیقی رئیس انجمن ناشران فرهنگی کتاب کودک و نوجوان نیز از برپایی ۲۰ نمایشگاه کتاب در ۲۰ کارخانه خبر داد و گفت: برپایی این نمایشگاه‌ها از سوی انجمن فرهنگی ناشران کودک و نوجوان به منظور ترغیب کارگران به تأمین کتاب برای کودکان‌شان است. انجمن ناشران فرهنگی کتاب

با احسان الله حجتی درباره برپایی نمایشگاه‌های فرهنگی در هفته کتاب

زندانیان هم کتابها را گشودند

چيست؟

یکی از بزرگ‌ترین مشکلاتی که در چرخه نشر داریم، مربوط به ویتترین‌های مناسب برای عرضه کتاب است. این نمایشگاه‌ها این فرصت را به مخاطبان می‌دهد که کتاب‌های جدید سال را ببینند. از سوی دیگر، برگزاری نمایشگاه‌های کتاب، این فرصت را به مردم خواهد داد که علاوه بر دیدن تازه‌های نشر، آن کتاب‌ها را خریداری کنند. پس یکی از اهداف برگزاری نمایشگاه، مخاطب‌محور بودن آن است. اما شاید این سوال مطرح شود که چرا در هفته کتاب، این نمایشگاه نمود بیشتری پیدا می‌کند. در هفته کتاب، تمام توجه‌ها بیش از پیش به کتاب معطوف می‌شود و این موجی ایجاد می‌کند که برپایی نمایشگاه‌های مختلف کتاب را ضروری می‌کند. در کنار این موج کتابخوانی که به برپایی چندین نمایشگاه می‌انجامد، بسیاری از نهادها و مراکز فرهنگی نیز خود را موظف می‌دانند که فعالیت‌های مرتبطی را در این هفته برگزار کنند. به طور مثال می‌توانیم از وزارت علوم، ندامتگاه‌ها و... نام ببریم.

به بحث نمایشگاه‌های کتاب واقع در ندامتگاه‌ها خواهیم رسید. اما سوالی که مطرح می‌شود این است که چه تبلیغی برای نمایشگاه‌های مختلف کتاب انجام شده است؟ نمایشگاه کتاب تهران به علت سابقه آن، امری شناخته شده است در حالی که نمایشگاه‌های استانی، دانشگاهی و... شاید به دلیل نوپا بودن چندان شناخته شده نیستند.

در هفته کتاب ستادی برپا شده که کارایی بسیاری دارد. قسمتی از وظایف این ستاد، به عهده موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران است. ما چند کار را توأم انجام می‌دهیم. یکی برگزاری نمایشگاه‌هاست که اصلی‌ترین کار ما به حساب می‌آید. در کنار برپایی این نمایشگاه‌ها، از تبلیغات کشوری و استانی نیز استفاده می‌کنیم. به طور مثال هر نمایشگاهی پوستری متناسب با خود را دارد که پوستر در سطح استان تکثیر و پخش می‌شود. علاوه بر این، اخبار مربوطه را در رسانه‌ها از جمله رادیو، تلویزیون، روزنامه‌ها و سایت‌های اینترنتی منتشر می‌کنیم. همه اینها سبب می‌شود که موج خوبی برای امر کتابخوانی ایجاد شود. اما برای نهادینه شدن این فرهنگ و موج، به زمان بیشتری احتیاج داریم و همان‌طور که شما اشاره کردید، برنامه‌های هفته کتاب جوان است و در حال طی طریق. با گذر زمان و اجرای منطقی برنامه‌ها، این هفته نیز خود را در ذهن جامعه فرهنگی حک خواهد کرد. نمایشگاه کتاب تهران، بیست دوره را پشت سر گذاشته است و این سبب شده تا مردم آن را بشناسند. این مهم با گذر زمان برای هفته کتاب نیز اتفاق خواهد افتاد.

اشاره‌ای داشتید به نمایشگاه‌های کتاب خارجی. آیا در طول هفته کتاب، نمایشگاه کتابی در خارج از کشور برپا خواهد شد؟

دوستان ما از موسسه نمایشگاه‌های کتاب ایران، در بسیاری از این نمایشگاه‌ها حضور یافته‌اند. اما این که صرفاً به مناسبت هفته کتاب نمایشگاهی در خارج از کشور برگزار شده باشد، این گونه نیست. ما همراه این نمایشگاه‌ها در نمایشگاه‌های خارج از کشور نیز حضور داشته‌ایم. ما به عنوان مجری و برگزارکننده نمایشگاه کتاب تهران موظفیم که در نمایشگاه‌های کتاب خارج از کشور حضور بیابیم. در این روزها نیز در نمایشگاه کتاب اندونزی حضور یافته‌ایم که طبعاً در آن در مورد هفته کتاب نیز به فعالیت خواهند پرداخت. همچنین فعالیتی در ارتباط با مولانا در یونسکو داشتیم که مورد استقبال در بسیاری از کشورها

عنوانی حذف نمی‌شود. تنها اتفاقی که روی می‌دهد این است که تعداد ناشران هر حوزه موضوعی به ناچار کاهش می‌یابد. به طور مثال هیچ کدام از عنوان‌های ادبیات، کتاب‌های دانشگاهی، کودک، مذهب و... را حذف نمی‌کنیم بلکه تعداد ناشران حاضر در آن حوزه را کاهش می‌دهیم. در مورد استان‌های مختلف نیز ممکن است گاه ویژگی‌های خاص آن استان وجود داشته باشد که سبب شود برخی از کتاب‌ها بیشتر در آن به نمایش درآید و برخی کمتر. این به ضرورت کار و استانی که نمایشگاه در آن برگزار می‌شود، ارتباط دارد.

آقای حجتی لطفاً کمی در مورد ۱۷ نمایشگاه دانشگاهی و انتخاب این ۱۷ دانشگاه توضیح دهید. این ۱۷ نمایشگاه در ۱۷ استان کشور برگزار می‌شود که یکی از آنها تهران است. در مورد انتخاب این ۱۷ دانشگاه نیز با هماهنگی معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ما به عنوان مجری برنامه ریزی‌های اولیه صورت گرفت. سعی ما بر این بود که در دانشگاه‌هایی به برپایی نمایشگاه کتاب اقدام کنیم که توان برگزاری آن را داشته باشند.

به طور کلی، هدف شما از برپایی این نمایشگاه‌ها

کمتر فعال بوده، ناشران خیلی تمایلی به شرکت در نمایشگاه‌ها نداشتند. بعد از این سال‌ها و در پایان سال ۸۴ که به تغییر هیئت امنا، هیئت مدیره و مدیرعامل انجامید، فعالیت‌های موسسه گسترش بیشتری یافت. از آن دوره که کار به صورت نظام مند و با روال منطقی پیش می‌رود، ناشران استقبال خوبی از فعالیت‌های موسسه به عمل آورده‌اند. وقتی استقبال از نمایشگاه‌ها زیاد است ما نیز باید حداکثر بهره را از این فعالیت ناشران داشته باشیم. اما گاهی فضا به ما اجازه نمی‌دهد تا این اتفاق روی دهد، در نتیجه مجبور می‌شویم از برخی از ناشران گاه به تناوب استفاده کنیم.

در این موارد که مجبور به حذف برخی از ناشران می‌شوید، به چه عاملی اولویت می‌دهید؟ آیا با توجه به یک استان خاص دست به انتخاب می‌زنید؟

نمایشگاه‌های ما عمومی است و در نمایشگاه عمومی چندین عنوان حتماً باید حضور داشته باشد، کتاب کودک، مذهبی، دانشگاهی و ادبیات. اگر استانی هشتصد غرفه داشته باشد، به همین تناسب، تعداد ناشران از این حوزه‌ها افزایش می‌یابد. اما اگر استانی تنها دویست غرفه داشته باشد، مجبور می‌شویم از تعداد هر کدام از این عناوین بکاهیم، اما در نهایت تمامی این عنوان‌ها در نمایشگاه حضور دارند و هیچ

در هفته کتاب بسیاری از موسسات و نهادهای برگزاری مراسم‌های گوناگون به دامنه‌های جشن بزرگ کتاب پرداخته‌اند. یکی از این موسسات که نقش بسیار بارزی در هفته کتاب دارد، «موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران» است که با برگزاری نمایشگاه‌های متعدد کتاب در استان‌ها، دانشگاه‌ها و سایر مراکز، سهم بزرگی در این رویداد فرهنگی دارد. گفت و گوی ما را با احسان الله حجتی، مدیر موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی تهران خواهید خواند. وی از فعالیت‌های این موسسه در هفته کتاب و برنامه‌های آتی آن سخن می‌گوید.

موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی ایران در هفته کتاب در برپایی سه نمایشگاه استانی مشارکت داشته است. چطور شد این سه استان انتخاب شدند؟

ما در پایان سال گذشته و برای اولین بار با چند استان مذاکره داشتیم تا تاریخ برگزاری نمایشگاه‌های کتاب را هماهنگ کنیم. بعد از هماهنگی‌های اولیه و برآورد آن که می‌توان چه تعداد نمایشگاه در طول یک سال برگزار کرد، اقدام به برنامه ریزی کردیم.

در مورد انتخاب این سه استان، یعنی فارس، ایلام و تبریز باید به این نکته اشاره کرد که پس از هماهنگی با همه استان‌ها، تاریخ برپایی نمایشگاه در سه استان فارس، آذربایجان شرقی و ایلام مصادف با هفته کتاب شد. یکی از این نمایشگاه‌ها، نمایشگاه بزرگ فارس بود که با حضور کتاب‌های پر فروش خارجی نمایشگاه بیستم که برای اولین بار در نمایشگاه‌های استانی به نمایش درآمد همراه شد. نمایشگاه دیگر نمایشگاه بین‌المللی کتاب تبریز بود که با حضور ناشران خارجی برگزار شد و نمایشگاه استان ایلام نیز هم‌اکنون روزهای آخر خود را طی می‌کند. همچنین قرار است در ششم آذر، نمایشگاه کتاب کهگیلویه و بویراحمد افتتاح شود. این روند برپایی نمایشگاه تا پایان سال ادامه دارد.

روند انتخاب کتاب‌ها و حضور ناشران در این نمایشگاه‌ها به چه شکلی است؟

برای برپایی نمایشگاه باید در ابتدا بدانیم که استان مربوطه چه اندازه فضا در اختیارمان قرار خواهد داد. ما بر حسب فضایی که استان‌ها در اختیار ما می‌گذارند، غرفه بندی را انجام می‌دهیم. سپس دوستان و همکاران ما با کلیه امکانات به این نمایشگاه‌ها اعزام می‌شوند. در نتیجه بر اساس تعداد غرفه‌هایی که در اختیار داریم، ثبت نام از ناشران را آغاز می‌کنیم. فراخوانی در روزنامه‌ها منتشر می‌کنیم و نحوه ثبت نام ناشران در آن اعلام می‌شود. ضمن آن که می‌توان با استفاده از سایت www.ijofi.ir نیز اطلاعات لازم را کسب کرد. معمولاً استقبال ناشران از این نمایشگاه‌ها بسیار خوب بوده تا جایی که در برخی از موارد مجبور می‌شویم از برخی ناشران به علت کمبود فضا عذرخواهی کنیم. بعد از ثبت نام، کتاب‌ها را به نمایشگاه ارسال می‌کنیم و از طرفی همکاران ما تا پایان نمایشگاه با مسئولان همکاری لازم را انجام می‌دهند تا نمایشگاه به خوبی برگزار شود.

با توجه به این که اشاره کردید به دلیل کمبود فضا مجبور به حذف برخی از ناشران می‌شوید، می‌توان به سادگی نتیجه گرفت که استقبال در خوری از سوی ناشران برای نمایشگاه‌های استانی صورت می‌گیرد. آیا این استقبال تا امروز روند رو به رشدی داشته است؟

در سال‌هایی که موسسه نمایشگاه‌های فرهنگی

نصب ۴۳۵ دستگاه کارتخوان در کتابفروشی‌ها

با کارت های خرید کتاب روشن است اما دسته اول که مثل سابق امکان فروش بن یا اعتبار را ندارند بالطبع کتاب خریداری می کنند که همین اتفاق می تواند زمینه علاقه مند کردن مردم به کتاب را فراهم کند.»

آمار ارائه شده توسط خانه کتاب در خصوص استقبال از کارت های خرید الکترونیک کتاب و نصب دستگاه های کارتخوان در کتابفروشی های مختلف نیز دیدگاه کتابفروشی پرتو را تایید می کند به صورتی که ۱۳۵ دستگاه در هفته گذشته در کتابفروشی های شهرهای مختلف نصب شدند تا تعداد کتابفروشی های دارای دستگاه کارتخوان به عدد ۴۵۰ نزدیک شود.

شایان ذکر است که عمده دستگاه های کارتخوان در کتابفروشی های تهران نصب شده است به صورتی که در حال حاضر بالغ بر ۲۷۰ کتابفروشی در تهران از وجود این امکان بهره می گیرند. قم، کرمان، گیلان و مازندران دیگر استان هایی هستند که کتابفروشی های آنجا بعد از تهران بیش از دیگر استان ها پیگیر نصب دستگاه کارتخوان بوده اند.

البته این دیدگاه وجود دارد که اطلاع رسانی در خصوص نوع عملکرد و مزیت های کارت الکترونیک خرید کتاب آن گونه که باید پررنگ نبوده است، هر چند موسسه اعتباری «ایراندر» که مسئولیت بازاریابی طرح کارت خرید کتاب و دستگاه های کارتخوان را دارد آمار جالب توجهی در خصوص اقدامات هفته اخیر ارائه داده است که این آمار حکایت از گسترش استفاده از امکانات جدید چگونگی خرید و فروش کتاب است.

به عنوان مثال موسسه اعتباری ایراندر طی هفته گذشته ۱۶۲ مدرک برای نصب دستگاه دریافت کرده که به نظر می رسد با تبلیغات بیشتر و اطلاع رسانی گسترده تر آن زمان که همه کتابفروشی ها صاحب این امکان باشند خیلی دور نباشد. نکته دیگر در خصوص توجه به تهیه کارت های خرید کتاب به آمار صدور کارت مرتبط می شود به صورتی که طی هفته گذشته ۱۴۰ هزار و ۹۶ اسم از طرف مراکز مختلف به خانه کتاب ارسال شد تا برایشان کارت صادر شود. در عین حال در هفته گذشته واحد بن الکترونیک خانه کتاب اقدامات مختلفی در این حوزه داشته است که ویرایش اسامی علوم پزشکی و کانون مساجد ایران به تعداد ۵۴ هزار و ۲۱ نفر و تحویل کارت های آماده شده به نمایندگان موسسات به تعداد دو هزار و ۷۰۰ نفر بوده است.

مناسب از یارانه کتاب، اجرای طرح کارت الکترونیک خرید کتاب است. این کارت ها که چند ماهی است از رونمایی و معرفی آنها می گذرد با هدف جایگزین شدن بن های کتاب طراحی شده اند.

کارت های مذکور که به نام افراد صادر می شوند قابلیت های مختلفی دارند که مهم ترین آنها استفاده از اعتبار موجود صرفا برای خرید کتاب است.

همان طور که اشاره شد از اجرای طرح مذکور چند ماهی بیشتر نمی گذرد اما در همین مدت کوتاه علاوه بر آن که چندین هزار کارت الکترونیک خرید کتاب به اسم افراد صادر شده است، دستگاه های کارتخوان نیز در کتابفروشی های متعددی در سراسر کشور نصب شده اند.

یکی از پرسنل کتابفروشی ارژنگ در خیابان شریعتی معتقد است اجرای طرح کارت الکترونیک خرید کتاب بسیار باارزش است. وی می گوید: «تقریباً ماهی چند نفر به ما مراجعه می کنند و بن کتاب دارند و از ما می خواهند که بن هایشان را بخریم که با حذف بن های کتاب دیگر هیچ کس نمی تواند بن خود را بفروشد و برای از بین نرفتن اعتبار موجود در کارتی که به دست او رسیده مجبور است آن را کتاب بخرد.» این کتابفروش اضافه می کند: «همان طور که سابقاً بن های کتاب بعضاً در اختیار کسانی قرار می گرفت که اهل کتاب و مطالعه نبودند و بن خود را می فروختند، حالا نیز ممکن است این کارت ها نیز به دست همان افراد برسد با این تفاوت که دیگر نمی توانند کارت را بفروشند و مجبور هستند کتاب بخرند، حتی اگر کتاب هارا نخوانند.»

وی در ادامه می گوید: «البته آن فرد ممکن است کتاب خریداری شده را نخواند و یا کتاب را برای فرد دیگری خریداری کند و یاد بهترین حالت کتاب خریداری شده را بفروشد که همه این حالات حداقل نتیجه اش رونق بازار نشر کشور است. متصدی کتابفروشی پرتو در خیابان شهید محلاتی نیز ضمن موفقیت آمیز بودن طرح فوق معتقد است: «کسانی که کارت های خرید کتاب به دستشان می رسد دو دسته هستند، دسته ای که اهل کتاب و کتاب خواندن نیستند و اصولاً توجهی به مقوله مطالعه ندارند و دسته دیگر که به کتاب نیازمند هستند مثل دانشجویان یا دانش آموزان یا کسانی که اصولاً اهل مطالعه هستند.»

وی ادامه می دهد: «تکلیف دسته دوم در ارتباط

اگر اهل کتاب و کتابخوانی باشید و احتمالاً از آن دسته آدم هایی باشید که هفته ای یک بار به کتابفروشی بروید لابد متوجه وجود دستگاه کوچکی روی پیشخوان کتابفروشی شده اید؛ دستگاهی که البته مشابه آن را در فروشگاه ها یا رستوران ها دیده اید، دستگاهی که برای برداشت پول توسط کارت الکترونیک مورد استفاده قرار می گیرد.

شاید از وجود چنین دستگاه هایی در کتابفروشی ها با توجه به وضعیت و آمار مرتبط با فروش کتاب در کشور اندکی تعجب کنید. اما نکته اینجاست که دستگاه های مذکور که در کتابفروشی ها نصب شده اند کارکردی متفاوت با دستگاه های موجود در سایر فروشگاه ها دارند.

این دستگاه ها به دنبال تحقق سیاست های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و همچنین معاونت امور فرهنگی این وزارتخانه، جهت استفاده مناسب از یارانه تخصیصی به بخش کتاب و کتابخوانی و گسترش فرهنگ مطالعه در نظر گرفته شده اند.

اگر خیلی هم اهل خرید کتاب نباشید، قطعاً با بن های خرید کتاب آشنا هستید؛ بن هایی که نقش پول را در کتابفروشی ها بازی می کردند و آنها که خرید کتاب برایشان جذاب نبود همه بن هایی را که از اداره، دانشگاه و هر جای دیگر هدیه گرفته بودند با کسر مبلغی اندک با پول معاوضه می کردند.

حتماً با دست نوشته های آویزان روبه روی دانشگاه تهران در راسته کتابفروشی ها با این مضمون که «بن شماره خریداریم» مواجه شده اید. سال هاست که شاهد این اتفاق هستیم که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با هدف گسترش فرهنگ مطالعه، حمایت از ناشران، رونق بخشی به بازار نشر کشور و ... حجم قابل توجهی از بن های کتاب را با در نظر گرفتن یارانه پیش بینی شده برای موضوعات فوق چاپ می کند و در موقعیت های مختلف مکانی و زمانی توزیع می کند. نکته اینجاست که صرفاً بخش محدودی از این بن ها صرف خرید کتاب می شد و باقی تبدیل به اسکناس می شدند بی آن که در ترویج فرهنگ مطالعه نقشی داشته باشند.

طرح شعار نهضت کتابخوانی در سال جاری از آن جمله مطالبی است که صرفاً در حد حرف و حدیث باقی نماند و خوشبختانه پس از طرح برنامه های مختلف مورد بررسی و اجرا قرار گرفت.

معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص چگونگی توزیع یارانه خرید کتاب الگوهای جدیدی را اجرا کرده و می کند که نمونه آنها توزیع بن خرید کتاب در نمایشگاه های کتاب استانی است. این بن ها برخلاف بن های قبلی که قابل تبدیل به اسکناس بودند اعتبارشان صرفاً محدود به برپایی نمایشگاه کتاب در استانی است که بن برای آنجا چاپ شده است.

همین اقدام باعث شده تا در سال جاری و همزمان با برپایی بالغ بر ۱۰ نمایشگاه کتاب تا این تاریخ بیش از سه میلیارد بن کتاب با تخصیص ۲۰ درصد در نمایشگاه های کتاب استانی توزیع شود که تمام این مقدار توسط مردم برای خرید کتاب استفاده شده اند. اما یکی دیگر از برنامه های اجرا شده توسط معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در خصوص بهره گیری

قرار گرفت، چنانچه بسیاری از کشورها درخواست کردند که این برنامه در کشور آنها نیز انجام شود. این برنامه هم اکنون در آتن در حال برگزاری است و سپس در آلبانی برنامه خواهیم داشت.

به بحث نمایشگاه کتاب در ندامتگاه ها برگردیم. چطور این ایده شکل گرفت؟

ما همیشه به دنبال آن هستیم که جاهایی که کمتر به آن توجه شده را در نظر بگیریم. ما نمایشگاه کتاب استانی و دانشگاهی را مرتب و مفصل برگزار می کنیم. در نمایشگاه های کتاب خارج از کشور نیز مرتب و منظم حضور داریم. بعضی از جاها مثل ندامتگاه ها کمتر در دیدرس قرار گرفته است. الزاماً کسانی که در زندان هستند به دلیل یک بزه یا گناه در این مکان نیستند، بلکه ممکن است یک اشتباه آنها را به این مکان برده باشد. به طور مثال او ممکن است ضامن کسی شده باشد و طرف مقابل قرض خود را پرداخت نکرده و به زندان افتاده باشد و یا مثال های دیگر. حتی افرادی که به عنوان بزهکار در زندان حضور دارند نیز حضورشان از این جهت است که به اشتباه خود پی ببرند. آنها وقت زیادی در طول روز دارند که ما فکر کردیم که با همکاری و هماهنگی مسئولان، می توانیم به نوعی مشرثر باشیم. سال گذشته این فعالیت را آغاز کردیم که استقبال بسیار خوبی از این سی و سه نمایشگاه انجام شد. این استقبال سبب شد تا ما به فکر تداوم این نمایشگاه ها بقیسیم. در این نمایشگاه ها نیز تازه های نشر را به نمایش خواهیم گذاشت. سپس این کتاب ها را در همان مکان اهدا خواهیم کرد تا در کتابخانه آنجا در اختیار همگان قرار گیرد. ما برنامه های دیگری نیز داریم. به طور مثال در پادگان های نظامی و آموزشی، برنامه هایی برای نمایشگاه کتاب داریم. جوان ها در دوره ای باید خدمت نظام وظیفه خود را طی کنند. در آن دوره آنها فرصتی دارند که می توانند دانش اندوزی کنند و راهی بهتر از کتابخوانی برای رسیدن به این مهم نیست. استقبال بسیار خوبی از این طرح به عمل آمده و از این طرف وزارتخانه نیز همکاری بسیار خوبی با ما دارد. ان شاء الله در سال آینده در کنار افزایش نمایشگاه ها به بیست دانشگاه، طرح نمایشگاه کتاب در مراکز آموزشی و نظامی را نیز داشته باشیم. البته برنامه های دیگری نیز هست که بعد از عملیاتی شدن عرض خواهیم کرد.

در مورد سایر برنامه های موسسه نمایشگاه های فرهنگی بگویید.

متأسفانه ما فعالیت هایمان را کمتر بیان می کنیم. موسسه نمایشگاه های فرهنگی ایران با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی فعالیت های زیادی را در دست انجام دارد. موسسه تا پایان امسال در طی دو سال اخیر ۳۰ نمایشگاه استانی برگزار کرده است در حالی که در طول کل ۱۴ سال قبل از آن ۹۰ نمایشگاه برگزار شده است. یعنی یک سوم تعداد نمایشگاه های استانی بوده است. برگزاری دو دوره نمایشگاه کتاب و برگزاری بیش از ۳۵ نمایشگاه موردی را نیز در کارنامه مان داریم، از جشنواره صنعت چاپ گرفته تا نمایشگاه های دانشجویی. ما ۳۳ نمایشگاه در ندامتگاه ها را تنها یک فعالیت به حساب می آوریم. حضور در نمایشگاه های خارج از کشور را نیز به این فعالیت ها اضافه کنید. مادر این نمایشگاه ها سه رویکرد اساسی داشتیم که قبلاً عرض کردم. در این نمایشگاه ها چندین تفاهم نامه بین نمایشگاهی بین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران و نمایشگاه های بین المللی کتاب دیگر به عمل آمده است. به عنوان نمونه به نمایشگاه کتاب مسکو اشاره می کنم. هدف ما در این نمایشگاه ها این بود که توانمندی نشر ایران را به دنیا معرفی کنیم. بعد از این، تمایل ناشران خارجی را برای حضور در نمایشگاه بین المللی تهران شاهد بودیم.

ما همچنین کتابی را تحت عنوان «شمس فرهنگستان» با همکاری فرهنگستان هنر منتشر کردیم که مجموعه ای از شعرهای مولانا و تصویب هایی است که نقاشان مطرح معاصر آن را کشیده اند. همچنین جهت چاپ کتاب های ارزشمند فعلی را شروع کرده ایم که ان شاء الله تا قبل از نمایشگاه بین المللی کتاب نزدیک به ۲۰۰ عنوان کتاب توسط (تکا) که نشر وابسته به موسسه است به چاپ خواهد رسید.

کارشناسان و چهره‌های فرهنگی از هفته کتاب می‌گویند

هفته ای با ۳۶۵ روز

هفته کتاب را می‌توان یکی از فرخنده‌ترین اتفاق‌های فرهنگی در طول سال دانست. در این هفته که با برگزاری توأمان نمایشگاه‌ها، جلسات نقد و بررسی آثار مکتوب، تقدیر و قدردانی از اهالی نشر، نویسندگان و منتقدان و بسیاری دیگر از برنامه‌ها همراه است، توجه بسیاری از مردم بیش از پیش به سوی کتاب و کتابخوانی جلب می‌شود، چنانکه براساس بسیاری آمارهای ارائه شده از سوی کتابخانه‌ها و کتابفروشی‌ها، مراجعه مخاطبان در این هفته، بسیار بیشتر از هفته‌های دیگر سال است. در ادامه، آرای چند تن از صاحب‌نظران را درباره چرایی و چگونگی هفته کتاب جویا شده‌ایم.

احمد منزوی: خادمان نشر را دریابیم

به گمان من باید هر روز و همه هفته‌های سال را روز و هفته کتاب نامید، اما از آنجا که نامگذاری روز و هفته، منوط به یک روز و هفته خاص است، باید روز و هفته‌ای را برای این امر مهم در نظر گرفت. این انتخاب نکات مثبت فراوانی دارد. یکی از این نقاط مثبت این است که مردم و مخاطبان در این هفته توجه بیشتری به کتاب نشان می‌دهند. به نظر من، باید تا می‌توان تبلیغات بیشتری در این هفته انجام شود، چرا که هر چه هفته کتاب با رونق بیشتری برگزار شود، مردم بیشتر به سمت کتاب و کتابخوانی کشیده می‌شوند. اما نکته‌ای که باید در هفته کتاب مورد توجه قرار گیرد توجه همه جانبه به عرصه کتاب و کتابخوانی است. در این هفته باید به همه امور کتاب پرداخته شود و البته چنانچه از برنامه‌ها برمی‌آید، این توجه تا حد زیادی صورت می‌گیرد، به طور مثال باید به مسائل متنی چاپ و نشر نیز در این هفته به طور خاصی توجه کنیم. مردم ما باید بدانند که یک کتاب برای انتشار چه مراحل را پشت سر می‌گذارد. آنها باید با خادمان نشر آشنا شوند و در این راه تلویزیون و رادیو می‌توانند نقش بسزایی داشته باشند.

هفته کتاب یکی از بهترین راه‌های آشتی مردم با کتاب است. به نظر من در این هفته باید بیش از همه وضعیت خادمان کتاب را مدنظر داشته باشیم.

بهاءالدین خرمشاهی:

خرید کتاب رونق گرفت

هفته کتاب می‌تواند توجه مردم را به کتابخوانی جلب کند. با برگزاری برنامه‌هایی که در این هفته صورت می‌گیرد، مردم را می‌توان به ضرورت کتابخوانی آشنا کرد و چنانچه از آمار برمی‌آید، در این هفته مردم بیشتر به خرید کتاب مبادرت می‌ورزند که به طور حتم به کتابخوانی بیشتر آنها می‌انجامد. همان‌طور که در روزهای نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران نیز با فرایند مشابهی مواجهیم.

یکی از نکاتی که در این هفته باید مورد توجه قرار گیرد، برگزاری نمایشگاه‌ها و فروشگاه‌های کتاب است. از طرفی باید تبلیغات کافی در این عرصه صورت گیرد، چراکه بدون تبلیغات رادیو تلویزیونی و مطبوعاتی، ممکن است توجه چندانی به این اتفاق فرهنگی صورت نگیرد. برگزاری جلسات نقد و بررسی، رونمایی، سخنرانی نویسندگان و مسابقات ادبی در مدارس می‌تواند به توجه بیشتر مخاطبان بینجامد. هرچند نمی‌توان توجه به کتاب را به همین هفته محدود کرد اما توجه دادن مردم در این هفته می‌تواند آغازی باشد برای التفات بیشتر آنها در طول سال.

علیرضا خسته:

کتاب پر پرده سینما

باید با هر شیوه‌ای که می‌توانیم کتاب را وارد سبد خرید فرهنگی خانه کنیم و چه بهتر که این اتفاق در هفته‌ای به نام هفته کتاب روی دهد. باید چه در این هفته و چه در بقیه سال از شیوه‌های مختلف تبلیغ کتاب بهره گرفت. به طور مثال همان‌طور که در سینمای آمریکا، خیلی‌ها با دیدن بازیگران و

باید این نکته تبیین شود که مردم چه نیازی به مطالعه و خواندن کتاب دارند. البته من نمی‌دانم که این کار باید از چه روش‌هایی ایجاد شود، اما اصل این است که تحول در درون مردم ایجاد شود و گرنه کتاب این روزها چندان دور از دسترس ایشان نیست. در دروه صفوی که هنوز صنعت چاپ وجود نداشت و کتاب‌ها به صورت خطی منتشر می‌شدند، می‌بینیم که چه تعداد کتاب تولید و خوانده شده است. علت را می‌توان در جو فرهنگی آن دوره دانست. امروزه نیز باید با برنامه‌های گوناگون، این علاقه را در مردم ایجاد کرد و هفته کتاب، گرچه یک کار موقت است، اما می‌تواند حرکت مثبتی در این روند باشد. باید کاری کرد که آشنایی مردم با کتاب به گونه‌ای باشد که آنها به آن احساس نیاز کنند. همان‌طور که برخی نسبت به کتاب‌های درسی کنکور این احساس را دارند و با هر قیمتی که شده آن را تهیه می‌کنند.

عبدالجبار کاکایی: تبلیغات گسترده

برنامه‌های هفته کتاب می‌تواند برای قشر کتابخوان و حرفه‌ای ما بسیار مشوق و موثر باشد، اما برای آن که قشر عام به سوی کتابخوانی سوق پیدا کنند، باید این برنامه‌ها را در سطحی وسیع‌تر برگزار کرد. به عنوان مثال پخش برنامه‌هایی این‌گونه در تلویزیون می‌تواند بسیار موثر باشد. تلویزیون باید خیلی بیشتر از آنی که الان صورت می‌دهد به کتاب بپردازد. به گمان من، نقش اطلاع‌رسانی کتاب در

بسیاری دانست که از جمله آن می‌توان به توجه بیشتر مردم به کتاب و کتابخوانی اشاره کرد.

جلال‌الدین کزازی:

تلاش برای افزایش بازدهی

به هر روی برنامه‌هایی از این‌گونه در مرز و دامنه ویژه خود می‌تواند سودمند و کارساز باشد اما هنگامی به راستی این بزم‌های ادبی، همایش‌های فرهنگی کارساز و اثرگذار خواهد بود که آغاز یا انگیزه‌ای بشود برای روندی پایدار. اگر به همین چند روز بسنده شود، آن چشمداشتی که برگزارکنندگان از این‌گونه بزم‌ها و همایش‌ها دارند به انجام نخواهد رسید یا به دست نخواهد آمد.

گرایش مردم به سوی کتاب، یکی از سودهای این بزم هاست. این برنامه زمانی کارساز خواهد بود که شور خریدن خواندن کتاب را بتواند پایداری بدهد. آنچنان نباشد که تا در هفته کتاب هستیم مردم به کتاب بگریند و ببینند؛ تبی باشد که در پایان هفته کتاب فروبندند. این را هم می‌دانید که برگزاری همایش‌هایی از این‌گونه کاری آسان نیست. اما به هر روی باید در برابر زمان و هزینه‌ای که در برگزاری این همایش‌ها به کار گرفته می‌شود به بیشترین بهره و بازده دست یافت.

رسول جعفریان:

ایجاد احساس نیاز به کتاب

یکی از مهم‌ترین مسائلی که باید در هفته کتاب مورد توجه قرار گیرد، ایجاد این نیاز در مردم است که آنها به کتاب احساس نیاز بیشتری کنند.

ستاره‌های مشهور سینما که سیگار می‌کشند به این فعالیت جدای از ضررهای آن علاقه‌مند می‌شوند، کتاب را باید در سینما به مردم نشان داد. اگر بازیگران و ستاره‌های سینما در فیلم‌ها بیشتر کتاب دستشان بگیرند، مطمئن باشید که مردم هم بیشتر به کتاب توجه خواهند کرد. اگر در دکور فیلم‌های ما، کتاب بیشتر وجود داشته باشد، مردم به این نکته توجه بیشتری خواهند کرد. در هفته کتاب نیز می‌توان از این شگرد و شگردهای دیگر استفاده کرد که مردم به سمت کتاب بیشتر سوق پیدا کنند.

هفته کتاب روی داد فرخنده‌ای است و باید توجه بیشتری به مشابه این برنامه‌ها داشته باشیم.

دکتر کاظم معتمدنژاد: یک هفته کافی نیست

برنامه‌های هفته کتاب از آن رو که می‌تواند به تشویق خواننده بالقوه و بدل کردن آن به خواننده بالفعل موثر باشد، شایسته و فرخنده است. به نظر من باید برنامه‌های این هفته را تا می‌تواند به شکل گسترده‌تری برگزار کنند تا نتیجه مطلوب حاصل شود. البته شکل آرمانی جشن بزرگ کتاب به این صورت است که در طول سال، برنامه‌هایی مانند هفته برگزار کنیم، اما حالا که فرصت و مجال این امر فراهم نیست، برنامه‌های هفته کتاب را باید غنیمت بشماریم، هرچند معتقدم این برنامه‌ها را باید به گونه‌ای در طول سال نیز ادامه دهیم. از طرفی رسانه‌های جمعی نیز باید در این امر بزرگ مشارکت کنند تا خوانندگان بیشتر به سوی کتابخوانی تشویق شوند.

برگزاری هفته کتاب را باید دارای دستاوردهای

توسط دفتر مطالعات، برنامه ریزی و توسعه فعالیت‌های فرهنگی و کتابخوانی تشکیل شد

۴۹ کارگاه کتابخوانی

یوسف داوودی: ۴۹ کارگاه آموزشی در هفت فرهنگسرای تهران از برنامه‌هایی است که به همت دفتر مطالعات، برنامه ریزی و توسعه فعالیت‌های فرهنگی و کتابخوانی در هفته کتاب آغاز شده است. این کارگاه‌ها که در آن عموم علاقه‌مندان به کتاب و کتابخوانی می‌توانند حضور یابند در جهت اعتلای درک مخاطبان و آشنایی با سبک‌های مختلف ادبیات داستانی برپا می‌شود. مرجع‌شناسی و روش تحقیق یکی از این کارگاه‌هاست. در این کارگاه به بررسی مباحث مرتبط با روش تحقیق پرداخته خواهد شد و مخاطب کارگاه در خواهد یافت که می‌تواند برای هر تحقیقی از یکی از روش‌های متداول بهره‌بردار. ابتدا او برای رسیدن به شناخت کامل نسبت روش‌های تحقیق نیاز به مطالعات دیگر دارد. خاطره‌نویسی، درک داستان، شیوه‌های مطالعه، نقد ادبی، نویسندگی خلاق و روش‌های ترجمه از دیگر کارگاه‌هایی است که طی این ۴۹ جلسه مخاطبان می‌توانند از اصول اولیه آن اطلاع حاصل کنند. یکی از مسئولان برگزاری این جلسات در مورد کارگاه‌های خاطره‌نویسی به ارتباط زنده و پویای آن با داستان‌نویسی اشاره کرد و گفت که دانش آموزان در این کارگاه‌ها خواهند آموخت که چگونه می‌توانند با کمک خاطره‌های شخصی خود به خلق یک اثر داستانی بپردازند. وی در مورد کارگاه شیوه‌های مطالعه به کارکرد سازنده مطالعه به عنوان تمرینی برای نویسندگی اشاره کرد و عنوان کرد که یکی از راه‌های رسیدن به درک درست از داستان، مطالعه ادبیات ایران و جهان است و این که چگونه باید آن را درست بخوانیم.

نقد ادبی نیز از دیگر کارگاه‌هایی است که به این منظور برگزار می‌شود تا مخاطب بتواند شیوه‌های مختلف ادبی و ساختارهای آن را بازنشانی کند و از این رهگذر بتواند به ویرایش بهتر کارش بپردازد. کارگاه «روش‌های ترجمه» نیز با کارکردی مشابه برگزار می‌شود. این کارگاه به مخاطب کمک می‌کند تا در ترجمه متون داستانی موفق عمل کند و بازتاب دهنده آن چیزی باشد که نویسنده در زبان اصلی مدنظر داشته است.

یکی از مسئولان برگزاری این کارگاه، هدف از برگزاری آن را انتقال تجربیات فعالان حوزه کتاب و ادبیات داستانی به علاقه‌مندان این حوزه دانست و گفت: «همان‌طور که برگزارکنندگان این کارگاه‌ها برنامه ریزی کرده‌اند در این دو ساعت کارگاه، تنها به کلیات و مسائل کلی پرداخته می‌شود تا جرقه‌ای برای علاقه‌مندان باشد تا خود در آینده به فراگیری گسترده این حوزه‌ها بپردازند.»

انتخاب این عنوان‌ها نیز براساس ارتباطشان با ادبیات داستانی برگزیده شده و صاحبان و اندیشمندان این حوزه در انتخاب آنها و سپس تدریس در آنها به مشارکت خواهند پرداخت.»

از دیگر برنامه‌های مرتبط با هفته کتاب می‌توان به برنامه گسترش کتابخوانی در مدارس اشاره کرد که توسط ناهید شهیدی در پنج مدرسه تهران اجرا خواهد شد. شهیدی یکی از معلمان بازنشسته آموزش و پرورش است که چند سال نیز به عنوان معلم نمونه انتخاب شده است. وی با همکاری اکرم فیوض رضایپور، که وی نیز دبیر بازنشسته آموزش و پرورش است و هم‌اکنون در مدرسه فرهیختگان فعالیت دارد، این طرح را اجرا می‌کنند. نویسندگانی که در این طرح حضور دارند به غیر از خانم شهیدی که با کتاب «حلقه‌های اسرار آمیز» حضور دارد، عبارتند از: مرجان کشاورز با کتاب «مادر سبب»، محمدرضا یوسفی با کتاب «شهر گربه‌ها»، فرهاد حسن‌زاده با کتاب «قصه‌های کوتی کوتی» و محمدرضا شمس با کتاب «بادکنک و اسب آبی».

این برنامه‌ها که با هدف گسترش کتابخوانی در مدارس و آشنایی آنها با ادبیات داستانی برگزار شده است، امروز به کار خود پایان می‌دهد. برگزارکنندگان این طرح امیدوارند که بتوانند آن را در بقیه ماه‌های سال نیز ادامه دهند.

در این طرح مدرسی همچون «جلوه حق»، «کمیل»، «شهید اشرفی» و «شهید مطهری» در نظر گرفته شده بودند که دلیل انتخاب آنها تحقق این طرح در نقاط مختلف تهران عنوان شد. مسئولان برگزاری این طرح در نظر دارند برنامه آن را در آینده در شهرهای دیگر نیز به اجرا درآورند. از دیگر برنامه‌های مدیریت برنامه معاونت هنری می‌توان به طرح مشترک آنها با سازمان بهزیستی اشاره کرد. هم‌اکنون پنج میلیون تومان هزینه برای خرید کتاب برای کتابخانه‌های سازمان بهزیستی در نظر گرفته شده است که به زودی در این راه صرف می‌شود. مسئولان برگزاری این طرح معتقدند همان‌طور که عموم کودکان حق استفاده از کتاب و کتابخانه را دارند، کودکان و نوجوانان مبتلا به آسیب‌های جسمی نیز باید از این حق برخوردار باشند.

چون هفته دفاع مقدس نام برد که ما همواره تلاش می‌کنیم مراسم‌هایی مناسب شأن آنها برگزار کنیم. روز و هفته کتاب را نیز باید از همین زاویه مورد بررسی قرار دهیم. به نظر من ما باید این هفته را جدی بگیریم و تلاش کنیم تا کتاب‌هایی را در معرض دید همگان قرار دهیم که برایشان مناسب باشد. به نظرم کار فرهنگی زمانی کامل می‌شود که برنامه‌ها با اندیشه قبلی رخ می‌دهد. این انتخاب‌ها سبب می‌شود تا کم‌کم فرهنگ کتابخوانی شکل بگیرد. من فکر می‌کنم در کنار این توجه ویژه به مخاطبان، باید توجه ویژه‌تری به جوانان شود. ما باید به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنیم که در هفته کتاب، بیشترین توجه به قشر جوان صورت گیرد. باید مراقب باشیم که به جوانان ما آسیبی در حوزه اندیشه وارد نشود، چرا که در نهایت همین قشر، آینده کتاب و کتابخوانی ما را خواهد ساخت.

داریوش نویدگوی: رواج نمایشگاه‌های دائمی، تقویت کتاب‌رسانی

در هفته کتاب با وجود تبلیغات کم، آمار کتابخوانی افزایش یافته است. به دلیل فرهنگ و سابقه کهن و غنی ایران، کتاب از جایگاه ویژه‌ای در میان مردم ایران برخوردار بوده است. پیامبران در همه اعصار به واسطه کتاب پیام خود را به مردم رسانده‌اند و معجزه پیامبر اسلام قرآن و کتابت است. با تمام این دلایل و اهمیتی که کتاب در تاریخ و دین ایرانیان دارد بجاست تبلیغاتی که در این هفته صورت می‌گیرد تنها به این مدت کوتاه محدود نشود و تمام روزهای سال، روز و هفته کتاب و کتابخوانی باشند. اگر چنین شود می‌توان اثرات مثبت بسیاری را بر زندگی مردم در طول زمان مشاهده کرد.

یکی از راه‌های موثر برای ترویج کتابخوانی در میان مردم، شروع کتابخوانی از دوره پیش‌دستانی است. دیگری برگزاری نمایشگاه‌های کوتاه و یا دائمی کتاب در سازمان‌های دولتی و خصوصی که کارمندان بتوانند به راحتی با کتاب‌های روز در ارتباط باشند زیرا تبلیغات کتاب یکی از مصوبات دولت است و تمام سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها وظیفه دارند این مصوبه را اجرایی کنند.

در هفته کتاب استان فارس توانست ۱۵ نمایشگاه کتاب را در شهرها و دانشگاه‌های مختلف برگزار کند. در این نمایشگاه‌ها کتاب‌های قرآنی و دینی، علمی و کتاب‌های دیگر همراه با تخفیف ۲۰ درصدی به خریداران عرضه شد. این حرکت یک شروع است که می‌تواند ادامه داشته باشد و تنها به هفته کتاب محدود نشود.

فیروز زنوزی جلالی:

نگاه علمی به رواج کتابخوانی

در دنیا روزها و هفته‌هایی که با نام‌های مختلف نامگذاری می‌شوند، از اهمیت آن موضوع در میان مردم می‌گویند. نامگذاری هفته کتاب هم در ایران این پیام را دارد که در این هفته کتاب کانون توجه همه مردم می‌شود.

هر چند که کتابخوانی همچنان در ایران به صورت نهادینه درنیامده است اما حرکت خوبی در این مسیر آغاز شده که برای رسیدن به نتیجه مطلوب تلاش و پیگیری سازمان‌ها و نهادهای مربوطه را می‌طلبد. در این مسیر تبلیغات یکی از مهم‌ترین عنصرهای لازم است. در هفته کتاب شاهد تبلیغات وسیع و گسترده‌ای هستیم اما نیاز جامعه امروز می‌طلبد که تبلیغات کتاب محدود به این دوره کوتاه نباشد. رسانه‌های تصویری و مکتوب می‌توانند با معرفی کتاب‌های جدید کمک بزرگی در کمبودهایی که تاکنون وجود داشته است بکنند.

هدف از گسترش فرهنگ کتابخوانی در میان عامه مردم نباید به یک زمان کوتاه و مشخص محدود شود. چرا که بایرنامه‌ریزی‌های علمی و کارشناسی می‌توانیم کتابخوانی را در فرهنگ مردم ایران نهادینه کنیم.

هر چند نتیجه این برنامه‌ها به راحتی و در کوتاه مدت مشخص نخواهد شد اما در طول زمان می‌توان به نتیجه دلخواه که همان نهادینه شدن فرهنگ کتابخوانی است رسید.

تلویزیون ما آنچنان پرزنگ نیست و یا اگر هم هست از شیوه‌ها نه چندان نو بهره گرفته می‌شود. به هر حال در کنار این همه تبلیغات تجاری، خوب است از کتاب نیز حمایت بیشتری به عمل آید و این برنامه‌ها در ساعت‌های زنده تلویزیون صورت گیرد که اصطلاحاً آن را ساعت «بیک» می‌نامند. ما هر چقدر روی کتاب و تبلیغات آن بیشتر کار کنیم، بهتر است. برنامه‌های هفته کتاب را نیز می‌توان در همین راستا مورد بررسی قرار داد.

فاطمه آلیا:

کاهش سن مطالعه به ۲ تا ۳ سالگی

در هفته کتاب بیشتر از مواقع دیگر سال بر اهمیت کتاب و کتابخوانی در بین مردم تاکید می‌شود اما برنامه مسئولان باید به گونه‌ای باشد که توجه و اهمیت کتاب در تمام طول سال مورد توجه عموم مردم قرار گیرد. انقلاب اسلامی ایران، یک انقلاب فرهنگی بود. پس از انقلاب، فرهنگ کهن و غنی ایرانی و اسلامی وارد دور جدیدی از تاریخ خود شد. برنامه‌ریزی‌های مناسبی که تاکنون انجام شده است نتایج موثر و مثبتی را همراه خود داشته است اما این برنامه‌ها باید به گونه‌ای باشند تا در چند سال آینده شاهد ورود کتاب به سبد اقتصادی خانواده ایرانی باشیم.

با توجه به نقش کتاب در ارتقای فرهنگی جامعه، شروع سن کتابخوانی باید به ۲ تا ۳ سالگی کاهش پیدا کند. در این دوره سنی می‌توان با استفاده از کتاب‌های تصویری جالب و زیبا کودک را با کتاب آشنا کرد. در مدارس باید مناسب‌ترین مکان را به کتابخانه اختصاص داد تا دانش‌آموزان به حضور در کتابخانه و استفاده از کتاب علاقه‌مند شوند. در هفته کتاب مدارس نیز می‌توانند نمایشگاه کتاب برگزار کنند و با دعوت از متخصصان، دانش‌آموزان را با فواید کتاب و کتابخوانی آشنا کنند.

سنین کودکی و رشد مهم‌ترین دوره زندگی افراد یک جامعه برای آشنایی و درک اهمیت کتاب بر زندگی‌شان است. به همین دلیل در هفته کتاب با معرفی کتاب‌های مناسب می‌توان انگیزه بیشتری در میان این گروه سنی ایجاد کرد.

علی موذنی: کتاب، انسان را می‌سازد

هفته کتاب زمانی دوباره برای اهمیت و نقش کتاب در زندگی مردم است و باید با دید مثبت به چنین مناسبت‌هایی نگاه کرد. امروزه شاهد هستیم تاثیر کتاب در روند شخصیت‌سازی افراد یک جامعه بر عهده سریال‌های تلویزیونی است که در این زمینه توفیق چندانی هم به دست نیامده است. به همین دلیل هر اتفاق در مورد کتاب و جوایز مربوط به کتاب در صورتی که بتواند به معرفی کتاب‌ها در عرصه وسیع‌تری منجر شود، می‌تواند در گسترش کتاب در میان مردم نیز موثر باشد. در عین حال اگر برنامه‌ریزی‌های مسئولان مربوطه از سنین ابتدایی صورت بگیرد، کودکان از سنین پایین با فواید کتابخوانی آشنا می‌شوند و با این دیدگاه ذهنی به رشد و نمو ادامه می‌دهند. دولتمردان می‌توانند با برنامه‌ریزی بلندمدت و پیگیری‌های لازم مشکلات کنونی کتابخوانی را حل کنند.

یکی از مکان‌هایی که در هفته کتاب باید مورد توجه قرار گیرد، کتابخانه‌ها هستند که می‌توانند تا حد زیادی مشکلات موجود را حل کنند. کتابخانه‌ها می‌توانند بهترین عامل تشویقی برای مطالعه در میان همه اقشار مردم باشند. اما متأسفانه در حال حاضر بسیاری از کتابخانه‌های موجود نمی‌توانند نیازهای مراجعه‌کنندگان را پاسخ دهند.

هفته کتاب می‌تواند شروع خوبی برای یک برنامه ریزی بلندمدت از طرف مسئولان باشد تا روزبه‌روز بر تعداد افراد کتابخوان در کشور افزوده شود.

سیمیندخت وحیدی: توجه به جوانان

همه کشورها به مناسبت‌های مختلف، نام‌های متفاوتی را انتخاب می‌کنند که مناسب با فرهنگ و هویت فرهنگی خودشان است. در ایران نیز ما روزهایی داریم که مناسبت‌هایمان را در آن گرامی می‌داریم. به طور مثال می‌توان از مناسبت‌هایی

مروری بر روند برگزاری هفته های کتاب در سالهای گذشته

۱۵ هفته ورق خورد

هر ساله در ایام برگزاری هفته کتاب ستادی در معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با حضور نمایندگان از سازمان ها و نهادهای همکار و مسئول تشکیل می شود و براساس فعالیت های متنوعی که تصمیم به انجام آن گرفته می شود، کمیته هایی سازماندهی و فعال می شوند و براساس برنامه های تدوین شده توسط ستاد که در قالب مصوبات ابلاغ شده، هر روز از ایام هفته کتاب در ارتباط با موضوع و مقوله خاصی نامگذاری می شود. در این گزارش روند برگزاری هفته کتاب طی دوره های گذشته به تفکیک و اجمال مورد نظر قرار گرفته است.

نخستین دوره (۱۳۷۲)

نخستین دوره هفته کتاب در سال ۱۳۷۲ با اهداف از پیش تعیین شده، با مشارکت فعال همه سازمان ها، نهادها و گروه های فرهنگی به نحو مطلوب از تاریخ چهارم آذر تا روز دهم آذرماه برگزار شد. روزهای هفته به ترتیب این گونه نامگذاری شد: کتاب و کتابخوانی، کتاب و اطلاع رسانی، کتاب کودک و نوجوان، کتاب و روستا، کتاب و نویسندگان و ناشران، کتاب و میراث فرهنگی و کتاب و کتابخانه.

در این دوره ۱۰۵۴ نمایشگاه کتاب در مدارس کشور برگزار شد و ۱۵۶ نمایشگاه در مساجد کشور تشکیل شد. برگزاری ۲۰ نمایشگاه کتاب تخصصی در مراکز دانشگاهی، برگزاری ۳۰ جشن بزرگ کتاب در موسسات آموزش عالی و دانشگاه ها و برگزاری پنج دوره مسابقه کتاب و کتابخوانی از برنامه های هفته کتاب در این سال بود. تجهیز ۱۴ کتابخانه در حوزه های علمیه و مدارس کشور با بیش از ۳۰۰ عنوان کتاب های مرجع، افتتاح ۱۴ کتابخانه عمومی در سطح کشور نیز در این سال اتفاق افتاد. تجهیز و تأسیس ۷۵ کتابخانه در مساجد، افتتاح ۷۵ کانون فرهنگی - هنری مساجد، برپایی نمایشگاه کتاب های خارجی و رمان های برگزیده جهان، برگزاری سمینارها و گردهمایی های متعدد به منظور بررسی مسائل تولید و چاپ و نشر کتاب، برگزاری مراسم تجلیل از خادمان فرهنگ مکتوب، افتتاح و آغاز فعالیت موسسه خانه کتاب ایران، اهدای کتاب به کتابخانه های عمومی، کانون های فرهنگی - هنری مساجد و مراکز پژوهشی و آموزشی از دیگر برنامه های هفته کتاب در این سال بود.

دومین دوره هفته کتاب (۱۳۷۳)

دومین دوره هفته کتاب در سال ۱۳۷۳ از ۱۹ تا ۲۵ مطابق با جدول بندی ایام هفته کتاب به روزهای کتاب و کتابخوانی، کتاب، حوزه، دانشگاه، کتاب، کودک و نوجوان، کتاب، اطلاع رسانی و میراث فرهنگی، کتاب، تولید کنندگان و پدید آورندگان، کتاب و کتابخانه، کتاب و محراب برگزار شد.

سومین دوره (۱۳۷۴)

سومین دوره هفته کتاب از روز شنبه بیستم تا روز جمعه بیست و ششم آبان ماه ۱۳۷۴ برگزار شد. در این دوره علاوه بر برگزاری مراسم و نمایشگاه کتاب، احداث کتابخانه های جدید، تجهیز کتابخانه های مدارس و مساجد چند برنامه جدید به برنامه های سال های گذشته اضافه شد. یکی برپایی نخستین نمایشگاه صنعت چاپ در تهران بود و دیگری برگزاری جمعه بازار کتاب در تهران. برپایی جشن و نمایشگاه بزرگ کتاب کوثر به مناسبت تقارن زادروز حضرت فاطمه (س) با سومین دوره هفته کتاب، برگزاری دومین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی و تجهیز ۲۴ کتابخانه ویژه نابینایان از دیگر اقدامات ویژه این دوره محسوب می شود.

چهارمین دوره (۱۳۷۵)

چهارمین دوره هفته کتاب از ۷ تا ۱۳ آبان ماه سال ۱۳۷۵ برگزار شد. ویژگی این دوره از هفته کتاب برگزاری جشن های ویژه کتاب، مسابقات کتابخوانی و جشن های میلاد کوثر بود. برگزاری دومین نمایشگاه کتاب های تخصصی ناشران خارجی در اصفهان، برگزاری ۲۶ نمایشگاه و فروشگاه کتاب کوثر به مناسبت تقارن میلاد حضرت فاطمه (س) با هفته کتاب در مراکز استان ها، پذیرش عضویت رایگان در کتابخانه های عمومی به مناسبت هفته کتاب مهم ترین ویژگی این دوره شمرده می شود.

پنجمین دوره (۱۳۷۶)

پنجمین دوره هفته کتاب از هفدهم تا بیست و سوم آبان ماه سال ۱۳۷۶ در سراسر کشور برگزار شد. وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به مناسبت تقارن برنامه های خود با جشن های میلاد مسعود حضرت علی (ع)، آخرین روز هفته کتاب را روز کتاب و ولایت نامگذاری کرد و برنامه های ویژه ای به همین مناسبت تدارک دید. برپایی نمایشگاه بزرگ کتاب در استان قم در این دوره با شرکت بیش از ۱۵۰ ناشر فعال همراه بود.

ششمین دوره (۱۳۷۷)

ششمین دوره هفته کتاب از نهم تا شانزدهم آبان برگزار شد. روزهای هفته کتاب مطابق گذشته نامگذاری شد با این تفاوت که یک روز را به روز کتاب و روستا نامگذاری کردند. نقد و بررسی کمی و کیفی کتاب های منتشر شده در حوزه علم اقتصاد، علم حقوق و تاریخ، برگزاری پنجمین دوره کتاب سال دانشجویی، برگزاری اولین همایش ناشران کتاب های دانشگاهی، برپایی یازده کارگاه آموزشی نگارش و ویرایش در دانشگاه ها، افتتاح و راه اندازی ۱۱ انجمن کتاب در یازده دانشگاه کشور، برپایی ۷۰ نمایشگاه کتاب در ۷۰ مرکز تربیتی و تاملینی کشور (زندان ها) از ویژگی های ششمین دوره هفته کتاب بود.

هفتمین دوره (۱۳۷۸)

هفتمین دوره هفته کتاب از ۲۴ آبان تا دوم آذرماه سال ۱۳۷۸ برگزار شد. در این دوره برگزاری نمایشگاه کتاب های ایرانی (فارسی) ترجمه شده به زبان های دیگر با ۱۶۰۰ عنوان در حوزه های مختلف مانند ادبیات، دین، فلسفه، سیاست و ... آثاری که عمدتاً به زبان های انگلیسی، فرانسوی، آلمانی، عربی، اردو و ... بود از جمله برنامه ها بود.

هشتمین دوره (۱۳۷۹)

هشتمین دوره هفته نقد کتاب از هفدهم تا بیست

کتابخانه ای، بزرگداشت و تجلیل از مولفان، مترجمان و پیشکسوتان و ناشران برگزیده کتاب درباره امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی، کارگاه آموزشی آشنایی با کتابخانه های دیجیتال، کتاب و مجلات الکترونیکی، کارگاه آموزشی مهارت ها و امکانات جست و جو در وب ویژه کتابداران و کتابخوانان حرفه ای از جمله برنامه های این دوره به شمار می آمد.

دوازدهمین دوره (۱۳۸۳)

دوازدهمین دوره هفته کتاب از سی ام آبان تا نهم آذر سال ۱۳۸۳ برگزار شد. دوازدهمین دوره هفته کتاب از هفت روز به ۹ روز افزایش یافت. «روز کتاب و رسانه» و «روز کتاب، کودک و نوجوان» به روزهای دیگر این ایام افزوده شد و برنامه های ویژه ای در این زمینه به اجرا درآمد.

اولین جشنواره کتاب سال دانش آموزی، سمینار بررسی موانع و راهکارهای فروش کتاب از طریق اینترنت، یازدهمین دوره کتاب سال دانشجویی از جمله برنامه های ویژه این دوره هفته کتاب بود.

سیزدهمین دوره (۱۳۸۴)

سیزدهمین دوره هفته کتاب از تاریخ ۲۸ آبان تا دوشنبه ۷ آذر ۱۳۸۴ برگزار شد. هفته کتاب در سیزدهمین دوره نیز به ده روز افزایش یافت و «روز کتاب، کتابدار و اطلاع رسانی» و «روز کتاب و رسانه» و «روز کتاب و بسیج» به ایام هفته کتاب افزوده شد.

دومین جشنواره کتاب سال دانش آموزی در دانشکده ادبیات و علوم انسانی و پنجمین دوره جشنواره رشد با معرفی برگزیدگان و پدید آورندگان کتاب های آموزشی برگزار شد. مرکز اسناد آستان قدس رضوی نیز به مناسبت هفته کتاب برنامه های ویژه ای در سیزدهمین دوره هفته کتاب تدارک دید که آشنایی با وب و لوح فشرده نمایه در کتابخانه مرکزی و تقدیر از کتابدار و کتابخوان نمونه از جمله این برنامه ها بود. در روز خادمان نشر و حامیان نسخ خطی نیز از اهدا کنندگان نسخ خطی و کتب چاپی به سازمان و ناشران و کارگزاران همکار با سازمان تجلیل شد. برگزاری کارگاه های مختلف برای آشنایی با پایگاه های اطلاعاتی نرم افزار کتابخانه ای یکی دیگر از برنامه های جذاب این دوره از هفته کتاب بود.

مراسم تقدیر از پدید آورندگان کتاب های تشویقی بیست و دومین دوره کتاب سال، مراسم دوازدهمین دوره انتخاب کتاب سال دانشجویی، مراسم تقدیر از استادان کتابداری و کتابداران نمونه دانشگاهی، مراسم تقدیر از حامیان نسخ خطی، مراسم انتخاب خبرنگار و رسانه برتر حوزه کتاب، برگزاری دومین دوره جشنواره نقد کتاب، همایش نشر کتاب های دینی غیرفارس در ایران، برگزاری پنج جشنواره ویژه کودک و نوجوان جزو برنامه های موثر این دوره از هفته کتاب بود. ضمن این که اهدای کتاب به کتابخانه های سراسر کشور، برگزاری جشن کتاب در مدارس و دانشگاه ها و شهرهای مختلف مثل هر سال رونق چشمگیری داشت.

چهاردهمین دوره (۱۳۸۵)

چهاردهمین دوره هفته کتاب از ۲۴ آبان تا دوم آذر ۱۳۸۵ برگزار شد. در دومین روز هفته کتاب که روز «کتاب، فرهنگ و تمدن اسلامی» نامگذاری شد، مراسم بزرگداشت حامیان نسخ خطی در کتابخانه مجلس شورای اسلامی برگزار شد. دومین همایش «ارزیابی آثار ایرانی ترجمه شده در خارج از کشور» برگزار شد و همایش «فرهنگ و تمدن اسلامی» یکی دیگر از برنامه های جذاب این محسوب می شود. پنجمین جشنواره کتاب و رسانه برتر، سومین جشنواره نقد، همایش پیامبر اعظم (ص) در آینه آثار، برگزاری دومین همایش نویسندگان حوزه ایثار و شهادت را می توان از برنامه های شاخص این دوره برشمرد. آخرین روز هفته کتاب که «روز کتاب، بسیج، ایثار و شهادت» نامگذاری شد، برنامه های متنوع و جذابی به اجرا درآمد. برگزاری نمایشگاه های متعدد در همه شهرها و شهرستان ها، جشن کتاب چهاردهم را از همه دوره های پیشین پرمخاطب تر و گسترده تر جلوه داد.

نهمین دوره (۱۳۸۰)

نهمین دوره هفته کتاب از ۱۷ تا ۲۴ آبان ماه ۱۳۸۰ برگزار شد. از جمله فعالیت های این دوره برگزاری جشن های سراسری کتاب بود که توسط اتحادیه ناشران و کتابفروشان تهران تحت عنوان «دیدار در کتابفروشی ها» تدارک دیده شد.

دهمین دوره (۱۳۸۱)

دهمین دوره هفته کتاب از ۶ آبان تا ۱۵ آبان سال ۱۳۸۱ در ده روز برگزار شد. در دهمین دوره هفته کتاب روز کتاب، صنعت و کارگر، روز کتاب و ادب پایداری به روزهای دیگری که در سال های گذشته برگزار می شد، اضافه شد. در این دوره جشنواره گرامیداشت روز کتاب، صنعت و کارگر، نشست تخصصی بررسی مسائل کتابخوانی با موضوع کتاب و مخاطب شناسی، تجلیل از برگزیدگان جشنواره کتابخانه های خانگی، همایش بررسی حضور بین المللی بزرگان ادب ایران در جهان، بررسی وضعیت ادبیات ترجمه در کتاب کودک، همایش بررسی جایگاه بنگاه های ادبی در توسعه بین المللی نشر ایران، برخی از فعالیت ها و برنامه های دهمین دوره هفته کتاب را تشکیل می داد.

یازدهمین دوره (۱۳۸۲)

یازدهمین دوره هفته کتاب از ۱۵ تا ۲۲ آذر سال ۱۳۸۲ برگزار شد. در یازدهمین دوره هفته کتاب، سومین روز به نام «روز کتاب، امام و انقلاب اسلامی» نامگذاری شد. بقیه روزها مانند دوره های قبل به روز کتاب و دانش آموز، روز کتاب، صنعت و کارگری، کتاب و پدید آورندگان و ... اختصاص داشت. در این دوره کارگاه آموزش نشر اینترنتی و ارزش های افزوده ویژه ناشران، برگزاری همایش تاثیر فناوری اطلاعات در فرایند نشر و خدمات

دیداری از نمایشگاه کتاب شیراز

ضيافت کتاب در شهر شاعران

به گفته کارشناسان امسال در عرصه گسترش فرهنگ مطالعه و توجه به نهضت کتابخوانی، اتفاقات گسترده و متنوعی را شاهد بوده ایم که همچنان هم ادامه دارند اما شاید بتوان گفت یکی از قابل ملاحظه ترین اتفاقات و برنامه ها معطوف به برپایی نمایشگاه های بزرگ کتاب استانی است.

پس از پایان کار بیستمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به همراه موسسه نمایشگاه های فرهنگی بر شکل گیری نمایشگاه های بزرگ کتاب در استان های مختلف اهتمام کردند و این برنامه ریزی صورت گرفت تا نمایشگاه ها از لحاظ کمی و کیفی رشد قابل ملاحظه ای داشته باشند.

شایان ذکر است برای برپایی نمایشگاه های کتاب امسال جلسات مختلفی بین مسئولان موسسه نمایشگاه های فرهنگی و مدیران کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان ها شکل گرفت تا این امکان فراهم شود که همه استان های کشور میزبان نمایشگاه بزرگ کتاب استانی شوند، هرچند برخی از استان ها به دلایلی چون نداشتن امکانات و آمادگی مورد نظر از برپایی نمایشگاه کتاب طی سال جاری منصرف شدند و نهایتاً نام بیست و یکمین استان در لیست میزبانی نمایشگاه های کتاب استانی طی سال جاری قرار گرفت.

پس از پایان نمایشگاه بین المللی کتاب تهران موسسه نمایشگاه های فرهنگی تا قبل از آغاز ماه رمضان چهار ماه فرصت یافت تا نمایشگاه هایی را در استان های خراسان شمالی، مازندران، مرکزی، قزوین، آذربایجان غربی، همدان و کرمان برپا کند. اما پس از پایان ماه رمضان براساس برنامه های از پیش تعیین شده یکصد و دهمین نمایشگاه بزرگ کتاب استانی در استان آذربایجان شرقی برپا شد. با شکل گیری این نمایشگاه، تبریز برای پنجمین بار از حضور صدها ناشر بهره مند شد. نمایشگاه بزرگ کتاب استان آذربایجان شرقی ضمن آن که مانند سال گذشته با حضور ناشران خارجی جنبه بین المللی پیدا کرده بود در عین حال ویژگی متفاوت دیگری هم در مقایسه با دیگر نمایشگاه های کتاب استانی داشت.

همزمانی برپایی نمایشگاه کتاب استان آذربایجان شرقی با برنامه های سال مولانا و اجرای بخشی از برنامه ها در شهر تبریز باعث شده بود تا نمایشگاه کتاب تحت تاثیر این اتفاق فرهنگی و ادبی باشد و برنامه های مختلف و متنوعی در محل نمایشگاه کتاب برپا شود. اما پس از پایان کار نمایشگاه کتاب استانی آذربایجان شرقی بالغ بر هزار ناشر از سراسر کشور و همچنین نمایندگی ۵۰ ناشر خارجی آماده شکل گیری یکصد و یازدهمین نمایشگاه کتاب در استان فارس و شهر شیراز شدند؛ نمایشگاهی که مقدمه شروع به کار پانزدهمین هفته کتاب جمهوری اسلامی شد.

تجهیز تمامی مدارس به کتابخانه

نمایشگاه کتاب استان فارس نیز در نیمه دوم آبان ماه به مدت یک هفته فعال بود. از این نمایشگاه که بعد از نمایشگاه بین المللی تهران از جمله بزرگ ترین نمایشگاه های کتاب کشور به شمار می رود بیش از یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان کتاب خریداری شد. گرچه این حجم خرید از نمایشگاه کتاب شیراز نکته مهم و تامل برانگیزی در کنار دیگر اتفاقات این رخداد فرهنگی است اما خبری که در مراسم افتتاحیه نمایشگاه توسط دکتر

محسن پرویز، معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مطرح شد به نظر مهم تر به نظر می رسد چرا که اجرای آن تاثیر بسزایی در توسعه فرهنگ مطالعه به دنبال خواهد داشت. وی گفت: «کتاب به عنوان یکی از پایه های اصلی فرهنگ باید با مردم موانست بیشتری پیدا کند و باید نهادینه شدن کتابخوانی از مدارس کشور آغاز شود و در همین راستا در وزارتخانه مصوب کردیم به سمت تجهیز مدارس پیش رویم و بخش تامین کتاب را ما برعهده گرفتیم.»

معاون امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در ادامه سخنانش گفت: «طی صحبتی هم که با استاندار فارس صورت گرفت مقرر شد به صورت مشارکت ۵۰ درصدی، هزینه های تامین کتاب مدارس را تقبل کنیم به این صورت که با همکاری دوستانمان در آموزش و پرورش و همکارانمان در اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حمایت استاندار محترم، نمایشگاه کتابی برگزار شده و اهل فرهنگ و نمایندگان آموزش و پرورش در آن حضور یابند و تا سقف مشخص برای مدارس کتاب انتخاب شود.»

دکتر پرویز افزود: «امیدواریم با انجام این حرکت سال آینده همزمان با برپایی نمایشگاه بزرگ کتاب

از این نمایشگاه که بعد از نمایشگاه بین المللی تهران از جمله بزرگ ترین نمایشگاه های کتاب کشور به شمار می رود بیش از یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومان کتاب خریداری شد

استان، این خبر اعلام شود که در استان فارس هیچ مدرسه ای بدون کتابخانه نیست.» همان طور که پیش تر اشاره شد برپایی نمایشگاه کتاب در استان فارس همواره با استقبال فراوانی مواجه بوده است و تاثیر شایانی در کتابخوانی این خطه از کشور داشته، اما برپایی امسال آن با اعلام خبر فوق توسط معاون امور فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی باعث شد تا این نمایشگاه بتواند نقطه عطفی در مسیر توسعه کتابخوانی کشور باشد.»

پاینتخت ادبیات

نمایشگاه کتاب استان فارس امسال نیز همانند سال گذشته در محل نمایشگاه های دائمی شیراز برپا شد. امسال نیز ناشران براساس زمینه فعالیت در سالن های ملاصدرا، حافظ، نرگس و... مستقر شدند تا پذیرای حضور هزاران بازدیدکننده باشند؛ بازدیدکنندگانی که برای خرید کتاب و پیش تر از آن برای تهیه بن خرید کتاب گاهی مجبور می شدند ساعت ها در صف منتظر بمانند.

برای نمایشگاه کتاب شیراز ۶۰۰ میلیون بن کتاب با تخفیف ۲۰ درصدی از طرف معاونت امور فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در نظر گرفته شده بود و در عین حال ناشران نیز کتاب هایشان را با ۲۰ درصد تخفیف به فروش می رسانند تا کتاب ها مجموعاً ۴۰ درصد تخفیف داشته باشند.

اهل قلم در نمایشگاه

نمایشگاه های کتاب استانی مهم ترین موضوعی را که دنبال می کنند همان فروش کتاب و به تعبیری دیگر ایجاد یک بازار کتاب حضور چند ناشر است که البته وجود ۴۰ درصد تخفیف جریان را جذاب تر و البته پر مخاطب تر می کند. در کنار این موضوع که اهمیت ویژه ای دارد اما نمایشگاه های کتاب استانی ظرفیت های بالقوه ای دارند که با برنامه ریزی مناسب و امکانات استان می توانند بالفعل شوند و تاثیرات و مخاطبان متفاوتی داشته باشند که اجرای برنامه های فرهنگی و هنری تحت عنوان برنامه های جنبی

نمایشگاه از این دسته هستند. در نمایشگاه کتاب استان فارس محلی تحت عنوان سرای اهل قلم برپا شد تا در آنجا نشست های مختلف ادبی و هنری برگزار شود. در سرای اهل قلم نمایشگاه کتاب شیراز همه روزه برنامه های مختلفی با حضور نویسندگان استان و چهره هایی چون شهلا پروین روح، ابوتراب خسروی، امین فقیری برپا شد و اغلب برنامه ها با استقبال گسترده بازدیدکنندگان مواجه شد. عصر شعر، اجرای نمایش، نشست نویسندگان حوزه دفاع مقدس، عصری با نویسندگان و... از جمله برنامه های سرای اهل قلم نمایشگاه کتاب شیراز بود.

رنگ و بوی بین المللی

در نمایشگاه کتاب شیراز بخشی به ناشران خارجی اختصاص یافته بود. در این بخش سه نمایندگی از پنج ناشر خارجی حضور داشتند تا کتب ناشرانی از کشورهای آمریکا، انگلیس، آلمان، اسپانیا و... را در معرض دید و استفاده بازدیدکنندگان قرار دهند. گرچه کتاب های عرضه شده در این بخش از نمایشگاه بیش از ۲۲۰۰ عنوان بود که همین حضور می تواند مقدمه مناسبی برای بین المللی شدن نمایشگاه کتاب شیراز شود.

تا سال آینده

از نمایشگاه کتاب شیراز اغلب مدیران استانی بازدید کردند و این حضور نشانگر حمایت آنها از اجرای چنین موضوعی است و این نگاه وجود دارد که سال آینده نیز در همین ایام ششمین نمایشگاه کتاب استان فارس برپا شود. هر چند منصور طبعی مدیرکل اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی استان فارس در خاتمه سخنانش در مراسم افتتاحیه نمایشگاه کتاب ابراز امیدواری کرد که استان فارس و شهر شیراز در آینده صاحب محل نمایشگاه دائمی کتاب شود؛ اتفاقی که شکل گیری اش در هر کدام از استان های کشور ضروری به نظر می رسد.

این هفته با علیرضا دهقان نسب، نویسنده کتاب «تشتک سحرآمیز»

فقر فانتزی

من سهم خودم را بنا به ذهنیات کودکی ام از کتاب ها برداشتم کرده ام. این کتاب به گونه ای نمایانگر حساسیت ها نسبت به نبود یک گونه ادبی در ایران هم هست.

یعنی این که شما خواسته اید این حرکت را از جایی شروع کنید؟ بله، متأسفانه من این فقر را احساس کردم و به این نتیجه رسیدم که جای کار زیادی در این زمینه وجود دارد و فضای فعالیت گسترده است.

کار اول شما یک قصه رویاگونه است. به عقیده خودتان این کار بیشتر به وجه رویاگونه نزدیک شده است یا حس قصه گوئی؟ نمی توانم دقیقاً بگویم که کدام یک از اینهاست. به نظر من چیزی است برآمده از هر دو.

چقدر طول کشید تا این کار نوشته شود؟

این کار زمانی که من دانشجوی بودم نوشته شد و از آنجایی که نمی توانستم به دلیل تراکم درس ها تمرکز لازم را برای نوشتن داشته باشم زیاد طول کشید. بعد از اتمام دوره دانشگاه هم یک بار آن را بازنویسی کردم که حدوداً دو سال وقت صرف شد.

از بازتاب های کتابتان راضی هستید؟

متأسفانه من به جز چند کتابفروشی دور افتاده در جای دیگری کتاب را ندیده ام و باید بگویم که از نحوه پخش کتاب راضی نیستم. برای چاپ کتاب سرمایه گذاری شخصی کردید؟ خوشبختانه خیر. ناشر من برای چاپ این کتاب پنج درصد از

علیرضا دهقان نسب متولد ۱۳۵۷ تهران و فارغ التحصیل رشته کامپیوتر است. اولین کتاب این نویسنده جوان دارای فضایی است که کمتر نویسنده ای به سراغ آن رفته است. گفت و گوی کوتاه ما را با او بخوانید.

اولین کتاب شما یعنی تشتک سحرآمیز دارای فضایی فانتزی است که در قالب روایت مخصوص به نوجوانان ارائه شده. برای ما از چگونگی نوشتن این کتاب بگوئید و این که اصولاً فکر اولیه کار از کجا شکل گرفت.

من در دوران کودکی همیشه بر این باور بودم که دنیایی خارج از دنیای ما وجود دارد و بالاخره روزی می آید و مرا به آنجا می برند. این ذهنیت همیشگی باعث تالیف این کتاب شد.

از آنجایی که ما در گونه ادبیات فانتزی، کتاب های آموزشی در خوری نداریم چگونه به لحاظ حفظ رویدادها این مشکل را حل کردید؟

به هر حال هر نویسنده ای برای تقسیم دنیای خودش با دیگران به یک سری تجربیات شخصی دست می زند. من هم تلاش کردم از دنیای کتاب های متعددی که می خوانم سمت و سویی مخصوص به خود را جست و گو کنم.

یعنی از کتاب های دیگر تاثیر گرفته اید؟

بله، اما تأثیری که من به آن اشاره کردم به طور مستقیم نبوده و

فروش پشت جلد را هم برایم در نظر گرفت.

قبل از چاپ این کتاب هم می نوشتید یا خیر؟

من از زمان دانش آموزی در مقطع راهنمایی می نوشتم اما اولین کار چاپ شده من همین کتاب است.

در آینده هم می خواهید کار نوشتن را ادامه بدهید؟

تصمیم گیری قطعی خیلی سخت است. اما ناامید نیستم و باز هم خواهم نوشت. من شخصاً در نوشتن یک کتاب به بعد مالی اش فکر نمی کنم اما علاقه را هم نمی توان مهار کرد.

کتابتان را برای نقدهای احتمالی در اختیار پیشکسوتان هم قرار داده اید؟

بله، از دوستانی خواهش کرده ام که کتابم را بخوانند و نظرهایشان را بگویند. من خودم اعتقاد دارم که این کار باید یک بار دیگر ویرایش شود و نظرگاه دوستان می تواند این کار را سرعت بخشد.

گزارش آماری کتاب های منتشر شده به تفکیک موضوع شنبه ۸۶/۸/۱۹ تا چهارشنبه ۸۶/۸/۲۳

ردیف	موضوع	تعداد کل	تالیف*	ترجمه	چاپ اول	تجدید چاپ	تهران	شهرستان	شمارگان متوسط	متوسط صفحه
۱	کلیات	۲۸	۲۰	۸	۹	۱۹	۲۷	۱	۲۸۱۸	۳۱۴
۲	فلسفه و روان شناسی	۴۵	۱۷	۲۸	۱۵	۳۰	۴۴	۱	۳۰۴۴	۲۷۷
۳	دین	۱۱۹	۱۰۴	۱۵	۳۳	۸۶	۱۰۷	۱۲	۴۳۹۲	۳۴۱
۴	علوم اجتماعی	۸۱	۶۶	۱۵	۳۲	۴۹	۷۵	۶	۳۵۵۷	۳۱۲
۵	زبان	۳۴	۳۲	۲	۱۵	۱۹	۲۸	۶	۳۶۱۳	۲۶۹
۶	علوم طبیعی و ریاضیات	۳۴	۲۴	۱۰	۱۷	۱۷	۲۶	۸	۲۴۸۴	۲۷۱
۷	علوم عملی	۱۴۹	۱۰۲	۴۷	۷۰	۷۹	۱۱۶	۳۳	۲۳۸۴	۳۳۰
۸	هنر	۳۲	۱۸	۱۴	۱۶	۱۶	۳۱	۱	۲۹۵۰	۱۷۱
۹	ادبیات	۸۶	۷۰	۱۶	۴۵	۴۱	۷۹	۷	۲۳۴۸	۲۹۷
۱۰	تاریخ و جغرافیا	۵۶	۵۲	۴	۲۸	۲۸	۵۳	۳	۲۰۹۰	۳۳۶
۱۱	آموزشی و کمک درسی**	۱۷۸	۱۷۵	۳	۴۰	۱۳۸	۱۶۸	۱۰	۳۰۸۰	۲۸۱
۱۲	کودک و نوجوان	۱۴۰	۹۹	۴۱	۳۹	۱۰۱	۱۱۱	۲۹	۴۵۷۲	۷۱
	جمع بندی	۹۸۲	۷۷۹	۲۰۳	۳۵۹	۶۲۳	۸۶۵	۱۱۷	۳۱۱۱	۲۷۲

* منظور از «تالیف» انواع آثار، به جز ترجمه (از جمله: تالیف، گردآوری، تلخیص، تحقیق، تصحیح، تنظیم، شعر و ...) است.
** منظور از موضوع «آموزشی و کمک درسی» کلیه کتاب هایی است که به نحوی با مواد درسی و برنامه های آموزشی تمام مقاطع تحصیلی مربوط هستند و مخاطبان آنها دانشجویان و دانش آموزان از پیش دبستانی تا دانشگاهی هستند.

تعداد ناشران	تعداد پدیدآورندگان:			
	مؤلف*		مترجم	
۳۵۹	زن	۱۱۰	۶۲۲	۵۲
	مرد	۱۱۰	۶۲۲	۵۲
تعداد کتابهای افست	تعداد کتابهای بدون قیمت		تعداد کتابهای افست	
	۹۵	۲۹	۹۵	۲۹

* منظور از «مؤلف» پدیدآورندگان به جز مترجم (مانند نویسنده، شاعر، گردآورنده، مصحح و ...) است

گزارش آماری

«گزارش آماری هفته» از سوی بخش اطلاع رسانی خانه کتاب و براساس اطلاعات ثبت شده در بانک اطلاعات خانه کتاب ارائه می شود.

از شنبه ۸۶/۸/۱۹ تا چهارشنبه ۸۶/۸/۲۳، ۹۸۲ عنوان کتاب در بانک اطلاعات خانه کتاب ثبت شده است. بیشترین تعداد کتابها در موضوع آموزشی و کمک درسی و سپس علوم عملی بوده است. پس از آن به ترتیب موضوعات کودک و نوجوان، دین، ادبیات و سایر موضوعات قرار دارند.

شاخص های آماری کتاب

تعداد کتابهای منتشر شده	مقدار
ارزانترین کتاب	۱۳ عنوان کتاب با موضوعات متفاوت از ناشران مختلف ۳/۰۰۰ ریال
گرانترین کتاب	مدیر پروژه (۶) طراحی سازه های بتن آرمه، نویسنده: علی خورشیدی، ناشر: اتحاد-جهان نو، چاپ ۱، ۲۰۰۸ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۳۰۰۰۰۰ ریال
بیشترین نوبت چاپ	دفتر برنامه ریزی به روش قلم چی، نویسنده: کاظم قلم چی، ناشر: کانون فرهنگی آموزش، چاپ ۲۳۴، ۱۸۴ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۳۵۰۰۰ ریال
بیشترین شمارگان	القرآن الکریم، مترجم: مهدی الهی قمشه ای، خطاط: عثمان طه، ناشر: تابان-موسسه فرهنگی آموزشی شبستان دانش، چاپ ۶، ۶۱۸ صفحه، ۵۰۰۰ نسخه، ۵۰۰۰۰ ریال
کمترین شمارگان	خودآموز شیمی آسان، سیدحامد اخوت موسوی حسینی، ناشر: سید محمود اخوت، چاپ ۱، ۸۸ صفحه، ۲۰۰ نسخه
بیشترین صفحه	مدیر پروژه (۶) طراحی سازه های بتن آرمه، نویسنده: علی خورشیدی، ناشر: اتحاد-جهان نو، چاپ ۱، ۲۰۰۸ صفحه، ۱۰۰۰ نسخه، ۳۰۰۰۰۰ ریال
کمترین صفحه	هفت عنوان کتاب با موضوع کودک و نوجوان از ناشران مختلف ۸ صفحه

۲۵۰۰۰ نمایشگاه در ۲۵۰۰۰ مدرسه

زنگ کتاب به صدا درآمد

موسسه منادی تربیت از موسسات وابسته به وزارت آموزش و پرورش است که به صورت نیمه دولتی اداره می‌شود. فعالیت اصلی این موسسه در بخش فرهنگی به ویژه برای گروه سنی کودک و نوجوان متمرکز شده است.

این موسسه مجری طرح نمایشگاهی است با عنوان «کتاب مدارس» که امسال نیز همچون سال گذشته با حمایت معاونت فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی دهمین دوره آن برگزار شد.

این نمایشگاه هر سال در دهه فجر برگزار می‌شود اما امسال نمایشگاه به جای دهه فجر، ۲۴ آبان و همزمان با هفته کتاب برگزار شد.

در دهمین دوره این نمایشگاه که «۲۵۰۰۰ نمایشگاه کتاب در ۲۵۰۰۰ مدرسه» نام گرفت، ۲۴۰ کارشناس ۶۵۰۰ عنوان کتاب سال‌های ۸۴ تا ۸۶ از ۷۰۰ ناشر را مورد ارزیابی قرار دادند.

در مدت پنج روز برگزاری این نمایشگاه، کارشناسان ادبی آموزش و پرورش استان‌های کشور مناسب‌ترین کتاب‌ها را از میان این تعداد کتاب انتخاب کردند و قرار شد انتشارات موسسه منادی تربیت طی یک دوره زمانی ۴۰ روزه آنها را به آموزش و پرورش استان‌ها تحویل دهد.

مدیرعامل این موسسه در گفت‌وگو با کتاب هفته گفت: طی ۱۰ دوره برگزاری این نمایشگاه حدود ۵۵ میلیون جلد کتاب به مدارس سراسر کشور ارائه شده که ارزش ریالی آن ۲۲۰ میلیارد ریال است. امسال نیز ۲۵۰ میلیارد ریال کتاب از ناشران مختلف خریداری و به استان‌های کشور اهدا می‌شود. به گفته یوسف یعقوبی فر، مدیرعامل موسسه منادی تربیت از مهر ۸۵ تاکنون حدود ۸۰۰ میلیون ریال کتاب به کتابخانه‌های مدارس کشور ارسال شده است.

این موسسه به عنوان واسط میان ناشران و آموزش و پرورش دارای بیش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب تربیتی - آموزشی برای دانش آموزان است.

مدیرعامل موسسه منادی تربیت در رابطه با چگونگی شرکت کردن ناشران در این طرح گفت: «در مرحله اول فراخوانی به ناشران سراسر کشور که کتاب‌های تازه مرتبط با موضوعات معرفی شده را داشتند، داده شد و از آنها خواسته شد تا از بین کتاب‌هایشان عناوینی که متناسب با اهداف این موسسه بود را ارائه دهند. در این رده بندی کتاب‌های علمی در اولویت قرار داشتند و کتاب‌های تربیتی و اجتماعی و مذهبی به ترتیب در دوره‌های بعدی قرار گرفتند.»

وی در رابطه با چگونگی بررسی محتوای کتاب‌ها گفت: «این کتاب‌ها دو بار مورد بررسی و بازنگری متخصصان و کارشناسان این حوزه قرار گرفت تا از نظر قیمت و محتوا برای دانش آموزان مناسب باشند.» او همچنین در ارتباط با محدودیت شرکت کنندگان در این طرح گفت: «تنها کتاب‌هایی می‌توانستند در این نمایشگاه شرکت کنند که سال چاپشان بین سال‌های ۸۴ تا ۸۶ باشد. البته امسال کتاب‌هایی که دارای مفهومی مرتبط با مولانا یا محتوایی متناسب با شعار «اتحاد ملی و انسجام اسلامی» بودند نیز توانستند بدون محدودیت سال چاپ در این طرح شرکت کنند. مدارسی که برای اجرای این طرح انتخاب شدند به گفته یعقوبی فر، مدارسی بودند که تاکنون در این طرح شرکت نداشتند که شامل ۱۳۲ هزار مدرسه شد.»

وی درباره با روند اجرایی نمایشگاه سال قبل گفت: «با توجه به تاثیر زیادی که این طرح در استان‌ها

کارکرد یک ساله خود را ارائه داد. وی خاطر نشان کرد: «امیدواریم در سال‌های آینده استان‌هایی که تا به حال در این طرح شرکت نداشته‌اند حضور پیدا کنند.»

پس از یعقوبی فر محمد پیش‌نمازی، معاونت پرورشی و تربیت بدنی آموزش و پرورش در مورد جایگاه کتاب و کتابخوانی گفت: «با این که هر سال میزان ظرفیت کتابخانه‌ها افزایش می‌یابد باز هم آمار مطلوبی در این زمینه نداریم و در حال حاضر از میان ۱۴۰ هزار مدرسه تنها ۵۲ هزار از این مدارس کتابخانه دارند و از میان این کتابخانه‌ها ۹ درصد آنها کتابدار دارند. بنده معتقدم یکی از خواص جذب افراد به کتابخوانی به کارگرفتن کتابداران با اخلاق و با تحصیلات است.»

وی در ادامه اظهار داشت: «در گام بعدی ما باید کتاب‌هایی را انتخاب کنیم که نیازهای دانش آموزان و کتابخوانان را برطرف کند و این امر با نظر سنجی از افراد و ریزبینی‌های کارشناسانه میسر است.»

وی استقامت، جنس و ظاهر کتاب را بسیار مهم دانست و تصریح کرد: «باید سعی کنیم برای مقاطع پایین‌تر کتاب‌های مقاوم‌تری تهیه کنیم تا ماندگاری بیشتری داشته باشند زیر نگهداری و ترمیم کتاب‌های آسیب دیده در واقع نوعی انس و تعامل با کتاب است.»

پیش‌نمازی در پایان، حضور دانش آموزان را در این عرصه بسیار مهم خواند و تاکید کرد بسیاری از دانش آموزان مولف سفرنامه‌ها و خاطره‌های دانش آموزی هستند بنابراین می‌توانیم با شناساندن این افراد به دوستانشان و به کارگیری آنها در این امور، گام مثبتی در این عرصه برداریم. در این صورت می‌توانیم شاهد رشد چشمگیری باشیم. این نمایشگاه حاوی ۴۵۰۰ جلد کتاب با موضوعات ادبیات، دین، علوم اجتماعی و علوم خاص برای دوم ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان بود.

مذهبی در جشنواره امسال ابراز خشنودی کرد. به اعتقاد وی جای خوشبختی است که در این همایش، این کتاب‌ها توانسته‌اند رتبه اول را به خود اختصاص دهند.

رویکرد تازه دانش آموزان و کارشناسان به جنبه‌های دینی و اعتقادی در نمایشگاه امسال از نکات مثبتی بود که وی از آن یاد کرد.

یعقوبی فر همچنین یادآوری کرد که نمایشگاه امسال در مقایسه با سال‌های گذشته در چند مورد متفاوت بوده است.

از نکاتی که وی به آن اشاره کرد می‌توان نگاه ویژه به کتاب‌هایی را عنوان کرد که در زمینه آموزش و پرورش و کتاب‌های کمک‌درسی، اخلاقیات و ویژه‌ای را ارائه داده بودند.

کتاب‌هایی که توسط فرهنگیان اهل قلم تالیف شده بودند در ردیف کتاب‌های بالا قرار گرفتند.

برجسته‌ترین نکته‌ای که یعقوبی فر در خصوص نمایشگاه «۲۵۰۰۰ نمایشگاه در ۲۵۰۰۰ مدرسه» عنوان کرد، برگزاری این نمایشگاه در هفته کتاب بود. برای انتخاب کتاب‌هایی که در حوزه روانشناسی، دین و مذهب، داستان، علمی و آموزشی و کتاب‌های مرتبط با سال مولانا به نمایشگاه ارائه شده بود، علاوه بر نظر داوران طرح، از نظرات خود دانش آموزان نیز استفاده شد.

مراسم افتتاحیه این نمایشگاه روز یکشنبه ۲۷ آبان در دبیرستان دخترانه نرجس تهران برگزار شد.

افتتاح نمایشگاه در سالن اجتماعات دبیرستان نرجس با حضور محمد پیش‌نمازی معاونت پرورشی و تربیت بدنی وزارت آموزش و پرورش، محمدحسن فکری دبیر ستاد هفته کتاب، یوسف یعقوبی فر و جمعی از معلمان برگزار شد. در این مراسم یوسف یعقوبی فر مدیر موسسه منادی تربیت پس از تشکر از مسئولان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، صداوسیما و دیگر افراد دخیل در این امر، گزارش

نسبت به تهران داشت، هر سال یک استان به عنوان پایگاه متمرکز انتخاب می‌شود که تمامی آثار انتخاب شده برای نمایشگاه در این پایگاه عرضه شده و کارشناسان کتاب‌های مورد نیاز استان خود را برای حضور در نمایشگاه از میان این عناوین انتخاب می‌کنند. با توجه به همین ویژگی امسال رامسر به عنوان پایگاه متمرکز این طرح انتخاب شد. روال برگزاری نمایشگاه کتاب مدارس، امسال نیز همچون سال‌های گذشته بود. به گفته یوسف یعقوبی فر فراخوان این دوره توسط صداوسیما، هفته‌نامه کتاب هفته و سایر نشریات معتبر صورت گرفت و موسسه منادی تربیت مفتخر بود که برای اولین بار این نمایشگاه‌ها را در هفته کتاب برگزار کند.

در دهمین دوره برگزاری نمایشگاه کتاب مدارس از میان ۶۵۰۰ جلد کتابی که از نظر کارشناسان خبره تربیت معلم برای مطالعه دانش آموزان مناسب ارزیابی شد، کتاب‌هایی که با رویکرد مذهبی و دینی تالیف شده بودند، رتبه اول را به خود اختصاص دادند. بعد از کتاب‌های دینی و مذهبی، کتاب‌های تالیف شده در حوزه ادبیات، داستان و کتاب‌های علمی به ترتیب رتبه‌های بعدی را به خود اختصاص دادند.

یوسف یعقوبی فر از برجسته شدن کتاب‌های

برای انتخاب کتاب‌هایی که در حوزه روانشناسی، دین و یا مرتبط با سال مولانا به نمایشگاه ارائه شده بود، علاوه بر نظر داوران طرح، از نظرات خود دانش آموزان نیز استفاده شد

جشن کتاب برای خبرنگاران

♦ در جشنواره کتاب و رسانه برتر، جوایز بخش گزارش به خبرنگاران کتاب هفته اهدا شد

خبرگزاری ایبنا و زهره پرورش به دلیل پوشش گسترده اخبار حوزه کتاب از باشگاه خبرنگاران جوان به عنوان نفرات دوم و سوم تقدیر کرد. در بخش ویژه ششمین جشنواره کتاب و رسانه برتر نیز خبرگزاری فارس به دلیل پوشش مناسب و گسترده اخبار و برنامه های پانزدهمین دوره هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران به عنوان رسانه برتر در حوزه کتاب برگزیده شد.

برگزیدگان نخستین جشن کتاب

و رسانه ملی

نتایج نخستین جشن کتاب و رسانه ملی در دو بخش داوری آثار رادیویی و تلویزیونی اعلام شد. در بخش رادیویی در قالب برنامه ساده، برنامه صدای کتاب از رادیو معارف به سردبیری حسن توکلی زاده برگزیده شد و در قالب ترکیبی ساده نیز برنامه نشانی از رادیو جوان به سردبیری مهدی شاه رضایی به عنوان برنده انتخاب شد.

در این جشن همچنین در قالب نمایش برنامه های نمایشی کتابخانه امپراتور و هفت دلیل اربینوس از رادیو گفتگو به سردبیری حمیدرضا پور علی محمد به عنوان برنامه های برتر شناخته شدند. در قالب میزگرد، آیتم و گزارش نیز به ترتیب برنامه های قصه یک اثر از رادیو گفتگو به سردبیری حمیدرضا پور علی محمد، یک نام یک اثر به تهیه کنندگی زهرا عبدالله زاده و سردبیری طاهره رمضان علیپور از رادیو جوان و سایه بان کتاب به سردبیری فاطمه حاجی نوروزی از رادیو فرهنگ برگزیده شدند.

رادیو معارف نیز در این مراسم به عنوان برترین رادیو در زمینه ترویج کتاب و کتابخوانی با بیشترین برنامه تولید و پخش در طول سال انتخاب شد.

در بخش آثار تلویزیونی این جشن نیز برنامه کتاب چهار به لحاظ تداوم و ارتقاء کمی و کیفی برنامه و ترویج و توسعه کتابخوانی در بخش ترکیبی ساده برنده جایزه ای شد که به طور مشترک به شهاب الدین عباسی و محمود فاتحی طرح و تهیه کننده این برنامه اعطا شد.

در بخش ساختار نمایش تلویزیونی سریال هدهد به کارگردانی مرضیه برومند از شبکه سوم سیما برگزیده شد و برنامه کیمیای سعادت به تهیه کنندگی و کارگردانی رضاخوشدل راد از شبکه چهارم سیما نیز در بخش ساختار ترکیبی نمایشی به عنوان برنامه برتر انتخاب شد.

در بخش های ساختار برنامه زنده، مسابقه و گزارش نیز برنامه های معرفی کتاب از شبکه دوم سیما، از تو می پرسند و مجله فرهنگی یک (ویژه هفته کتاب) برگزیده شدند.

در بخش رسانه برتر این حوزه نیز شبکه چهار سیما به لحاظ توجه به موضوع کتاب و دعوت از نویسندگان و نخبگان جامعه و ساخت برنامه های متنوع تلویزیونی بارویکرده کتاب و ترویج کتابخوانی، به عنوان شبکه برتر شناخته شد.

تلاش در جهت ارتقاء سطح کمی و کیفی رسانه ها در اولویت برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی قرار گیرد.

برگزیدگان جشنواره کتاب و رسانه برتر

در بخش رسانه برتر روزنامه همشهری به دلیل فعالیت ارزنده و گسترده در حوزه کتاب به عنوان رسانه برتر شناخته شد. در بخش صدا و سیما نیز مرضیه منزوی از شبکه خبر به دلیل فعالیت ارزنده و گسترده در حوزه اخبار کتاب در طول سال جاری به عنوان نفر برتر انتخاب شد.

در بخش گفتگو هیات داوران ششمین جشنواره کتاب و رسانه برتر کسی را به عنوان برگزیده اول درخور تقدیر ندانست، اما بهمن عبداللهی به خاطر چاپ مطلب مکلف به اجرای قانون هستیم از روزنامه ایران و مرضی نصیری به خاطر مطلب فله ای کتاب نمی خیریم از خبرگزاری فارس به ترتیب به عنوان نفرات دوم و سوم برگزیده شدند. اما در بخش گزارش کتاب هفته پیشتاز بود. ارسلان محمدی به خاطر گزارش خوب حراج بر سر یار مهربان به عنوان نفر اول برگزیده شد و ساجده عزیزپور نیز به خاطر گزارش جادوی رسانه دوم شد.

بخش یادداشت و مقاله ششمین جشنواره کتاب و رسانه برتر نیز سه برگزیده داشت. محمد عکاف به خاطر چاپ مطلب خبرنگاری کتاب وجود ندارد از روزنامه جوان به عنوان نفر اول برگزیده شد و امید بی نیاز با مطلب دغدغه خرید پنیر و خمیر دندان و محسن فرجی به خاطر مطلب چه شعری چه عشقی از روزنامه کارگزاران به ترتیب به عنوان نفرات دوم و سوم برگزیده شدند.

در بخش خبر نیز مانند بخش گفت و گو، هیات داوران کسی را شایسته احراز مقام اول ندانست اما از لیلی پوراسکندر به خاطر خبر کتاب سال در

مردم را با نقدهای صحیح، به سوی انتخاب کتاب های برتر هدایت کنیم.

علی شجاعی صائین مدیر عامل خانه کتاب نیز در سخنان کوتاهی ضمن تقدیر از برگزار کنندگان این جشنواره گفت: آن شاء الله با کمک اصحاب رسانه بتوانیم به اهداف خود در عرصه کتابخوانی نائل شویم و با حضور پررنگ رسانه ها، یکی از حلقه های مفقوده این عرصه را پیدا کنیم.

انس با کتاب، آمیخته با سرشت ایرانیان

علی اصغر جعفری مشاور رییس سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی و مدیر کل حوزه ریاست این سازمان، از دیگر سخنرانان اولین جشن کتاب و رسانه ملی و ششمین جشنواره کتاب و رسانه برتر بود. وی ضمن تشکر از تلاش های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در زمینه کتاب و کتابخوانی و گرمی داشت اهالی قلم گفت: ما در مکتبی رشد یافته ایم که معجزه پیامبر آن کتاب است و هیچ یک از خانه های ماخلالی از کتاب نیست و انس به کتاب، کتابت، فرهنگ و ادب، آمیخته با سرشت ایرانیان است. بنابراین باید برگزاری جشن هایی از این دست را به فال نیک بگیریم تا هر چه بیشتر شاهد رشد و تبلور کتاب و کتابخوانی در جامعه باشیم.

وی درباره حضور کتاب در رسانه ملی گفت: خوشبختانه رسانه ملی بحث کتاب و ایجاد فرهنگی کتابخوانی را سرلوحه کار خود قرار داده و امروز مفتخریم که در افق رسانه ملی فصل ویژه ای برای کتاب آغاز شده است. مقام معظم رهبری بحث ترویج کتابخوانی را بنیان گذاشتند و خوشبختانه رسانه ملی هم در این زمینه گام های بلندی برداشته است.

وی در پایان ابراز امیدواری کرد بخش های مختلف فرهنگی کمک کنند تا این حرکت عظیم در عرصه کتاب و کتابخوانی با ثبات بیشتری ادامه پیدا کند و در آینده شاهد خلأهایی که از آن انتقاد می شود نباشیم.

بیانیه های هیات داوران

هیات داوران نخستین جشن کتاب و رسانه ملی و ششمین جشنواره کتاب و رسانه برتر با ارائه دو بیانیه جداگانه، مراسم را به بخش اهدای جوایز نزدیک کرد. هیات داوران ششمین جشنواره کتاب و رسانه برتر، ضمن ابراز خرسندی از حضور در محفل اصحاب قلم، اعلام کرد: حرکت در مسیر روشن تکامل و ترقی فکری و فرهنگی در گرو آگاهی دهی، آموزش و نظارت است. هر گاه صحبت از این سه مفهوم در فضای فرهنگی ما به میان می آید، نگاه به یک نقطه معطوف می شود و آن رسانه است. هر چند کتاب خود رسانه است اما رسانه نیز نیاز به رسانندگی دارد. اگر توسعه رسانه های جمعی یک کشور را عامل مهمی در توسعه فرهنگی و اجتماعی آن جامعه بدانیم بایستی

نخستین جشنواره کتاب و رسانه ملی و ششمین جشنواره کتاب و رسانه برتر با حضور معاون فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیرعامل خانه کتاب، مشاور رئیس سازمان صدا و سیما و جمعی از فعالان رسانه ای کشور چهارشنبه گذشته در سرای اهل قلم برگزار شد.

در این مراسم دکتر محسن پرویز معاون فرهنگی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: نگاه ما در هفته کتاب استفاده از همه پتانسیل و توان اهالی فرهنگ بوده و از همه هم استقبال کرده ایم و این رویه را ادامه خواهیم داد.

وی افزود: فرصت شش ماهه ای که از آغاز کار ستاد هفته کتاب گذشت، زمینه خوبی را ایجاد کرد تا از همه نهادها برای ارائه برنامه کمک گرفته شود.

وی با اشاره به سوالاتی که درباره همکاری های سایر نهادها با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در هفته کتاب مطرح شده است، گفت: معاونت فرهنگی آمادگی برای همکاری با همه اهالی فرهنگ را سرلوحه کار خود قرار داده و همواره آماده بوده است تا با هر کسی که در چارچوب ضوابط قانونی و خارج از روابط و با پذیرش انضباط مالی، قصد همکاری و اجرای برنامه فرهنگی دارد، همکاری کند. منتها طرح و برنامه ها باید به تایید کارشناسان برسد و انضباط مالی نیز برقرار شود.

وی در پاسخ به سوالاتی که درباره دولتی بودن هفته کتاب مطرح می شود گفت: ما دولتی یا غیر دولتی بودن کارهای فرهنگی را مد نظر قرار نمی دهیم. کمالینکه وقتی انجمن فرهنگی ناشران کتاب کودک برای برگزاری جشنواره ای در هفته کتاب اعلام آمادگی می کند، مساعدت لازم را به عمل می آوریم. زیرا آنچه برای ما مهم است، حرکت سالم فرهنگی است که باید در زمینه کتاب انجام شود.

وی با اشاره به این که برخی حرکات غیر فرهنگی به دلیل سیاست زدگی سعی در کم اهمیت جلوه دادن کارهای وزارت ارشاد در حوزه کتاب و کتابخوانی دارند، تصریح کرد: مسائل فرهنگی متصل به امور سیاسی نیست. اگر ادبیات مارشال کند، اگر آثار مناسبی منتشر شود، سطح فرهنگ ما را بالا می برد و همه از آن منتفع می شوند و ربطی به جریانات سیاسی پیدا نمی کند. وی درباره توجه رسانه ملی به موضوع کتاب و کتابخوانی نیز گفت: رسانه ملی و دیگر رسانه ها توجه ویژه ای به بحث کتاب دارند که گاهی از آن غافل می شویم. در سال های اخیر تحولات زیادی در عرصه کتاب اتفاق افتاده که از نظر ما دور مانده است. در گذشته هم در مطبوعات به کتاب توجه می شد اما این اتفاق در صدا و سیما کمتر می افتاد اما خوشبختانه امروز در رسانه ملی توجه به کتاب بیشتر شده که جای تقدیر دارد و نباید آن را از نظر دور بداریم.

وی افزود: درست است که توجه به نقطه ایده آل سبب رشد ما می شود اما کوچک دیدن اتفاقاتی که می افتد، باعث می شود مایوس شویم. هر یک از ما یک مسوولیت اجتماعی داریم و باید همه حرکات رو به رشد را ببینیم و درست ارزیابی کنیم. در این سال ها رشد بسیار خوبی در زمینه کتاب و کتابخوانی اتفاق افتاده که هم جای تشکر و هم جای امیدواری دارد. دکتر پرویز درباره توجه به نقد کتاب نیز گفت: امید من این است که ارزیابی های منتقدانه - نقد سالم به معنای شکافتن آثار و مشخص کردن نقاط قوت و ضعف آنها - با نگاه ترغیب افراد به سمت کتابخوانی در مطبوعات و رسانه ملی قوت بگیرد.

وی افزود: از نظر منتقدان دستمان خیلی پر نیست اما این یک چرخه است و این سوال مطرح می شود که اگر منتقدانی داشته باشیم، می توانند کار دائم داشته باشند یا نوشته های خود را به چاپ برسانند؟ ما در زمینه نقد عقب هستیم ولی می توانیم به این سمت برویم که

نمایشگاه کتب خارجی بیان سلیس ۱۵ - ۱۱ آذر

ادبیات • هنر • معماری (انگلیسی و فرانسه)

در ۳۰۰۰ عنوان و تخفیف تا ۴۰٪ منحصراً در محل کتابفروشی بیان سلیس (محمودیه کوی سالار) برگزار می گردد.

ارسال رایگان کاتالوک ۲۲۶۶۶۰۵۹